



Это цифровая копия книги, хранящейся для иотомков на библиотечных полках, ирежде чем ее отсканировали сотрудники комиании Google в рамках ироекта, цель которого - сделать книги со всего мира доступными через Интернет.

Прошло достаточно много времени для того, чтобы срок действия авторских ирав на эту книгу истек, и она иерешла в свободный достуи. Книга иереходит в свободный достуи, если на нее не были иоданы авторские ирава или срок действия авторских ирав истек. Переход книги в свободный достуи в разных странах осуществляется ио-разному. Книги, иерешедшие в свободный достуи, это наш ключ к ирошлому, к богатствам истории и культуры, а также к знаниям, которые часто трудно найти.

В этом файле сохранятся все иометки, иримечания и другие засиси, существующие в оригинальном издании, как наиминание о том долгом иути, который книга ирошла от издателя до библиотеки и в конечном итоге до Вас.

Правила использования

Комиания Google гордится тем, что сотрудничает с библиотеками, чтобы иеревести книги, иерешедшие в свободный достуи, в цифровой формат и сделать их широкодоступными. Книги, иерешедшие в свободный достуи, иринадлежат обществу, а мы лишь хранители этого достояния. Тем не менее, эти книги достаточно дорого стоят, иоэтому, чтобы и в дальнейшем иредоставлять этот ресурс, мы иредиринали некоторые действия, иредотвращающие коммерческое исиользование книг, в том числе установив технические ограничения на автоматические заирсы.

Мы также иросим Вас о следующем.

- Не исиользуйте файлы в коммерческих целях.

Мы разработали иrogramму Поиск книг Google для всех иользователей, иоэтому исиользуйте эти файлы только в личных, некоммерческих целях.

- Не отиравляйте автоматические заирсы.

Не отиравляйте в систему Google автоматические заирсы любого вида. Если Вы занимаетесь изучением систем машинного иеревода, оптического распознавания символов или других областей, где достуи к большому количеству текста может оказаться иолезным, свяжитесь с нами. Для этих целей мы рекомендуем исиользовать материалы, иерешедшие в свободный достуи.

- Не удаляйте атрибуты Google.

В каждом файле есть "водяной знак" Google. Он иозволяет иользователям узнать об этом ироекте и иомогает им найти доилнительные материалы ири иомощи иrogramмы Поиск книг Google. Не удаляйте его.

- Делайте это законно.

Независимо от того, что Вы исиользуйте, не забудьте ироверить законность своих действий, за которые Вы несете иолную ответственность. Не думайте, что если книга иерешла в свободный достуи в США, то ее на этом основании могут исиользовать читатели из других стран. Условия для иерехода книги в свободный достуи в разных странах различны, иоэтому нет единых иравил, иозволяющих определить, можно ли в определенном случае исиользовать определенную книгу. Не думайте, что если книга иоявилась в Поиске книг Google, то ее можно исиользовать как угодно и где угодно. Наказание за нарушение авторских ирав может быть очень серьезным.

О программе Поиск книг Google

Миссия Google состоит в том, чтобы организовать мировую информацию и сделать ее всесторонне доступной и иолезной. Программа Поиск книг Google иомогает иользователям найти книги со всего мира, а авторам и издателям - новых читателей. Полнотекстовый иоиск и этой книге можно выполнить на странице <http://books.google.com/>



This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

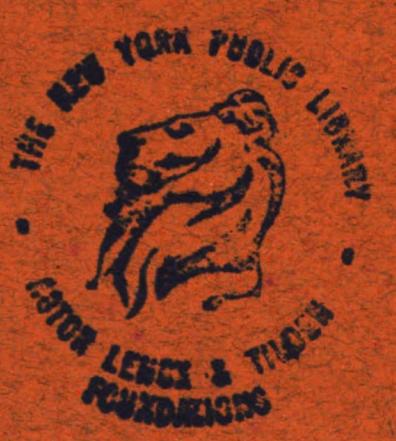
Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>



ΑΡΧΑΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ ΤΑΤΗΣ ΕΝ ΤΗΙ ΚΑΤΑ ΠΑΡΟΔΟΝ ΠΕΡΙΓΗΣΣΙ
ΤΟΥ ΚΙΑΙΒΟ-ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΟ-ΓΡΑΪΚΙΚΟΥ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ
ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ ΚΟΝΣΤΑΝΤΙΟΥ,

Καλλωπισθέσα μετά εἰκονογραφικῶν καὶ ιχνογραφικῶν χεδίων,

Καὶ ἀνατεθέσα τῷ ΥΨΗΛΟΤΑΤΩ, ὄνοματι καὶ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΗΝ
ἐπιτροπήν καὶ συναίνεσιν.

Τπὸ δὲ τῆς Φιλογενῆς προαιρέσεως καὶ Φιλοτίμου δαπάνης τὰν ἐκ
Τῆς Ζωσιμᾶς ἐνπατρόδιων αὐταδέλφων, ἢδη τύποις ἐκδοθέσα.



δι' Α'δειας τοῦ τῆς Μόσκβας Πολιτανοῦ Διοίκητωρος

ΜΟΣΚΒΑ 1803.

Ἐν τῇ Ελευθέρᾳ Τυπογραφίᾳ Γαρίου καὶ Κομπανίας.

ВСЕПРЕСВѢТЛѢЙШЕМУ, ДЕРЖАВНѢЙШЕМУ,

В Е Л И К О М У Г О С У Д А Р Ю,

ИМПЕРАТОРУ

АЛЕКСАНДРУ ПАВЛОВИЧУ,

САМОДЕРЖЦУ ВСЕРОССІЙСКОМУ.



ΤΩ[·] ΚΡΑΤΑΙΟΤΑΤΩ[·]

ΚΑΙ

ΠΑΝΤΠΕΡΣΕΒΑΣΤΩ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙ

ΠΑΣΗΣ ΡΩΣΣΙΑΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΩ[·] ΤΩ[·] ΠΡΩΤΩ[·].

Brought to you June 12, 1949.

ВСЕМИЛОСТИВЪЙШІЙ ГОСУДАРЬ!



ріими, Великій МОНАРХЪ! сїе слабое
произведение трудоевъ, чистымъ усердіемъ
ТЕБЪ приносимое, подобно скучному
приношению сосуда воды Александру Македонскому, во время
знаменитыхъ его подвиговъ.

Сильныя пораженія временъ сокрушили Александрию,
и славу погребли во прахъ развалинъ ея; но творенія

ΠΑΝΕΤΣΠΛΑΓΧΝΙΚΩΤΑΤΕ ΙΜΠΕΡΑΤΟΡ!



εόσδεξαί εύμειώς Τρισάνγκε ΜΟΝΑΡΧΕ! τὰς
μινές αὐτὰς πόνας τὰς ἐν καθαρᾷ προθυμίᾳ
ψυχῆς προσφερομένας Σοι, ως τὴν λιτὴν ποτὲ
τῷ τῆς Μακεδονίας Αλεξανδρῷ ἐπιτῇ ἐκ σρατᾶς τῶν διασήμων καὶ δια-
δρούτων αὐτῷ ἀνδραγαθῶν προσφερθέσαν προσφορὰν τῷ καθαρῷ ὕδατος.

Αἱ τοῦ πανδαμάτορος ἰχυραὶ προσβολαὶ οἰτέθραυσαν τὰ τῆς
Αλεξανδρείας, καὶ τὴν δόξαν αὐτῆς πάσαν ὑπὸ τὸν χοῦν τῶν ἔραιπίων
αὐτῆς κατεπάλυψαν.



ТЕБЪ посвящаемыя обезсмертиваются великимъ ТВОИМЪ
именемъ. —

ВСЕМИЛОСТИВЪЙШІЙ ГОСУДАРЬ!
ВАШЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА

1801 года
Июня 5 дня.

КІЕВЪ.

Всеуниженійшій богомолецъ,
Отъ Синайской горы Киево - Екатериног-
реческаго монастыря

АРХИМАНДРИТЬ КОНСТАНТИНЪ.

Άλλα τα ἀνατιθέμενά ΣΟΙ ἔργα τῷ μεγιστῷ ὀνόματι ΣΩΤΗΡΙΟΥ
ἀθάνατα διαμενούσι.

Τῆς ΣΗΣ ΚΡΑΤΑΙΟΤΑΤΗΣ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΤΟΣ

Πανευτελέστερος ἐνχέτης

ἐν ἑτει ΛΩΑ

'Ιερίς γ.

· ΔΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΟΣ.



КЪ ЧИТАТЕЛЮ.

Побужденіемъ къ предпріятію сего труда была единственномоя обязанность Россіи, мое усердное желаніе хотя иъсколькобыть ей полезнымъ ; малѣйшій успѣхъ желанія сего наградилъ меня за всѣ пожертвованія бѣдной участнице спранника , преодолѣвающаго трудности , и небрегущаго о удобностяхъ жизни для доспіженія цѣли своей.

Путешествуя въ 1795 году въ Египтѣ и каменистой Аравіи, въ спранѣ дикой, обищаемой народомъ грубымъ и суевѣрнымъ до такой степени , что ненавидѣть Христіянина починаетъ за родъ набожности . — Испытавъ всю ужасность бурями раздраженного моря ; бывъ выкинутъ на бренномъ опломкѣ сокрушенного корабря въ пучину его , изъ которой наконецъ могущая рука Провидѣнія испоргнула меня — сей па-



ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΦΙΛΟΜΑΘΗ ΤΩΝ ἈΡΧΑΙΟΤΗΩΝ

Ανίσως οὐ ἄλλαι πολλαὶ πόλεις τῆς ἀρχαιότητος κρίνονται ἀξιαὶ περιεργίας οὐ θαυμαστοῖς, περιπλέον μεταξὺ τέτων μία ἐσὶ οὐ η Ἀλεξανδρεῖα η λαβύρινθος τὰς καταβολὰς τῶν ἀρχῶν αἰτήσι ἐπὶ μιᾶς γῆς ἑτερογενῆς ηκῇ ἀντιχθόνες τῆς Γραικίας, αὐτὸς τὰ μετακομιδέντα παρὰ τῆς νικηφόρου χειρὸς τῷ πολιτικῷ ἐκάνει ηκῇ αἴθανάτῳ Ἡρως ηκῇ διαβάντα αὐτὸς τῆς Ἐυρώπης ἐπὶ τὴν Ἀσίαν ὅμοι μετὰ τῆς δυνάμεως τῶν ὅπλων αὐτῷ τῆς σοφίας, τῶν ἐπιτημῶν οὐ τεχνῶν ἐιγενῆ σπέρματα, αὐτὸς η Ἀλεξανδρεῖα ἀναγεωθεῖσα ηκῇ αἰξιθεῖσα, ἐβλάσησε τέλος πάντων τῆς κατὰ τὴν ἔφεσιν τῷ ταῦτην γεγονούσαντος οὐ περιθάλψυτος θαυμασίες καρπὸς τῶν σοχασμῶν τῷ προνοιτικῷ αὐτῷ πνεύματος.

Δὲν δύναται οὐκ ιρατιθῆ ὁ ιάλαιμος μοι κατὰ τινῶν Φιλαύτων νεωτέρων Ἐυρωπαίων ισορικῶν, οἵτινες διωκόμενοι ὑπὸ τῆς ἐξηπατημένης σκιας τῶν ἐπινοιῶν αὐτῶν, παιζόσι τὸν κακλαιμὸν κατὰ τὰς ἐνεργείας τῆς Φαντασίας αὐτῶν, οὐ τοιτοτρόπως περιπλανώμενοι εἰς τὰς προληπτικὰς εἰδέας αὐτῶν, αἴδικόσι τὰ μέγιστα τὴν δόξαν τῷ μεγάλῳ, αὐρδὸς ηκῇ Φίλῳ τῆς αὐθρωπότητος, εἰς τὸν ἕπον οὐ Φύσις ἀνέζησε τὸν Ἡρωκὸν τῷ Μακεδονίᾳς: παρισάντες αὐτὸν ἀνευ κρίσεως, μανικὸν υπὸ κενοδοξίας οὐ Φρενόλυπτον, διατρέχοντα τὴν Ἀσίαν ἐπὶ σημεῖῳ οὐκανθοτάξῃ μὲν τὴν οἰκουμένην, ἀλλ' ἐν ᾧ οὐκ οὐκεντήσῃ ταύτην οὐ οὐκανθανίσῃ αὐλαὶ κατὰ τῆς αἰδίνες αὐτῶν γιώμης οὐ χειρὸς αἴροντες οὐ τῷ Ἀρρέινῳ Νικομιδέως ηκῇ Πλατάρχες αὐτολογίοις, η ἐξυμινθσα τὰς τε πολεμικὰς πράξεις οὐ πολιτικὰς βελλὰς τῷ Ἡρως αἴρει οὐ η πόλις αὐτη τῆς Ἀλεξανδρεῖας η ἀνεγερθεῖσα ὡχι τόσον αὐτὸς φιλοτιμίαν πρέσι δέξαν τῷ ὀνόματος αὐτῷ, ἵσον πρὸς ὠφέλειαν τῆς αὐθρωπότητος ἐπὶ τὰ τῆς Ἀφρικῆς ἐκέντης παράλια. —

Τῆς Αἰγύπτως λογιζομένης οὐ κατὰ τῆς ἀρχαίας τότε χρόνους, κέντρον μιᾶς πανευρυχώρως πραγματείας, ὡς συνεύσης, διὰ τῆς δεξικτάτης θέσιως αἰτήσι ηκῇ κοινωνίας τὴν Ἐρώπην μετὰ τῆς Ἀφρικῆς, τῆς Ἀραβίκης ηκῇ τῶν Ἰδιῶν, ἀλλ' σερβιμένη τῶν σοχ. σμικρῶν τῆς ἐμπορίας ταύτης τῶν τρέπων ηκῇ τῆς ἐυκολίας ἐνὶς διξιάς λιμένος, ὡς τῶν τῷ Νείλῳ σομίων τῶν εἰς τὴν μεσόγεον εἰσβαλλόντων Φύσει ὅτων ἀνεπιτηδείων, ηκῇ μὴ παρασάντων τῆς ἀρίπτους τῆς πρὸ πολλῷ ζητευμένης ἐυκολίας, αὐτοῖς τοῖς πολλοῖς ἀγκυραῖς τάχι εἰς τῆς ὁρθαλιώτερος οὖσας αὐτῷ πνεύματος η ὡς μακρὰν τὴν Νείλον ἐκτεταμένη ἔγινος. ηκῇ η νῆσος τῆς Φάρου, ὡς μία τοποθεσία

мяшникъ бѣдственныхъ минувъ бышя моего посвящаю тебѣ,
благодѣтельная миѣ Россія! —

Не почтая нужнымъ повторять, что многими уже писано о начальствѣ, приращеніи и упадкѣ Александріи, сообщаю
также видимо слышишь видѣнное; и что нынѣ среди сполы
корабль — ужаснаго спусщенія существуетъ въ развалинахъ
боговъ судей и славы Наукъ, Художествъ, Вкуса, и
если сколь важны предмѣты любопытства самыхъ ошадленныхъ спиранѣ.

Изъ многихъ шѣхъ описаній, которыя имѣлъ я предъ собою въ бытность мою въ Александріи, рассматривалъ, что
разность и противорѣчія путешествениковъ въ описаніи сихъ
мѣстъ, много происходитъ отъ того, что весьма трудно
точное изслѣдованіе доснопамястей, находящихся въ Александрии и вообще въ Египтѣ. — Владычествующій тамъ фараонъ не допускаетъ къ нимъ близко внимательное oko
наблюдаеля.

κατάλληλος πρὸς θεμελίωσιν ἐπ' αὐτὸν τὸν χῶρον μιᾶς πόλεως λαμπρᾶς ηγῆ ἐνός ένυρχώρας λιμένος. πρῶτον μὲν ἵνα ὡς πόλις Ἑλλῆς, οὐ τῇ σοφίᾳ κατηγοριαὶ διαβάσῃ τὸ Φέγγος τὴν Φωτισμὸν ἀυτῆς εἰς πᾶσαν τὴν δεισιδαιμονίας πεπληρωμένην Αἴγυπτον, οὐ ἐπὶ τὰς λοιπὰ γειτνιάζοντα ἀυτὴν ἔνθεν οὐκατά τὴν Ἀφρικὴν, Παλαισίνην, οὐ Συρίαν ἔνθη, ἐπομένως δὲ, οὐκ ὡς πόλις δεξιὰ πρὸς ἐμπορίαν, νὰ εἰσβάλλειν οὐκ νὰ συρρέεσσεν πανταχόθεν αἱ πρεγύμνητεῖαι πρὸς αὐτὴν οὐκ ἐλέθεν αὖτα πᾶσαν τὴν Ἐυρώπην. —

Ἐπὶ ποιὸν ἄρα βαθὺν λαμπρότητος δὲν ἐπροσύμποτοιθή, οὐκατά τὰς δοθέντας αὐτῷ αἰσίας οιωνὸς οὐκ ἀναβιβάσῃ ταύτην ἀυτὸς ὁ ὑπέρλαμπρος νικητὴς τῆς οἰκουμένης; αὐτὸς πεῶτον συνένωσεν αὐτὴν μετὰ τὴν Νείλον διὰ μιᾶς διάρρουχος πλοίου, οὐκ ἵναντς διὰ ναὶ διεκχύσῃ ἐπὶ τὰς πέριξ τῆς Ἀλεξανδρείας ἐρήμως ἐκείνας πεδιάδας τὰ καρποφόρα ἀυτῷ ἀνθίσα. αὐτὸς ὁ κοδομησεν εἰς αὐτὴν μίαν αἰγαράν θαυμάσιον, οὐκ ἀνήγειρε τοσαῦτα μεγαλοπρεπῆ ιερὰ τῶν Ἑλλήνων οὐκ Αἰγυπτίων. αὐτὴ προϊένοντος τὴν χρόνον ἀπεκατασάθη οὐκ τόλμις τολλῶν ἔθνων, οὐκ Τεσία τῶν Μασῶν, οὐκ μητρόπολις, τῆς ἐμπορίας. "Οθεν καὶ τὰ ἀπὸ τῆς περιβοσίας ἐκείνης ἐγκαταλειφθέντα ἥδη ἐρέπια μετ' ἓνα πλῆθος ἔγαγδαιών συμβάντων, παραδειγματίζεσσιν εἰς κάθε βῆμα ποδὸς τὰ τειμῆρα οὐκ γνωρίσματα τῆς πάλαι ποτὲ αὐτῆς λαμπρότητος, οὐκ οὐπερέξηπλωμένη μακεδόνιος χλαμῖς, οὐδιαγράφεσσα τὴν περιφέρειαν τῶν ἀρχαίων τεχνῶν αὐτῆς, πάρηστικά τρόπου τινὰ τὴν σκιάν τὴν φοβερὴν θεμελιοτέλη παρεμπόδισεν ἐπὶ τῶν οὐκατάκαιροφθῆν πέδων κατὰ τῆς πόλεως ταύτης, οὐκ ἀφανισμὸν ὑπὸ τῶν βαρβάρων οὐκ τὸν ὑσάτην κατασροφῆν τῶν διασωζομένων μέχρι ταύτης ἐγκαταλειμμάτων ἐκεῖσε τῆς ἀρχαιότητος.

Ἐις ταύτην μὲν τὴν περιγραφὴν τῆς Ἀλεξανδρείας δὲν ἔλειναι ἀναγκαῖον ναὶ ἐπαναλάβω τὰ ὑπὸ πολλῶν Συγραφέων ἄλις περὶ ἀρχῆς, αὐξήσεως οὐκ πτώσεως τῆς Ἀλεξανδρείας Ἰσορθίντα, ἐβελγήθην δὲ νὰ περιγράψω περὶ ἐκείνων μόνον τὰ ὅποια αὐτοῖς ὁ Φθαλμοῖς εἶδον, οὐ τὰ μέχρι τῆς σύμερου ἐν μέσῳ μιᾶς Φοβερᾶς κατασροφῆς ἀπὸ τῆς προτέρας δόξης, οὐ τῶν ἐπιτημῶν ποτὲ ἐκεῖσε οὐ τεχνῶν, δικαιένοντα σεβαστὰ ἐρέπια, τὰ τὴν τηλικαύτην περιέργειαν οὐκ θαυμασμὸν, τῶν τοῦ Ἐυρώπης σοφῶν περιηγητῶν ἐπανετῶς διεγείροντα.

Ἐκ τῶν πολλῶν ἐκείνων ἰσορικῶν τὰς ὅποιας πρὸν τῆς ἐμῆς, ἔτι ἐλεύσεως εἰς Ἀλεξανδρείαν διῆλθον, οὐ ἀπὸ τινῶν νεωτέρων, τὰς ὅποιας ἔχον ἐν χερσὶ περὶ τὸ 1795 ἔτος, οὐδὲ ἀν χρόνον ἐπιερέφων ἐξ Αἰγύπτου τὰ τῆς πόλεως ταύτης μεγίστα ἐρέπια καθιστόρευν, ἐπαρατίρησα, ὅτι οὐ μεταξὺ διαφορᾶς οὐ ασιμφωνία τῶν περιηγητῶν εἰς τὸν περὶ τῆς πόλεως ταύτης περιηγαφῆν, προέρχεται μᾶλλον ἀπὸ τῆς ἔνθησομένης αἵτίας οὐ τῷ ἐντελεχείβης ἐρευνα πάντων τῶν ἐπισκοπεύων αἰξιούμημοντων τίσου εἰς Ἀλεξανδρείαν, δόσον οὐκ ὃς οὐδὲν τὴν Αἴγυπτον ἐστὶ πολλὰ δισκολος, οὐ μὴ πραγματεύν πώποτε ὁ δεσπόζων ἐκεῖσε τιφλὸς Φανατισμὸς οὐκ οὐ πραταιά μανία τῆς δεισιδαιμονίας, οὐ παρὰ τῶν ἀρχαίων Αἰγυπτίων οὐδὲ προγόνων αὐτῶν κατὰ διαδοχὴν μεγίστης τινὸς κληρονομίας, αὐτοῖς τοῖς αὐθίλιοις βαρβάροις τοῦτη ἀπογένοντος οὐκ μέχρι ταύτης σκαιότητος νοῦς θεολόγτοις ἐγκαταλειφθεῖσα, νὰ παρατηρύσῃ τὰ πάντα πλευρέως οὐκ οὐδικούμενως τὸ προσεκτικὸν ὅμιλα τὴν περιέργη.

Теченіе времени и могущая рука его разгонитъ мраки,
снимешъ завѣсы, откроетъ можешьъ бысть со временемъ, и раз-
проспрашимъ по всей ученой Европѣ въ самой точности всѣ
желаемыя свѣденія любопытства, закрытыя нынѣ мрачнымъ
невѣжествомъ въ томъ углѣ Африки.

Οι περίεργοι ἐν περιηγητοῖς, οἱ παρασυμέντες κατὰ διαφόρων χρόνων ὑπὸ τῆς ἄκρας ἐφέσεως τῆς τε Ἐρευνῆς ηγή μαθήσεως, ἀπὸ τὸς ιόλπος τῆς ἐυρῶπις ηγὸς πολλάκις ἀπὸ τὰς ἐχατιὰς ἀντῆς εἰς ἐκεῖνα τὰ περιηλεῖ μέρη τῆς ἀρχαιότητος, οἷσαν ὑποκέμενος πάντοτε εἰς κάθε βῆμα ποδὲς πρὸς ἀκατάπτους πάλιν μυρίων δυσκολιῶν, ἔτι δὲ ηγετὸς κίνδυνον πολλάκις ὑπέπεσεν ηγετὴ ἀντῶν. ηγὸς μὲ δόλῳ τῷτοι ἀλλεστρόπως δὲν ἐδυνήθησαν ποτὲ νὰ ἐνατενίσῃ εἰς ἐκεῖνα τὰ τεράσια ἐγκατάλειμματα τῆς ἀρχαιότητος ηγὸς νὰ περιεργαθῇσην ἀντὰ, εἰμὴ λάθρα, ολεπτικῶς ηγή παρερχόμενοι· ηγὸς ὑποψίᾳ ηγή τὸ ἀπίσου ταῦν ἐντοπίων τὸ ἀδύνατον εἰς τὸ νὰ λαβῇ ὁ περιεργος μετ' ἀντῆς τὰ ἀναγκαῖα βιβλία ηγὸς μαθηματικά, ἐργαλεῖα, οὐκὶ περιπλέουν ὁ Φέβος νὰ μὴ γένη ἀντὸς τεως ηγὸς θυσία τῶν ἀγρίων ολεπτῶν· Αράβων, δὲν ἐσυγχωρεῖσε πώποτε νὰ ιδῇ ἐν ἀνέσει ηγὸς ἀντὸς χεδὸν τὸ ημετού τῶν κατὰ σκοπὸν ἀντῆς περιέργων πραγμάτων. Ἐκεῖνο δὲ τὸ ὅποιον ἀντοὶ εἶδον κατὰ πάροδον ηγὸς ἐξ ἐπιπολῆς, ἀντὸς μόλις ηγὸς ἐδυνήθησαν νὰ διαφυλάξῃ εἰς τὴν μνήμην ἀντῶν, ηγὸς συνεχῶς περιέγραψαν κατὰ τὰς ἀβεβαίας λόγων τῶν ἐρμηνέων ἀντῶν, ηγὸς κατὰ τὰς πλαστὰς, σφαλερὰς ηγὸς ἀνυπάρκτες εἰδέας περὶ τινῶν πραγμάτων τῶν μυθολόγων ἐγκατοίκων. —

Ἄλλ' οὐδὲ μία τὸ σύνολον τῶν ἀγηθέτων τετρων αἰτιῶν, ἀνέστηλε, περιεκράτησεν η παρεμπόδισεν διπωσθεὶς τὰς ὑπὲρ τὰς δύο χρόνων ἐν Αἴγυπτῳ ηγὸς Ἀλεξανδρείᾳ διατρίψαντας μαθηματικὰς ἐκείνης ηγὸς ἐπισήμους μετὰ τῶν γάλλων ἐκεῖσε αὐτελθόντας τριάκοντα σοφάς ἄνδρας, νὰ περιέλθῃσαν πανταχῷ ηγὸς ἀναδιφήσῃσαν λεπτομερῆς ἀχρις ζητημένης ἀστις τὰ πάντα· ἀντοὶ περιηγήμενοις εἰς μίαν γῆν ὑποχάριουν τέτε τῆς δυκάμεως ἀντῶν ὑπὸ τὴν δεφένδευσιν τῶν σρατευμάτων, τῶν πανταχῷ περιφρερόγυτων ἀντῆς ηγὸς δορυφορέντων ηγή ἔως εἰς ἀντὰ τὰ τῶν ἐρήμων Βάθυ, αὐτοὶ ἀναμφιβόλως εἶδον τὰ πάντα ἐκ ἀνέσει ηγὸς ἐλευθερία, ηγὸς ἐπὶ τὰς πρέποδας ἐκάτε μνημείος ηγὸς ἐγκαταλείμματος τῆς ἀρχαιότητος, ἀντέγραψαν τὰ ἵστατα τῆς ηγὸς καθιερώσανταν ἀπαντα ἐντελῶς ηγὸς μετὰ πολλῆς τῆς ἀκριβείας. —

Αὐτοὶ εἰσέτι παρέβαλον μεταξὺ ἀντῶν τὰς γενομένας ἀνευρέσεις, συνέκρινον ἀμειβοῖς τὰς προτάσεις ηγὸς εἰδέας αὐτῶν ηγή ἐσύγκρινον τὰ χρειαζόμενα ηγή ἐξιορίζομενα μετὰ τῶν ἀρχαιῶν ισοριῶν ηγὸς μετὰ τῶν πρὸ ὁφθαλμῶν προτοτύπων πρὸς δὲ τέτοις τοῖς κατ' ἐπιφάνειαν σωζομένοις, αὐτοὶ εἰσέτι αἰεκαλιψαν πολλὰ τῆς ἀρχαιότητος κατοργυμένα ηγὸς κεκρυμένα πάντι ἀπὸ τὰς ὁφθαλμάς τῶν λοιπῶν μέχρι ταῦτης περιηγητῶν τῆς Ἐυρώπης. —

Τὸ τέ χρόνος Φέρον, ηγὸς ὁ παναλκὶς τῆς ἐπιμελείας βραχίων τέ ἀπὸ τῆς Νάπις τῆς δόξης ἐξελθόντος Λέοντος, αἰαμφιβόλως θέλει διασκεδάσει τὴν ἐπιπολαζόσαν ισοτομήν, διαρρόγητε τὸ ἐπιπροθέθην παταπέτασμα τῆς ἀγνοίας, αἰακαλίψει διὰ τῶν ἐκδοθησομένων ἀρχαιολογικῶν, εἰς τὰς ὁφθαλμάς πάντων τῶν Φιλομαθῶν, διηκριβωμένως ηγή μετὰ πολλῆς τῆς ὑπὲρ τὰς λοιπὰς μέχρι ταῦτης περιηγητὰς βεβαιότητος, ηγή τὰ περὶ τῆς Ἀλεξανδρείας ὡσαύτως ἀρχαιολογύμενα, ἃς τὰ τῆς Αἴγυπτου γενοικῶς πάντα. —

Малые и великие грады, кои издревле были велики, изъ
оныхъ многіе сдѣлались малыми, а кои въ мое время велики,
шѣ были прежде малы: не можешьъ ѿдѣлить земнородныхъ въ
одинакомъ продолженїи бысть.

Ирод. кн. I. стр. 23.

Τὰ μικρὰ καὶ μεγάλα ἄστα, τὰ γὰρ τὸ πάλαι μεγάλα ἦν, τὰ
πολλὰ ἀντῶν σμικρὰ γέγονε, τὰ δὲ ἐπ' ἐμὲν ἦν μεγάλα, πρότερον ἦν σμι-
κρά τὴν ἀνθρωπηῖην ὃν ἐπισάμενος ἐνδαιμονίην χάρακα ἐν τῷτῷ μένυσαν
Ἡρόδωτος ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἴσοριῶν κλεψ.

ΑΡΧΑΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ.



Ττὴ ἡ τῆς αρχαίτητος πόλις Αλεξάνδρεια ἐνεμελῶθι, ἀνψώθη, καὶ ἐκαλλωπίσθη μὲν ἐλην τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς πομπικῆς καὶ λαμπρᾶς ἐκένης δόξης καὶ φιλοτίμως μεγαλοδωρίχς τε Μακεδῶνος Αλεξάνδρου. Ποσάκις αὐτῇ ἐγένετο θέατρον μεγάλων μεταβολῶν καὶ φοβερῶν συμβάντων! Πόσαι πολλαὶ φθοραὶ καὶ αφανισμοὶ ἔσπευσαν μετα-

украшений! но нынѣ болѣе не обрѣщаемъ ее. Мѣстоположеніе, прислань и нѣкоторые памятники суть единственныя оправданія намъ ея существованія.

Въ Александріи есть двѣ гавани: старая и новая; по древнему названію: Африканская и Азіатская. Первая принадлежитъ Туркамъ, а въ другой участіе имѣютъ многіе Европейцы. Входъ новой гавани защищается двумя крѣпостями худаго Турецкаго строенія; обѣ они собственно малаго стоятъ вниманія, но знаменито въ Истории мѣсто превосходными зданіями, кое онѣ занимаютъ.

Первая изъ сихъ помянутыхъ крѣпостей называется: великий Фарилонъ, въ срединѣ ея башня съ фонаремъ, котою всякую ночь сообщаєтъ свѣтъ въ пользу плавающихъ. Крѣпость сїя построена на островѣ Фарѣ, и положеніе ея споль обширно, что естьли есть какіе либо остатки чуда свѣта сооруженнаго Птоломеемъ, то можно полагать ихъ шамъ скрытыми.

Такъ и другая напротивъ сей крѣпости, или меньшей Фарилонъ: не представляетъ никакихъ знаковъ той славной библіопеки, котою по рѣдкости и превосходству книгъ починалась драгоценнымъ сокровищемъ мѣра.

Оба сїи острова присоединяются къ твердой землѣ гаванскимъ окопомъ. Окопъ острова Фаро просирается около вороты, построенъ частично изъ кирпича, частично изъ тесаннаго камня, и подъ готическими сводами его протекаетъ море. Не достойно вѣроятія, чтобъ Сарацины или Турки были первыми изобрѣтателями споль примѣчательного произведенія.

μεγάλης δρμῆς νὰ βλαψουν, νὰ παταβήλλων, ησή νὰ ἀπολέτων τὸς καλλωπισμὸς αὐτῆς! διὰ τοι τὸτο ησή τὴν σῆμερον μόλις αὐτῇ γυνωρίζεται Η^ε τοποθεσία αὐτῆς, εἰ λιμὴν, ησή τινα ἀΦιθέντα ἐγκαταλείμματα τῆς ἀρχαιότητος, εἰσὶ τὰ μόνα σημεῖα τῆς γιωγίσεως, οὐδὲ πάρξιας τάχτης τῆς διασύμου ποτὲ πόλεως.

Ἐν τῇ Αἰλέξανδρείᾳ εἰσὶ δύο λιμένες, ὁ παλαιὸς οὐ νεδεῖ, οὐ κατὰ τὴν ἀρχὴν ὄντας μασίαν, εἰς ἐκαλεῖτο τῆς Αἴφριῆς, ησή δὲ ἔτερος τῆς Αἰσίας. Οὐ πρῶτος οὐδὲν αὐτὴν κατ’ ἐξοχὴν εἰς τὰ ἐκεῖτε δρμῶντα πλοῖα τῶν τε Οὔθωμανῶν οὐ Ρωμαίων. Οὐ δὲ δέυτερος παραχωρεῖται εἰς τὰ τῶν Εἰρωπαίων. Η^ε ἔσοδος αὐτοῦ τοῦ νέα λιμένος δεφεντένεται ὑπὸ δύο Φρεγίων οἰκοδομημένων παρὰ τῶν Τερκιῶν μιᾶς ἀρχιτεκτωνικῆς ἀρχείας, ησή οὐλίγης προσοχῆς ὄντων αὖτων, αλλ’ ὁ τόπος ἐπὶ τὸν ὅποιον αὐτὰ ἴσχεται, ἐκεῖ τῶν διαθρυλλήτων θαυμασίων οἰκοδομῶν, κατὰ τὰς ισορίας, οὐ ποτὲ περίδοξος.

Τὸ πρῶτον τάχτων τῶν ἔγχεντων Φρεγίων καλεῖται μέγας Φάρος· διὰ τοῦτο οὐδὲν ἐσπέραν ἀναπτόμενος ἐπ’ αὐτῷ τὸ Φρέγριον πυρσὸς, συντρέχει πρὸς ὁδηγίαν, ησή πολλάκις πρὸς βούθειαν οὐ σωτηρίαν τῶν πλεόντων. Τὸ Φρέγριον αὐτὸν ἐξὶν οἰκοδομημένον ἐπὶ τῆς νήσου Φάρεως, ἐπὶ μιᾶς τοποθεσίας ἀρκεύτως ἐνεργωχάρου οὐ ἀνίσως δικιμένος τινὰ ἵχυν ἔτι ἐρεπίων τῆς θαυμασίας ἔργυς τῆς ἀνυψωθέντος παρὰ τὴν Πετολεμαίαν ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ, αὐτὸς ἀναγκαῖος πρέπει νὰ ἴποθέσῃ τιὰς, ὅτι υπάρχει Βαθέως ἐκεῖ οικρυμμένα (*).

Τὸ δὲ ἔτερον αὐτέρων αὐτέρων καλεῖται μικρὸς Φάρος. Αὐτὸν δὲν παριστᾷ πλέον εἰς τὸς ὁφθαλμὸς τῶν περιέργων, φόρον σημειῶν τῆς θαυμασίας ἐκείνης βιβλιοθήκης, ἢτις διὰ τὴν σπανιότητα τῆς πλήθεως τῶν ἐν αὐτῇ βιβλίων, ἐνομίζετο παρὰ πάντων τῶν ἀρχαίων οὐδὲ θηταυρὸς τῷ ὄντι πολύτιμος.

Καὶ τὰ δύο αὐτὰ Φρέγρια συναντοῦται πρὸς τὴν γῆν διὰ μιᾶς γεφύρας. Η^ε τῆς νήσου Φάρεως ἐκτείνεται ἐπὶ τὴν θάλασσαν ὑπὲρ τὰ τριακόσια γεωμετρικὰ βήματα, κτισμένη πᾶσα, μέρος αὐτῆς ἐκ τωλίδων, οὐ μέρος αὐτῆς τετραγώνων λαζαριτῶν λιθῶν ἐν θαλάσσῃ, ὑποκάτω τῆς ὅποιας διέρχεται η θάλασσα διὰ μέσου τῶν γοτθικῆς ἀρχιτεκτονικῆς αὐτῆς ἀψίδων εἰς τὴν νέον λιμένα. Απίθανον ὅλως, ὅτι οἱ Σαρακινοὶ οὐ οἱ Οὔθωμανοὶ οὐπάρξαν οἱ πρῶτοι ἐφευρεταὶ αὐτοῦ

(*) Εἰν τάυτη τῇ νήσῳ ὁ Αἰλέξανδρος μετὰ θάνατον τὴν ἐπὶ πάντων αὐθρώπων αὐτῷ φιλτάτῳ Η^ε φαιστίων μέγα πένθει συνεχόμενος, καὶ απαραμυθήτως ἔχων ὑπὸ τῆς λύπης, πρὸς δειγμα φιλίας, καὶ μνήμης αὐτῷ ἔνεκα, ἐκέλευσε κατασκέυασθηναὶ Εἴφαιστίων. Ήρων ἐν τῇ Αἰλέξανδρείᾳ, καὶ ἐν τῇ νήσῳ Φάρεως, οὗτος ὁ πῦργος ἐπὶ μεγέθει τε μέγιστος καὶ πολυτελέστας ἐπιπρεπέστατος καὶ ἐπικατητηγενεῖδης αὐτὸς Η^ε φαιστίων· αλλὰ τὸ τῆς ζωῆς τέλος τὸν Η^ερωα καταλαβὼν, κενὸν τὸ βλέψυμα ἐγκατέλιπε.

Малые оспатки развалинъ сего окопа отъ разновременныхъ поправокъ совсѣмъ переобразованы, и потерялись уже всѣ черты сей прекрасной древности.

Другой гаванской окопъ ведетъ до меньшаго Фарилона, и кромѣ двухъ небольшихъ башенъ, могущихъ въ нуждѣ защищаться, не имѣетъ ничего особливаго.

Самой входъ въ гавань по причинѣ находящихся въ морѣ подводныхъ и наружныхъ камней опасенъ, и въ предохраненіе отъ оныхъ нарочно опредѣлены тамъ лоцманы, которые вводятъ корабли въ гавань.

Приближаясь къ гавани — сколь пріятное впечатлѣніе получаешь отъ повсюду зrimаго разнообразія и смѣщенности древнихъ съ новыми памятниками! видишь препространный рядъ высокихъ башенъ, соединенныхъ между собою развалившимися спѣнами; дальше довольно высокій Обелискъ, обремененный развалинами близкихъ падшихъ зданій; шамъ еще многїя башни. Новая Александрія разнится своими мечепями, а въ самой отдаленности, на вершинѣ положенія города, возвышается Помпееvъ столбъ — памятникъ древній въ свѣтѣ! нѣкоторыя холмоподобныя скопища праха сихъ древностей представляющъ также прогапельной образъ разрушеннія. — И наконецъ все удовольствіе любопытнаго духа ограничивается великимъ четырехугольнымъ зданіемъ порохового магазейна, соединенного съ большимъ гавanskимъ окопомъ. — Сступивъ на берегъ, вообще первая цѣль любителей достопамятности: Клеопатринъ Обелискъ; путь лежащий къ нему ведетъ сквозь и между обрушившихся громадъ. Взирая на сей величественный вѣхѣй деньми памятникъ; на другой подлѣ него поверженный и совсѣмъ почти въ нѣдро земли погребенный временемъ, нѣкую печаль ощущаетъ сердце.

Обелискъ Клеопатринъ служитъ довольноымъ доказательствомъ, что и дворецъ сей знаменитой въ Исторіи Царицы, известной также подъ названіемъ дворца Цесарева, су-

τοσθέτον αξιοπαρατηρήτου ἔργον. Τὰ ὕστατα ἐγκαταλειφθέντα ἦχη τῆς γέφυρας τάυτης
ὑπὸ τῶν κατὰ διαφόρων καιρὸς ἀνακατέσεων τοσθέτον μετηλλάχθησαν, ὡς πάντες οἱ χημα-
τισμοὶ αὐτῆς τῆς ὁραίας ἀρχαιότητος ἄρδην ἐξαλείφθησαν.

Η^ε ἑτέρα γέφυρα, ἡ συνάπτυγσα ὡσαύτως τὸν μικρὸν πρὸς τὴν γῆν Φάρον, ἐκτὸς δύο μικρῶν
πύργων δυναμένων ἐν αἰνάγκῃ μικρὸν κατὰ τῶν ἐχθρῶν νὰ ἀνθέξει, δὲν περιέχει εἰδένα περιεργίας ἔτερου.

Η^ε εἰς τὸν λιμένα εἰσόδος ἔνεκα τῶν ὑπὸ τὴν θάλασσαν κρυπτομένων ὑφάλων πετρῶν
ἐσὶ κινδυνώδης, πρὸς δὲ διάσωσιν οἷοὶ ἀποφυγὴν τούτων, εἰσὶ διωρισμένοι ἐπ’ αὐτὸ τοῦτο,
ἐκεῖσε ποδόταμοι ὅδηγοντες τὰ πλοῖα ἀκινδύνως εἰς τὸν λιμένα. —

Πλησιάζων ὁ Φιλομαθῆς εἰς τὸν λιμένα, ἥ! πόσην τερπνὴν οἷοὶ βαθεῖαν τὴν χαράν
πιπολαμβάνει ἡ περίεργος αὐτῷ ὁρασίς, βλέπεσσα τὴν πανταχόθεν προσβάλλεσσαν αὐτῇ θεω-
ρίαν τῆς συγκεχυμένης ἀλληλοδιαφορᾶς τῶν ἀρχαίων μνημένων οἷοὶ ἐρειπίων μετὰ τῶν
νέων οἰκοδομῶν. Ἐνταῦθα βλέπεσσα μίχν ἐκτεταμένην σειρὰν ὑψηλῶν πύργων συνενομένων
οἷοὶ συνδεδεμένων μετὰ τῶν κερηνισμένων, τειχῶν; ἐκεῖ ἔνα ὑψηλὸν Οβελίσκον βεβαρυμένον
ὑπὸ τῶν πλησίον πεσόντων ἐπ’ αὐτὸν κτηρίων, οἷοὶ ἀλλαχοῦ πολλὰς ἔτι πύργος συμμεμιγ-
μένως μετὰ τῶν τῆς νέας Αλεξανδρείας ὁθωμανικῶν Τεμένων. Πολλὰ δὲ μακρὰν ἐπὶ μιᾶς
ὑψηλῆς τῆς πόλεως τοποθεσίας παρατηρεῖ ἀνψάμενον τὸ θαυματὸν τῆς ἀρχαιότητος μνη-
μεῖον, τὴν σήλην τῆς Πομπού, οἷοὶ τίνας λίφες συνισαμένες απὸ τὸν χῶν οἷοὶ σποδὸν τῶν ἀρ-
χαίων ἐρειπίων, οἷοὶ παρισῶντας μίαν λυπηρὰν θέαν τῆς καταστροφῆς τάυτης τῆς ἀρχαίας
πόλεως. Καὶ τέλος πάντων πᾶσα ἡ ἐυχαρίστησ τῆς περιέργη πνέυματος αποπερατώταμοι εἰς
ἔνα τετράγωνον κτύριον, ταμεῖον τῆς πυρίτιδος ιάνεως, συναπτόμενον πρὸς τὴν μεγάλην γε-
φυραν. Ἀποβαῖς απὸ τὸ πλοῖον ἐπὶ τὴν γῆν τὸ πρῶτον ἄξιον περιεργείας διὰ τὸν Φιλο-
μαθῆ, διὰ τὸν φίλον τῶν αξιομνημονέτων ἀρχαιοτήτων ἐσὶν ὁ τῆς Κλεοπάτρας Οβελίσ-
κος, ὅστις διερχόμενος διὰ μέσον πολλῶν κρημνισμάτων, οἷοὶ τελευταῖον πλισιάζων οἷοὶ βλέπων
αὐτὸ τὸ μεγαλοπρεπὲς οἷοὶ παλαιὸν τῶν ἡμερῶν μνημεῖον, οὐ τὸν ἔγερον πλησίον αὐτῷ κέ-
μενον Οβελίσκον, κρημνιθέντα, ἡ ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἡ ὑπὸ τῆς ψεύτης Φειδολογεμένη χρόνες
οἷοὶ ὅλαις αὐτὸν εἰς τὰ τῆς σπλάγχνα βασιθέντα ὥ! πόσην λύπην αἰδιάνεται ἡ αἰ-
διαντικὴ ὑπὸ καρδία.

Ο^ς Οβελίσκος αὐτὸς ἰσαται ἐν μέσῳ τῆς νέας πόλεως, οἷοὶ τῆς μικρῆς Φάρου, απὸ
τὸ τῆς θαλάσσης μέρος αριστερόθεν, αὐγαλὰ ἡ ἔνα ικανὸν μέρος απὸ τὸ συλόπατον αὐτῷ κα-
τεῖνθίση εἰς τὴν γῆν, τὸ ὑψος ἔμως τῆς Οβελίσκου τέττα τῆς ισαμένης μετρεῖται ὑπὲρ τὰς
πέντε ὄργειάς αὐτοὶ φύσις ὁβελίσκος τῆς Κλεοπάτρας εἰσὶν ικανὴ ἐνθεξίς, ὅτι οὐ τὰ ανά-

ществовалъ на эшомъ же мѣстѣ. Кромѣ сихъ двухъ Обелисковъ ничего впрочемъ не видно знаменующаго осашки того великолѣпнаго зданія.

Клеопатринъ Обелискъ стоишъ почти въ срединѣ новаго города, и малаго Фарилона отъ моря на лѣво. Часть подножія его хотя и вошла въ землю, однако вышина Обелиска щитается до 28 футовъ: между гаванію и Обелискомъ каменная спѣна, бывшая оградою вокругъ всего монумента, а нынѣ въ паденіи своемъ равна вышиною подножію его; въ развалинахъ ея со спороны моря находится великое количество разноархитектурныхъ обломковъ рѣзной работы, по которымъ примѣшиль можно принадлежность ихъ къ некоему величественному зданію. Обломки эти: разнородныхъ мраморовъ, гранита, и древняго зеленаго цвѣта камня. Со спороны твердой земли довольно пространство споль прильжно изрыто, чпо кажется по пылинки перебрано, и есть несомнѣнной опытъ корыстолюбія.

Самой Обелискъ состоишъ изъ одного цѣльнаго четвероугольнаго гранита. По всей поверхности его вырѣзаны были Іероглифы (*), которые на двухъ споронахъ цѣлы еще, а на другихъ двухъ уничтожены могуществомъ времени.

Удивительно казалось бы, что Римскіе Императоры собирая всѣ рѣдкости въ Римъ, въ столицу вселенной того времени, не перевезли Обелискъ эшомъ скорѣй другихъ, колорые и дальше опыскивать спремились; но величествію изображенія и поврежденія двѣ спороны его вѣроятно помогли ему устоять на своемъ мѣстѣ.

(*) Іероглифъ таинственный знакъ писанія, коего смыслъ иносказательенъ. Употребляемы были древними Египтянами въ дѣлахъ до вѣдѣ, наукъ, художествъ касавшихся.

τορα τάυτης τῆς διασίμως ή πολυδεσήγε κατὰ Φορὰν τῆς τύχης αὐτῆς βασιλίσσης, ἐγνω-
σμένα αἰσάντως ή ἵπο τὸ τὴν Καισαρος παλάτιον, ὄνομα ὑπῆρξεν εποτὲ εἰς αὐτὸν τὸν ἕδε-
ν τόπον. Ἐκτὸς τῶν δύο Οὐβελίσκων τέτων, θδένα ἔτερου σρᾶται πρὸς ἔνδεξιν τῶν ἐρε-
πίων τὴν μεγαλοπρεπεῖς ἐκείνης ποτὲ κτυρίσ.

Μεταξὺ τῆς λιμένος ή τῆς Οὐβελίσκων, τὸ τεῖχος τὸ περιέχον ποτὲ κύκλῳ αὐτὸν τὸν Οὐ-
βελίσκον καταπεσὸν ή κρημνιθέν, ἴσομετρεῖται τὴν σύμερον κατὰ τὸ ὑψος μόλις μετὰ
τῆς συλοπάτης αὐτῷ περὶ τὰ ιρημνίσματα αὐτῆς τὴν τείχης κατὰ τὸ μέρος τῆς θαλάσσης,
ἐνρίσκεται ἐνκαταστάσις μέγας ἀριθμὸς διαφόρων ἀρχιτεκτονικῆς, λελαξειμένων ή γεγλυψιμένων θραυ-
σμάτων, συμισαμένων ἐκ μαρμάρων γρανίτων, ή πρασίνων λίθων, ἐξ ᾧ δύναται νὰ συμπερά-
νῃ τινᾶς ὅτι αὐτῆς αὐτοῦ αὐτοῦ φιλοτεχνίας αὐτὰ ἐστια λαμπρὰν ή περίδοξον ποτὲ κτήσιον. Α' πὸ
δὲ τὸ μέρος τῆς γῆς ἓνα ἀρκετὸν διάσημα ἐκτάσεως τοσθτον ἐπιμελῶς ανεγκάφθη, ὡς
φαίνεται ὅλου ὡς κατακοσκινισμέον, ή αὐτὸς βεβαίως ἐσιν ἐναργὲς τεκμήριον τῆς ἐρέυνης
τῆς πλεονεξίας.

Οὐ οὐβελίσκος αὐτὸς συνίσταται ἐξ ἑνὸς ὁλοκλήρως τετραγώνων γρανίτων λίθων, ή καθ'
ὅλην τὴν ἐπιφάνειαν αὐτῇ ἐσιν καθισορισμένος μετὰ τῶν Ιερογλυφικῶν ἐκείνων χαρακτήρων,
οἵς ἐχόωντο οἱ Ἀρχαῖοι τῶν Αἰγυπτίων Ιερᾶς πρὸς σαφήνειαν τῶν ἐδεῶν αὐτῶν τῶν πρὸς
τὴν θρησκείαν, ἐπισήμας ή τέχνας ἀφορούτων. σωζόμενα ταῦτα τὰ χαρακτηρίσιμα σύμβο-
λα ἐπὶ μὲν τὰς δύο πλευρὰς αὐτῷ ἀβλαβῆ, ἐπὶ δὲ τὰς λοιπὰς δύο διεφθάρθησαν ὑπὲ
τῆς βίξης ή δυναστείας τῆς χρόνου.

Αὖξιον αἴπορίας πάντως τῦτο νομίζεται, ὅτι οἱ τῆς Ράμης Αὐτοκράτορες συναθροί-
ζοντες πανταχόθεν πάσας τὰς σπανιότητας εἰς Ράμην τὴν βασιλέυσαν τῷ τότε χρόνῳ
τῆς Οὐακρένης, τίνος ἀρά δὲν μετέφερον ή τῆς Οὐβελίσκων τέττας μᾶλλον τῶν λοιπῶν,
τὰς ὅποις αὐτοὶ εἰς τὰ ἐνδέτερα τῆς Αἰγύπτων ἀρμησαν ζηγῶντες μετὰ πολλῶν πόνων, ή
ἀτρύτων καμάτων νὰ μεταφέρεν αὐτὸς εἰς Ράμην; Φαίνεται λοιπὸν ὅτι ή παλαιότης,
ή δυσμορφία, ή γινομένη φθορά ἐστι τὰς χαρακτηράς τὰς Ιερογλυφικὰς τῶν διώ πλευρῶν,
αὐτὸς αὐτοῦ αὐτοῦ φιλοτεχνίας αἰτία ἐγένετο νὰ ἐπιμένειν ἐφ' ὃς αὐτοὶ τὴν σύμερον
ἴσχυνται.

Нѣкоторые Историки полагаютъ, что оба помянутые Обелиски находились въ самыхъ чертогахъ Клеопатриныхъ, не говоря, въ какомъ собственно мѣстѣ они были тамъ помѣщены; впрочемъ не подвержено сомнѣнію, что памятники эпохи древнѣе, нежели Александрія, и взяты изъ какой нибудь страны Египта, понеже еще до времени ея существованія потеряно было употребленіе и значеніе Іероглифовъ.

Все разстояніе отъ Обелиска до меньшаго Фарилопа по морскому берегу представляеть груды разрушенныхъ колонадъ, сводовъ и каналовъ. Все въ такомъ смѣшеніи и беспорядкѣ, что не можетъ понятіе взять изъ того подлиннаго черты образа бывшаго зданія, какъ только заключить, что части эпохи составляли цѣлое изящное.

Любопытство путешесвенника проспиралось бы и дальше въ развалины славной Ишоломеевой библіотеки, если бы невѣжество и суевѣріе гарнизона, находящагося въ меньшемъ Фарилонѣ, въ томъ не препятствовало. Позволено разсматривать только опальныя огромныя башни и сущую между ними ограду, которая есть черта окружности древней Александріи. Но первобытная ли то черта ея, или въ послѣдствіи составившаяся, о томъ предложу теперь нѣкоторыя примѣчанія.

Тамъ валообразныя башни и величиною и видомъ различны: иныя круглыя, иныя четырехугольныя, иныя же совсѣмъ неправильныя и такъ сказать уродоархитектурныя.

Внутреннее ихъ спроеніе соотвѣтственно безпорядку наружности ихъ: нѣкоторыя башни имѣютъ двоякую спѣну и каменную лѣсницу до самой вершины; въ другія нѣтъ иного входа, какъ чрезъ имѣющееся въ сводѣ тѣсное отверстіе, до

Τινὲς τῶν Ἰσορικῶν θέλοσιν, ὅτι οἱ δύω αὐτοὶ Ὁβελίσκοι ἦσαν εἰς τὰ τῆς Κλεοπάτρας αἰάκτορα τεθειμένοι, πλὴν δὲν περιγράφεσιν, εἰς ποῖου μέρος αὐτῶν ἔγραψεν αὐτοὶ ἵσαντο; ἀλλ’ εἰς ἄποιν καλλωπισμὸν τῆς πόλεως αὐτοὶ ἂν ἐτέθησαν, αὐτὰς τὰ θαυματά μημεῖα εἰσὶν ἀρχαιότερα τῆς Ἀλεξανδρείας, καὶ μετεκομίσθησαν ἀπό τινος μεμακρυσμένων διασήματος τῆς Ἀιγύπτου, ἐπειδὴ καὶ πρὸ τῆς θεμελιώσεως ἔτι τῆς Ἀλεξανδρείας εἶχε λείψην χρήσις, καὶ ἐπιληφθῆ τελέως ἡ σαφήνεια τῶν Ἱερογλύφων^(*).

Τὸ ἀπὸ τῆς Ὁβελίσκου μέχρι τῆς μικρᾶς Φάρου διάσημα, ὅλον αὐτὸ τὸ αἰροθαλάσσιον ἐσὶν ἔμπλεον ἀπὸ σωρῶν τεθραυσμένων κισίνων ἀψίδων καὶ ὑπογέων, πάντα ταῦτα τὰ ἔρεσιν εἰσὶ τόσον συγκεχυμένα, καὶ εἰς τοσαύτην αἰνωμαλίαν, ἃς ἀδύνατον ἐσὶν ἥτις εἰδέναι τὴν αὐθιρώπην τὰς γραμμὰς τῶν χηματισμῶν τῶν ἐκτείνει ποτὲ ισαμένων κτηρίων νὰ διαχωρίσῃ, μένει μόνον συμπεραθματικὰς νὰ σοχαθῇ, ὅτι οἱ σωροὶ αὐτοὶ τῶν κρημνισμάτων συνεκρίτεν ποτὲ ὀλοκλήρως οικοδομὰς καὶ λαμπρὰ κτύσια.

Ἡ περιέργεια τῶν περιηγητῶν ἐκτένετο ἢ ποζόωτέρω ἔτι, μέχρι τῶν ἐρεισίων τῆς ἐνδόξης ἐκείνης βιβλιοθήκης τῆς Πτολεμαίου, ἐὰν τὸ δεσιδαιμονία τῆς Βαρβαρότης τῶν ἐν τῷ μικρῷ Φάρῳ Φλαττόντων Ἀράβων τὸν δρυμὸν τῆς περιεργείας αὐτῶν δὲν ἔθελε παρεμποδίζῃ· ἡ δὲ περιέργεια τῶν περικυλάντων τὴν αρχαίαν Πόλιν τεχῶν, καὶ τῶν ἴψηλῶν περὶ τὰ τέχη συνενωμένων πείρων ἐσὶν ἐλευθέρα εἰς τὰς θέλοντας νὰ περιέλθουν ἢ, νὰ καθισορίσουν ταῦτα πεάντα. ἀλλ’ αὐτὸ τὸ τεχνοῦ τὸ μπὸ τῆς Ἀλεξανδρείας ἐσὶ θεμελιωθὲν, ἢ ὑπ’ ἄλλων μετὰ ταῦτα ἀνηγέρθη; περὶ δὲ τὰ ἔξης ἔγινονται.

Οἱ πόργοι οἱ συνδεσμῶντες τὴν περιφέρειαν τῶν τεχῶν, κατὰ τὴν θεωρίαν εἰσὶν ὑψηλοὶ καὶ μετέωροι, τινὲς τετάτων ὑπάρχοσι σρογγυλοειδεῖς, ἔτεροι τετράγωνοι, ἄλλοι ἄλλως ἐγρογενεῖς ἀσυμμέτρως χήματος, καὶ συντόμως εἰπεῖν πάντες ἀρχιτεκτονικῆς ἐκτραίματα· ἡ

(*) Μὲ ὅλου ὁπός αὐτοὶ αἰνήκεστη τῆς Βασιλίσσης ταύτη τῆς Αιγύπτου, ἀλλ’ οἱ ἐπιόντες μέχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν χρόνοι, απέδωκαν ταύτην τὴν τιμὴν τῆς λατρείας τοῖς μεγαλοῖς προτερήμασιν αὐτῆς τῆς ἐν τῶν Πτολομαίων ὄρμησίσης ὑσάτης Βασιλίσσης. Καὶ ταιετούπως ἐν ᾧ τὸ ὄνομα τῶν αὐτῶν ἐκείνων τῶν αἰνυψωσάντων τὸ πλεῖστον μέρος τῶν τερατίων κτηρίων τῆς Αιγύπτου ἐν τῷ ὄλῳ ἀγνωστῷ, οἱ ἐποίοντες χρέον διαφυκάττωσι, τὴς λάχισον ἀκριβῶς τὴν μνήμην μιᾶς γυναικὸς διαβοήτες διάτε τὴν μεγαλοπρέπειαν αὐτῆς, διὰ τὸ πνεῦμα, διὰ τὸν Ἡρωικὸν χαρακτῆρα, καὶ διὰ τὴν ὀργαστικὴν αὐτῆς ἐκείνης τὴν ἐνθύμησιν, ἡς τὰ Φλαττότερα ἐν κρότῳ καὶ θριάμβῳ πολλῷ τὰ τρέπανα ἐνησαν κατὰ τῆς καρδίας τὴς πλέον μεγάλων αὐδρῶν τῶν Ραμαίνων.

которого взбираться надо помощью приставной лесницы. Своды всехъ этажей безъ всякой симметрии поддерживаются гдѣ однимъ столбомъ, гдѣ многими, гдѣ большимъ четырехугольнымъ пилономъ. Бойницы (*) проспиряются по всей окружности башенъ, и въ отверстияхъ нижнихъ рядовъ сихъ бойницъ видишь обломки и шуловища разномраморныхъ столбовъ въ положеніи нацѣленныхъ пушекъ. Всѣ эти зданія сооружены изъ песчаныхъ песчанаго рода камней самымъ грубымъ образомъ.

Стѣны между - башенныя, такъ какъ и башни, разнообразны, обвѣшаны, разрушены; вышинаю гдѣ сорокъ футовъ; гдѣ пятьдесятъ; тощинаю двадцать футовъ и меньше. Толщина шаковая, могущая пронизустоять сильнымъ ударамъ тарана, древней машины, которою разбивали стѣны, хотя бы и могла служитьувѣренiemъ о ихъ древности, и что существующіе такими отъ начального основанія Александріи; но впервыхъ пространство нынѣшней ея окружности весьма тѣсно для вмѣщенія древней Александріи, толико славной обширностию предѣловъ своихъ въ Исторіи. — Вовсе рѣзкое, по безпорядочное употребленіе драгоценныхъ материаловъ,ша смѣшенностъ, въ которой не видно цѣли правильнаго благороднаго вкуса сильнымъ, есть доказательствомъ, что не опѣ времени Александра, Птоломеевъ или Римлянъ споль грубое, не достойное вещей образованіе; иначе было бы то слишкомъ по Сарацински или по варварски. Столбы, тамъ находящіеся, конечно настоящіе Александрійскіе, или взятые изъ Дворца

(*) Бойницы суть малыя отверстія отѣ-виѣ, и разширеныя сполько во внутрь стѣны, чѣмъ могутъ помѣщать двухъ человѣкъ для дѣйствованія чрезъ нихъ огнестрѣльными или иными мѣшательными оружиемъ на непріятеля.

ἔσωθεν τῆς οἰκοδομῆς τέχνη ἀνταποκρίνεται κατὰ τάντα τῇ ἔξωθεν αὐτῶν ἀσυμμετρίᾳ οὐκ ἀκοσμίᾳ, τινὲς τὰν πύργου τάτων περικυλλάνται μὲν ἕνα διπλὸν τέχνος, οὐκὶ μετὰ μίαν οὐλίμακος ἀρχομένης ἀπὸ οἰκτωθεν μέχρι τῆς κορυφῆς τῷ πόρῳ, ἄλλοι δὲ δὲν ἔχοσι ἄλλην εἴσοδον, εἰμὴ μόνον μίαν ἐπὴν σενὴν περὶ τὰς ἔκυτῶν ἀψίδας. Τὰ ἔνδον αὐτῶν τὰν πύργου διαχωρίσματα ἐπιτηρίζονται ωστὲ μὲν ἀπὸ ἕκα κίονα, ωστὲ δὲ ὑπὸ πολλῶν, οὐκὶ ἐνιστεῖ φόρος μόνον σύλλα ἐκ πλίνθων. Τὸ κιήσιμον τότε πᾶν, τὰν τε τεχνῶν, οὐκὶ πύργων συνίσταται ἀπὸ τετραγώνων ἀσυμμέτρων πετρῶν, μίας τέχνης βαρβάρες ή ἀνεπιτηδεύς, πᾶσαν ἡ περιφέρεια τῶν τεχνῶν περιζωνύεται μετὰ προβόλων, οὐκὶ προμαχῶν, οἵτινες παρεκτείνονται οὐκὶ καθ' ὅλης τὰς κίνητα πύργος.

Τὰ τείχη τὰ μεταξὺ τῶν πύργων, οὐκὶ αὐτοὶ οἱ πύργοι, τὰ πλεῖστα τάτων ὑπὸ τῆς πολυχρονίστητος εἰσὶν ἡμιρύγχη. οὐκὶ ἡμίπτωτα, ή ἔτερα μέχρι ή αὐτῶν τῶν θεμελίων καθηρέθησαν τὸ ὑψός τῶν ὀλοτελῶν αὐτῶν, ποτὲ μὲν ἐσὶ πεντάκοντα γεωμετρικῶν ποδῶν, ωστὲ δὲ ἔξικοντα, τὸ δὲ ἔυρος ποδῶν δεκαπέντε ἕνα τοιότον ἔυρος ἵκνον τὸν ή αὐτάλογον πάντοτε νὰ ἀνθεξῃ εἰς τὰς τότε χρόνους ἐναντίον τῶν βιοιών προσβολῶν τῆς παλαιᾶς ἐπικής μιχανῆς τῆς Ἐλεωτόλεος, τῷ Κριθεῖται τῷ τὰ τείχη μετὰ μεγάλῃ ορθοδοσίᾳ καταβάλλοντος, ἀγκαλὰν οὐκὶ αὐτὶ δίναται νὰ προβληθῇ πρὸς ἔνδεξιν ή βεβαίωσιν περὶ τῆς παλαιότητος τῶν τεχνῶν ή πύργων, ὅτι τὰ τείχη αὐτὰ μὲ ἵλην τὴν κακὴν αὐτῶν ἀρχιτεκτονικὴν, αὐτὰ μπῆρεν τὰ πρῶτα θεμέλια τὰ ὑπὸ τῷ Ἀλεξάνδρῳ αὐτιψιδέατα, ή ὅτι ή βάρβαρος χεὶρ μετὰ τὰς διὰ ἐρόδου ἐπιδρομὰς τὰ κρητινισθέντα ἀνελάβετο, ή αὐτοῖσεν ἐπὶ τὸ νῦν ὁρώμενον χῆπα. Ἀλλὰ πρῶτου ή νῦν ἔκτασις τῶν τειχῶν τῆς Ἀλεξανδρείας ἐσὶ πολὺ σενή, διὰ νὰ περικλείσῃ τὴν παλαιὰν Ἀλεξανδρείαν, τὴν τόσον θαυμαστὴν κατὰ τὰς ισορίας διὰ τὴν ἔκτασιν· δεύτερον ή δεσπόζεισθα αὐτωμαλία τῆς κινταβαλθείσης ὑλῆς ἐπὶ τὴν οἰκοδομὴν αὐτῆς, ἐκίνη ή σύγχυσις ή Φύρασις οὐδὲν τὸν ἀρχιτεκτονικὴν, ἐπὶ τῆς ἐποίας δὲν βλέπεται όδενα σημεῖον ἐυγενῆς οὐκὶ κανονικῆς συμμετρίας. Ταῦτα λοιπὸν πάντα εἰσὶν ιχιραὶ ἀποδείξεις, ὅτι μήτε ἀπὸ τῷ χρίνον τῷ Ἀλεξάνδρῳ, ἀλλ' ὅτε ἀπὸ τῶν χρόνων τῶν Πτολεμαίων, οὐκὶ Ρωμαίων ἔνας τοιότος ἀσίντατος οὐκὶ ἀμορφος χηματισμὸς τὰς ἀρχαὶ Ἑλλαζεν, ἀλλεωτρόπως μία τοιαύτη ἀρχιτεκτονικὴ θέλει ὄνομαθῆται τελέως Σαρακινικὴ ή βάρβαρος, ή ὥχι καὶ τὰ μέτρα τῆς οὐδὲν ὅλα τὰ ἐν τῇ Ἐλλάδι, τοῖς τῷ ἀρχιπελάγῳ Νίσοις, ή ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ διακρίνοντα ἐρείπια Ἐλληνικῆς χερὸς συμμετρίας. Οἱ κίονες οἱ εἰς τὴν περιφέρειαν τῶν τεχνῶν ὁρώμενοι βεβαίως εἰσὶν απὸ τῶν μεγαλοπρεπῶν οἰκοδομῶν τῆς Ἀλεξανδρείας, ή ἀπὸ τῶν ανακτόρων τῆς Κλεοπάτρας ή τῷ Καίσαρος ή ἐαν ἀυτοὶ μπῆρεν τῆς Μέμφεως, ἥτιλον εἴη κατάσικτοι μὲ Ιερουλιφικῆς χρηστικῆς, οἵτινες ὅτε εἰς τὰς κίνητας, ἀλλ' ὅτε ἐπὶ τὰ τῆδε κακεῖσε διασκορπισμένα

Клеопатрина; ежелибъ были они Мемфисскіе, имѣлибъ на себѣ Іероглифы, которыхъ не примѣшио ни на столбахъ, ни на четырехъ угольныхъ мраморахъ, размѣщанныхъ куда попало. И такъ изъ всего слѣдуетъ заключить, что Сарацины по разоренїи древней Александріи (*) опгородили себѣ столько отъ первобытной окружности, сколько требовала нужда для ихъ укрѣпленія, безопасносги и для большихъ удобствъ ихъ торговли.

Внутри города нынѣ ничего болѣе не находится, какъ только груды развалинъ, три Монастыря, нѣсколько садовъ, мечетей и водохранилищъ, сберегаемыхъ для необходимости города.

Одинъ Монастырь во имя Святаго Саввы, въ изрядномъ состоянїи, подчиненъ Александрійскому Патріарху, управляемъ Игуменомъ и есть единственный храмъ для тамошнихъ и туда прѣѣзжающихъ Христіянъ Греческаго исповѣданія. Въ немъ есть придѣлъ на лѣвой сторонѣ Святыя Дѣвомученицы Екатерины, гдѣ хранится часль мрамора, на которомъ усѣчена глава сей Святой.

Другой Монастырь Каполицкой во имя Святой Екатерины; имъ управляетъ Пріоръ съ братиями своими Капуцинами.

Третій Коппской Святаго Евангелиста Марка, подъ наблюденіемъ монаховъ той секты; въ немъ есть деревянная

(*) Сие подтверждается древнею иѣкою надписью, находящуюся на камѣ однихъ воротъ.

τετράγωνα μάρμαρα σδέλως βλέπονται. Ἐκ τότων λοιπὸν πάντων συνάγεται, ὅτι η Σαρακινοὶ μετὰ τὴν ἐκπόρθησιν ή ἐρύμασιν τῆς παλαιᾶς Ἀλεξανδρείας, περιεχαράκισαν ἔχυτες τόσον μόνον ἀπὸ τῆς πρώτης περιοχῆς τῶν τεχῶν τῆς πόλεως ἐκείνης, ὅσον χρεῖα ἦν διὰ τὴν ἔχυτῶν δεφένδευσιν ή αὐτοῖς, ή διὰ τὰ κέρδη ἐπομένως τῆς αὐτῶν πραγματείας. (*)

Ἐνδον τῆς νῦν ὁρωμένης περιοχῆς τῶν τεχῶν δὲν βλέπει τινὰς ἑτερόν τι, εἰμὴ σωρὸς ἔρεπτίων, τρίχ Μοναστήρια, τινὰς κήπους, Ὁθωμανικὰ τεμένη, ή κινσέρνας τινὰς διὰ τὴν ἀφεικτον χρείαν τε ποτίμων ὕδατος τῆς πολέως.

Τὸ ἐν Μοναστήριον ἐσὶ τιμώμενον ἐπ' ὄνόματι τε ἡγιασμένης Σάββα, ἐνεργούμενον ἐν καλῇ κατασάστῃ, ὑποκείμενον τῷ τῆς Ἀλεξανδρείας θρόνῳ, ή διοικέμενον ὑπὸ Ηγεμένῳ. ἀυτὸς ἐσὶν ὁ μόνος ἐισεβῆς Ναὸς τῶν ἐκεῖσε ἐγκατοίκων Ὁρθοδόξων, ή τῶν θαμιζόντων τὴν Ἀλεξανδρείαν Χριστιανῶν πραγματείας ἔνεκα. Ἐν αὐτῷ τῷ Ναῷ εἰσερχόμενοι ἀριερούς ἐσὶν ἐν παρακλήσιον ἐπ' ἀνάρτη τῆς παρθενομάρτυρος οὐμφῆς τῷ Χριστῷ Αἰκατερίνης. Ἐνδον τῷ βίκατος τέττα δράται ἐν θραῦσμα ἐξ ἐκείνης τῷ μαρμάρῳ, ἐπὶ τῷ ὅποις ὡς τέτο δοξαζεγαὶ ἀπετιήθη ή κεφαλὴ τῆς Βασιλόπολιδος ταύτης. Ἐν αὐτῇ τῇ Μονῇ καθ' ὃν χρόνον κατῆρον ἐξ Αιγύπτου εἰς Ἀλεξανδρείαν τὰς διατριβὰς τριπλέον ἐποίην, κατ' ιδίαν ἐυδοκίαν ήτοι βάλησιν τῷ Μακαριωτάτῳ Ἀλεξανδρείᾳ Κυρίῳ Παρθενίᾳ, τῷ τὰς πατρικὰς ἐδιαθέσεις ή χάριτας αὐτοῦ ψυχῆς χρηστήτι ἐπ' ἐμὲ διεκχέοντος.

Τὸ ἔτερον Μοναστήριον ἐσὶ τῶν Λατινοφρουρίων ἐπ' ὄνόματι καυτὸν τῆς ἀγίας Αικατερίνης, κατοικέμενον ή διοικέμενον ὑπὸ θρησκευτῶν τῶν τῆς Ρώμης διδαγμάτων.

Τὸ δὲ τρίτον ἐσὶ τῶν Κοπτῶν τῷ ἔθνες ἐκείνῳ, τῷ αὐτὸν πατέρων τῆς Αιγυπτοῦ πεφωλευμένου, οἵτινες ἔπονται εἰς τὰς αἱέσεις τῶν Ιακωβιτῶν, ή Μονοφυσιτῶν ποτὲ τῆς Αιγύπτου, τέλνα ζηλωτὰ τῶν ἐρεσκελιῶν τῷ Διοσκόρῳ Πατριάρχῃ Ἀλεξανδρείας τῷ ἔχοντος τὴν Φλόγα ταύτην ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν ὄπαδῶν αὐτῷ. Ἐπὶ τῆς ἐφόδῳ τίτε τῶν Ἀράβων εἰς Αιγυπτιονοὺς ἀπομακρυνθέντες, οἱ Ιακωβίται αἱς ἀυτόχθονος διακοπέντες παρέμενον, οἵτινες μετὰ καιρὸν ἐπιλαθόντες τὴν Ελληνικὴν διάλεκτον παρέ-

(*) Τὴν αλλίθεαν ταύτην βεβαιοῦ καὶ εἰς εἰς βαθός αἰνιχνεύσας τὰ τῶν αρχαιοτήτων Ἐυροπαῖς περιηγητής „περὶ τὸ δυοῦ ἔτος τῆς Ἐγείρας (Φησὶ) 1419 μετὰ Χριστὸν ἔνας τῶν διαδόχων τῷ Σαλαϊδίῳ καθαράσσας ἀπὸ τῶν Καλίφων τῆς πατριᾶς τῶν Φατιμιών ὅλην τὴν Αἴγυπτον, ἔκτισε τὰ νῦν ὁρώμενα τέχνη, αὐτὸς ἐμεταχειρίθη εἰς τὸ ἔργον τῆς περιτεχνήσεως, τῆς δύω λέγας Γαλικᾶς πεζεχάσσης, τὰ κρεμνίσματα τῆς παλαιᾶς Πόλεως τὰ τέχνη καὶ οἱ ἐκατὸν πύργοι. οἱ περιέχοντες καὶ κατοχυρώντες ταῦτα, συνίσανται ἀπὸ τῶν παλαιῶν μαρμάρων καὶ σηλᾶν τῶν συγκεχυμένων ὥμε μετὰ τῶν ἀπλῶν πετεῶν.

кафедра, по преданіямъ ихъ та самая, на которой Евангелистъ сей проповѣдалъ испину.

Между Греческимъ и Каполическимъ Монастыремъ спо-
имъ огромная полуопущенная мечеть, въ древнемъ велико-
лѣпномъ вкусѣ; по общему мнѣнїю, она была нѣкогда каѳе-
дральная Патріаршеская церковь во имя Свяшаго Іоанна Ми-
лоспиваго.

Окрестъ Монастыря Свяшаго Саввы и понынѣ видны
остатки Дворца Свяшой Царевны Екатерины. Дальше: два вы-
сокіе холма отъ разрушенія, и которые такъ измѣлены рою-
щимися въ нихъ сокровищъ искашелями, что составляютъ
нынѣ огромныя возвышенія пыльного вещества. Дождь иногда
вымываетъ изъ нихъ рѣзные каменья, известные подъ назва-
ніемъ антиковъ, или иныхъ симъ подобныхъ вещицъ; важиѣ
же что нибудь находится очень рѣдко. Сараины поступали
въ Александріи, какъ Гопеи и Вандалы въ Италіи, въ Римѣ;
вынимая острѣемъ желѣза изъ перспицей камни, брали золото
ихъ, а камни бросали. Сѣе видѣть можно на многихъ до нынѣ
найденныхъ антикахъ.

На пути къ Помпейскимъ воротамъ (*) стоять шесть
столбовъ граничныхъ; неизвѣстно, по обѣимъ ли сторонамъ
сей длинной перспективы они были и не составляли гале-
рейной ходъ по образу древнихъ; все они безъ украшеній,
безъ верхушекъ; почему и отгадать не льзя, ордена ли како-
ва архитектуры, или по Египетски сдѣланы были; поверх-
ность ихъ гладка, внизу они толще, нежели вверху, и
ходя почти третія часть ихъ вошла въ землю, кажется од-
нако, что все они были равной величины. — Впрочемъ они
великое доспоинство занимали между доспопамятностями Алек-
сандрии.

(*) Какъ ворота сіи не имѣютъ никакого названія, то и позволено мнѣ будеТЬ
именовать ихъ, по причинѣ близкаго лежащаго столба, Помпейскими воротами.

Θεον ταύτην, ή συνέμιξαν μετὰ τῆς Αἰγυπτίων γλώσσης, ώς τὰ σωζόμενα ἐγκαταλείμματα τῶν Ἑλληνικῶν Φωνῶν ή χαρακτήρων εἰς τὴν γλώσσαν αὐτῶν ταύτην τὴν ἀλήθειαν παραδειγματίζεσσι τὸ ἔγχειρον Μοναστηρίου αὐτῶν διοικεῖται ὑπὸ μοναχῶν τῷ Ρητῷ τάχτῃ εἰς αὐτὸ δεικνύσσι μίαν ξύλινον καθέδραν, η κατὰ παράδοσιν τῆς Θελήσεως αὐτῶν δοξάζεσσι αὐτὴν, ὅτι ὁ Θεῖος ἐυαγγελιστής Μάρκος ἐπ' αὐτῇς καθήμενος ἐκύριττε τὴν τῆς πίστεως ἀλήθειαν ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ.

Μεταξὺ τῆς Μοναστηρίου τῆς ἀγίας Σάββα, η τῶν Λατίνων κατὰ τὸ μέρος τῶν ἑρεπίων τῆς τείχους τῆς Πέλεως, ισάτοι ἔνα μέγα τῆς Φθινοπώντος τῶν Οθωμανῶν τέμενος μῆκος Ἀρχιτεκτονικῆς ἀρχαίας, η κατὰ τὴν κοινὴν γνώμην Θέλεσσιν, ὅτι αὐτὸ τὸ ποτὲ ὁ Πατριαρχικὸς Ναὸς τῶν Ἀλεξανδρέων ἐπ' ὄνοματι Τιμῶμενος Ἰωάννου Γεωργίου.

Πέριξ τῆς Μοναστηρίου τῆς ἀγίας Σάββα ηοὶ μέχρι τῆς σήμερον ἔρωνται τὰ ἐρείπια τῆς παλατίου τῆς ἀγίας Αἰκατερίνης καὶ μακρὰν δὲ τάχτων ισάντων δύω λόφοις ὑψηλοὶ απὸ τῶν κοινωνικῶν τῶν παλαιῶν Αλεξανδρέων, οἵτινες τοστον αὐτοκαθησαν ηοὶ αὐτοκαθησαν απὸ τῶν ζητεύντων νὰ ἔυχνεις εἰς αὐτὸς τινὰ ἀκριβῆ τῶν πρεσβυτάρων, ώστε τὰ νῦν οχηματίζεσσι μέγιστα χοικῆς ὑποσάσσεως· ἡ βροχὴ ἐνίοτε αποπλύνεσσα τὸν σεσωρευμένον αὐτὸν χῶν, αὐτακαλύπτει τινὰς γεγλυμένας πέτρας, γνωσάς ὑπὸ τὸ κοινὸν ὄνομα τῶν Ἀντίκων· οἱ Σαρακινοὶ ἐφέρθησαν ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ τοιχωτροπῶς, καθὼς οἱ Βαυδάλοι ηοὶ Γότθοι ἐν τῇ Ἰταλίᾳ ποτὲ ηοὶ Ρώμη· οἱ Σαρακινοὶ αὐτοκαθησαν μετ' αὐτοῖς ὅξενοι σιδηρῶν απὸ τῶν δικτυλιδίων τὰς πέτρας, ἥρπασκυ τὸν χρυσὸν, ἡ ἀργυρόν, ηοὶ ἔργοιν ψαν τὰς πέτρας ως αὐτῆς· ηοὶ αὐτὴν τὴν βαρβαροποιίαν διαβεβαιώσσιν αἱ μέχρι τῆς σήμερον ἐμρισκόμεναι αὐτοὶ πέτρας τῶν Ἀντίκων ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ.

Καθ' ὅδὸν απερχόμενοι εἰς τὴν τῆς Ραχιτίου πύλην ισχυνται ἐξ σῆλαι Γεωνίτε λίθῳ. ἀγιωσον ὄλως ἐσὶν, ἐκν αὐτοὶ ηοὶ κατὰ τὰ δέω πλάγια τῆς κατευθείαν μακρᾶς ὅδῳ ταύτης ησαν ισάμενοι· ηοὶ ἐὰν ἐχημάτιζον μετὰ ηοὶ ἄλλων πολλῶν λεοφόρον τινα, κατὰ τὴν συνηθείαν τῶν παλαιῶν, περικεκαλυμμένην η υποσηριζομένην ὑπὸ τῶν σηλῶν τάχτων πᾶσαν αἱ σῆλαι αὐτοὶ εσὶ γιμναὶ ἄνευ οεφαλοσήλων, διάτοι τῷτο ηοὶ αδύνατον ὄλως νὰ συμπεράνῃ τινὰς ὅποιαν τάξιν Ἀρχιτεκτονικῆς Αἰγύπτιου, η Ἑλληνικὴν συνικρότερην· ἡ ἐπιφάνεια αὐτῶν ἐσὶν ὅμαλη, ηοὶ ἡ βάσις αὐτῶν σερεωτέρα τῷ λοιπῷ αὐτῶν σώματος μὲ ὅλον ὅπε τὸ τέριτον μέρος αὐτῶν ἐβυθίσθη χεδὸν εἰς τὴν γῆν, Φαίνεται ὅμως ὅτι πᾶσαι ησαν ισομεγέθεις, ηοὶ ισαντο ὧχι ἐπὶ τὸν τυχόντα τόπον, ἀλλὰ μεταξὺ τῶν ἀξιομνημονεύτων ἐκείνων κτηρίων τῆς Ἀλεξανδρείας.

За пол - версты въ Помпейскихъ воротъ, на горнемъ мѣстѣ возвышается славный Помпеевъ сполбъ, откуда представляются взору два прекрасные вида: одинъ на Александрю, другой на долину проспирающуюся вдоль рѣки Нила, и которая окружаетъ Халычъ, каналъ сдѣланной выше Розета, для сообщенія воды въ Александрю.

По рабоѣ сполбъ Помпеевъ не есть собственно Египетской, но изъ Египетскаго мрамора. Весь удивительной Гигантъ сей состоитъ изъ трехъ токмо частей цѣльныхъ мраморовъ. Пїедесталъ изъ сѣроватаго кремнистаго свойства камня; средина изъ одного багроваго цвѣта граниша; (*) капищель или верхушка изъ мрамора еще особаго. Вышиною сей сполбъ въ 53 фута, а въ поперечникѣ 14 фунтовъ.

Огромность, соразмѣрность и разительная красота монумента сего превосходишъ всѣ существовавшѣ въ орденѣ Коринфическомъ. Одинъ Арабъ предположивъ себѣ, что подъ основаніемъ сполба Помпеева хранятся драгоценности, и алча обладать ими, хотѣлъ его подорвать порохомъ, но будучи не мастеръ этого дѣла, сполба не опровергнуль, а только вырвалъ изъ подъ него четыре камня. Четвертая часть его фундамента, средина и другія три спороны цѣлы. Неудачный опытъ варвара ошкрыль только къ удовольствію любопытства камни, на коихъ утверждены сполбы; между многоразличными превосходеніемъ бѣлой ориентальной, весь въ знакахъ Іероглифическихъ. Другой Сицилійской желтой съ червленною пестротою, но Іероглифы на немъ сперты.

(*) Мнѣніе нѣкоторыхъ, что родъ сихъ столбовъ древніе сдѣлали съ искусствомъ расщепленнаго мешалла, а не полировкою.

"Ἐξω τῶν τειχῶν, ἐ μακράν μίας τούλης, ἐφ' ἑψιλῆς μιᾶς τοποθεσίας ἴσταται ἡ Θαυματὴ τῆς Πομπηίας σίλη. ἐκ ταύτης τῆς τοποθεσίας παρισῶνται εἰς τὴν ἔρασιν τὴν αὐθερώπεδην ὡραιότατην Θεωρίαν, μία βλέπεσσα πρὸς τὴν Ἀλεξανδρεῖαν, ηγὶ ἡ ἐτέρη πρὸς τὴν ἐκτεταμένην ἐκείνην π.διάδα, τὴν μέχρι τῆς ὀκροποτάμης τῆς Νείλου παρεκτενομένην· διὶ αὐτῆς διέρχεται ἡ διάσημης ἐκείνη ἀυλαξ καλεμένη Χαλιτίζ, ἡ ἀναθεν τῆς Ραχητίου, ἀπέναντι τῆς Φάρα, καθέκασον χρόνου ἀνοιγομένη, καθὸν καιρὸν πλημμυρεῖ ὁ Νεῖλος, οἷος ἄγνωστα τὸ ὕδωρ εἰς Ἀλεξανδρεῖαν.

"Η σίλη τῆς Ποληποίης κατὰ τὴν ὕλην μὲν ἐσὶν ἀπὸ τῶν τῆς Αἰγύπτου λίθων, ἀλλὰ κατὰ τὴν τέχνην ἀδόλως αἰγυπτιαῖς ὅλος αὐτὸς ὁ Θαυματὸς γίγας συνίσταται ἀπὸ τριῶν τυμπάτων ὀλοκλήρων, τὸ συλόπατον αὐτῷ ἐξ ἐνὸς λευκοειδῆς λίθου ὁμοίῳ πολλὰ μὲ τὰς πυροβόλες πέτρας. Τὸ μέσον ταύτης ἐξ ἐνὸς κατασίκτης διαφέρων χρωμάτων Γρανίτου λίθου, τὸ δὲ κεριφόσυλον ἐξ ἄλλης ἑτερογενεῖς λίθου τὸ ὑψος τῆς κατὰ μέσον τμήματος τῆς ἀποτελεῦτος τὴν σίλην ἐσὶν ὀργειῶν ἐξ ὄντες τὴς σηλοπάτης ηγὶ τῆς κορυφῆς σίλης ἡ δὲ περιφέρεια ταύτης ἐσὶν ὀργειῶν δύω (*).

Τὸ μέγεθος, οὐ συμμετρία ἡ τῆς ἐιδημάτιος ὡραιότης τῆς μνημείου τέττα, ὑπέρμειται πάντων τῶν λοιπῶν σηλῶν τῶν ἐκ Κορινθίου τάξεως ἐνας Ἀραψ Φανταστές, ὅτι ὑποκάτω τῶν θεμελίων τῆς στήλης ὑπάρχει κατορθωμαγμένος θησαυρὸς, οὐ λυσσῶν νὰ κατεξεστάσῃ αὐτὸν, ἐσοχάθη νὰ ἀνατρέψῃ, οὐκ νὰ κρημνίσῃ τὴν σίλην ταύτην διὰ πυρίτης κονίας, ἀλλ' ὑπάρχων ἀγαθῆς τύχη ἀπαίδευτος μηχανικὸς, δὲν ἐδυνήθη τὸ αὐτόν τοῦτο αὐτῷ βρέλευμα νὰ κρημνίσῃ. Η καν νὰ διασέσῃ ταύτην, οὐ πυρίτης κονία ἀνέστασε μόνον, οὐκὶ ἀπεσφενδόνισεν απὸ τῶν θεμελίων τῆς στήλης τέσσαρες λίθους, ἔνα τέταρτον ταύτης μόνον μέρος, τὸ δὲ κατὰ μέσον, οὐκὶ τὰ τρία λοιπὰ μέρη διέμειναν ἀβλαβῆ· η δοκιμὴ αὐτῷ τῆς βαρβάρες η

(*) "Η περὶ τῆς σίλης ταύτης παρατήξης ἐμὴ τοιαύτη. ἀλλ' εἰς Γάλλος περιηγητής δύναθεὶς νὰ μετρήσῃ αὐτὴν ἀκριβῶς περιγράφει, ἵτι τὸ τὸ σηλοπάτης ὑψος ἐσὶ ποδῶν Γαλλικῶν 15. τὸ μέσον τῆς σίλης 70: καὶ τὸ κεφαλόσηλον 10: ὥσε ὅλον τὸ ὑψος συνήσταται ἐκ ποδῶν 95: ἐκ τῆς αἱαλογίας δὲν ταύτης ἔπειται τὸ μαθηματικὸν αὐτὸν συμπέρασμα, ὅτι τὸ βάρος τῆς σίλης ἴσταται ἐξ χιλιάδων κυβικῶν ποδῶν ὁ δὲ κυβικὸς πέτης τῆς Αἰγυπτίου γρανίτου λίθου σαθμίζει λίτρας 18. ὥσε τὸ βάρος πᾶν τῆς σίλης ἐσὶ λιτρῶν ἐνὸς μιλλιετίνιος καὶ ἐκετῶν δέκα χιλιάδων. — ἐπ' αὐτὴν τὴν σίλην ναῦται τινὲς Ἀγκλοι διὰ τῆς μηχανῆς τῆς αἰθερέρπιδος πελίων δύνηθέντες νὰ προσάψων μίαν κλίμακαν ἐκ χοινίων καὶ αὐνελθόντες, ἔυρον ἐν μέσῳ τῆς κεφαλοσήλου ἔνα μέγιστον κυκλοφερῆ λάκκον, η τὸ πλέον τέσσαρας ὀπαὶς κατὰ τὰς τίσσαρες γωνίας τῆς κεφαλοσήλου ταύτα δὲ εἰσὶ τεμνήσια ὅτι τὸ κεφαλόσηλον αὐτὸν ἦν ποτὲ βάσις τινὸς Κολλοστοιάς ανορίσαντος.

Мнѣнїе многихъ пушечеспенниковъ и вообще памошнихъ жителей, что столбъ этолъ держится удивительнымъ равновѣсіемъ на одномъ среднемъ камнѣ.

Отъ столба Помпеева версты двѣ по открытыму и пространному ъдучи полю, видиши на лѣвой споронѣ Халычъ, Клеопатринъ каналъ; разнородныя, а паче финикового деревья осѣняютъ его. Тамъ цѣлые селенія подвижныхъ жилищъ Бедовинъ, или кочующихъ Африканскихъ Арабовъ, существующихъ въ крайней бѣдности, гнѣздятся подобно витающимъ пернатымъ; и которыхъ пребываніе на одномъ мѣстѣ зависитъ отъ плодородія земли, ими занимаемой: ибо когда природа оскудѣваетъ къ нимъ въ благахъ своихъ, они ъдушъ искать нового изобилия. Таковая свобода жизни, есть для нихъ даръ ницеты ихъ: болѣбъ были богаты, болѣбъ были зависимы.

Исторія говоритъ, что впервыхъ опасный ходъ судовъ отъ Каира до Александріи, чрезъ багазъ, устье рѣки Нила, который и нынѣ потопленіемъ причиняетъ великое ущербы торговлѣ; вовторыхъ совершенной недостатокъ воды сладкой или обще употребляемой, причиною были существованія помянутаго канала, которой, не имѣя уже каменнаго со споронѣ укрепленія, подобенъ спалъ нечистому рву, и слабо пропускаетъ воду черезъ себя въ водохранилища. Паденіе торговли и конечное разореніе Александріи обезсилило жителей ея сдержать сей благотворный каналъ въ его первомъ дѣйствительномъ состояніи: когда наполняль онъ чрезвычайное число колодезей, и изъ коихъ теперь осталось только шесть Кирпичъ, на строеніе колодезей употреблявшіяся, дѣлаемъ быль изъ особаго непроницаемаго влагою состава; древнѣе составомъ

μάταιος, ανεκλύψεν πρὸς ἐυχαρίστησιν μόνον τῶν περιέργων τὰς πέτρας, ἐπὶ τῶν ὅποιων ἐπεστηρίζετο καὶ ἴστατο αὐτὴν ἡ Θαυμάσιος στήλη μεταξὺ τύτων τῶν διιφέροντων λίθων Γῶν ὑποκάτω τῆς στήλης ὡς θεμέλιον τεθέντων, ὥραται ἔνας Ἀνατολικὸς λίθος κατάστικτος μὲν Ἱρογλυφικὸς χαρακτῆρας, ἔνας ἔτερος Σικελικὸς λίθος μετὰ πορφυρῶν στιγμάτων, μία ἔτι στήλη μικρὰ τεθύασιμη, καὶ ἄλλη διάφορα πέτραι.

Ἡ εἰδέα πολλῶν περιηγητῶν, καὶ τινων ἐκεῖσε ἐγκατοίκων θέλει, ὅτι ἡ στήλη ταῦτη ἴσταται· οὐ γάρ περικρατεῖται μὲν μίαν ἐμπήχανον θαυμαστὴν ισοζυγίαν, ἐπὶ τῇ κατὰ μέσον ὑποκάτω τῶν θεμέλιων ἔρωμέν εἰναι λίθος. Ἀπὸ τὴν στήλην τῇ Πομπηϊκῇ κατερχόμενος ἐπὶ τὴν ἐκτεταμένην πεδιάδα ὁ περιέργος περιπατῶν, οὐδὲ προχωρῶν βλέπει τὸ προρρήθεν Χαλίτζ, τὴν ἀντίκα τῆς Κλεοπάτρας, περιδιενδροφυμένην καὶ περικεκαλυμένην μὲν δένδρῳ Φονίκων, καὶ πολλῶν ἄλλων, αἱ δύο αὐτῆς ὅχθαι εἰσὶ κατοικημέναι ύπὸ Σκηνητῶν καὶ Ἀλυτῶν Ἀραΐβων τῆς Ἀφρικῆς, καλλιμένων Μπεδοβίνων, ζώντων εἰς μίαν ἄνεμην πτωχείαν, αὐτοὶ φωλεύσοις πανταχῷ ὡς αἱ χειλίδονες, καὶ ἄλλα πτυχιαὶ, τῶν ὅποιων τοσθέτου μόνον διαρκεῖ ἡ κατοικία εἰς ἔνα μέρος, ὅσον καιρὸν αἴπολαμβάνεται τὴν αὐθονίαν ἐκείνην τῇ τόπῳ, ἀλλ’ ἐντὶς ὅπερ ἡ ἐλλειψίς τῶν ἀγαθῶν τῆς Φύσεως, καὶ ξηρασία εἰς αὐτὸς πλησιάσει, αἴπερχονται ζητεῦντες ἄλλας τόπους αὐθονεστέρους· μία τοιαύτη ἀνέχαρτης ἐλευθερία ζωῆς ἐστὶν εἰς αὐτὸς ἐν δᾶσον τῆς πτωχείας αὐτῶν, καὶ αὐτοματισθῶς ἐν τοῖς πλεσιότεροι, περισσότερως καὶ αἰδίσιοντο τὸν ζυγὸν τῆς αὐτειδερίας.

Ἀπὸ τῆς ιστορίας μανθάνωμεν, ὅτι πρῶτον ὁ κινδυνάδης διάπλατος αὐτὸς τὸ Καΐρο μέχρι τῆς Ἀλεξανδρείας κατευθεῖαν, διὰ τὴν Ἡρακλεωτικὴν στομίαν τὴν Νέλα, τὴν εἰσβάλλοντος εἰς τὴν μεσόγεον, καὶ καλλιμένην νῦν Μπογάζ, τὴν καταβυθίζοντος περὶ τὰς εἰσβολὰς αὐτῷ τοσαῦτα πλοῖα, ἐπροξένεις ὡς τότε, ὅτως καὶ νῦν μεγάλην ζημίαν εἰς τὰς πραγματεύοντας δεύτερον οὐαὶ ἡτελεία ἐλλειψίς ποτίμων ὕδατος ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ, αὐταὶ αἱ δύο αἰνάγκαι καὶ ἄφεικτοι, αἰτία ἐγένοντο τῆς αὐχῆς καὶ ἐπιχειρησεως τῆς προρρήθεισης ἀντακονούμενης αὐτῇ ἵδη μηδὲ αἴναλαμβανομένη καὶ μηδὲ ἐπιστηριζομένη περὶ τὰ πλάγια αὐτῆς ύπὸ τεχνῶν, αἴπεικασταθί αἰσαν ἔνας Λάικος αἰαθαρσίας ἐμπλεως, καὶ μόλις χορηγῶν τὸ ὕδωρ εἰς τὰς Κινστέρνας τῆς πόλεως· ἡ ἐρήμωσις τῆς Ἀλεξανδρείας, ἡ πτῶσις τῆς πραγματείας αὖτης τελείως τὰς ἐγκατοίκias, εἰς τὸ νὰ καθαρίζεται καθ’ ἔκαστον χρόνου αὐτὴν τὴν μεγίστην τῆς ἐυποιίας ἀντακονούμενην αὐτὴν καὶ νὰ περικρατεῖται εἰς τὴν πρώτην τῶν τότε χρόνων στάσιν· αὐτὴ ἐνεπλέρεψ ἔνα μέγαν αριθμὸν δεξαμενῶν, καὶ ἵδη ἐγκατελείφθησαν μόνον ἔξι, καὶ αὐταὶ αἰαθαρσίας αἰνάπλεοι, διάτοι τέτοιο καὶ τὸ ὕδωρ αὐτῶν ἵδη ἔχει μίαν αἴποφορὰν βορεῖαν, καὶ τὸ τόσον υγιεινὴν εἰς τὰς πίνοντας τέτοιας αὐταὶ πᾶσαι εἰσὶ κατασκευασ-

этимъ обмазывали всѣ водохранилища , теплицы или шермы , построенные нѣкошорыми Императорами въ Римѣ и Константинополѣ.

Перемѣшанность сполбовъ, нынѣ поддерживающихъ своды надъ колодезями , Готической или Сарацynской вкусъ въ расположении ихъ , удостовѣряетъ , что они не въ собственномъ ихъ видѣ ; но также , какъ сказано выше объ Александрѣ вообще : когда всѣ они были разорены , а нужда требовала паки восстановить изъ нихъ нѣкошорые , то ихъ собирали изъ общихъ машерїаловъ или частей , безъ намѣренія сдѣлать похожими на то , что они прежде были. Понеже колодези эши суть токмо вмѣстилища воды , не имѣющей очистительного свойственаго ей обращенія : употребляютъ къ изчерпанію ихъ водяные насосы , ими вливая воду въ большіе кожаные мѣшкі , нарочно для того сдѣленные , перевозяшь на верблюдахъ , или на ослахъ въ новую Александрію для продажи. Выпорожня колодези такимъ образомъ вычищающъ , а паче въ Нилово наводненіе.

Многіе колодези уничтожены , по причинѣ споль обременительной работы , и всегодныхъ на очищеніе ихъ великихъ издержекъ , которыя были бы купно разорительны и пищевы ; ибо количество воды ихъ , превосходя мѣру надобности малочисленныхъ нынѣ обитателей новаго города , оставалось бы , портилось и гнилостию раждало заразы. Затвореніе канала , воспрещеніе протока воды его , напурально произвело бы тѣ же худыя слѣдствія.

μέναι ἐκ πλίνθων, ή αὐλεμμέναι ἔσωθεν μετὰ μιᾶς ὕλης αδιαπερίστα. Οἱ Παλαιοὶ ἀλεφον μετὰ μιᾶς τοιαύτης συνιέτες στερεᾶς υγρᾶς ὕλης (τῆς κατασκευαζομένης ή μέχρι τέττα ἀπὸ τῆς ηονίας τῶν πλίνθων, ή τῇ ἑλοίᾳ) τὰ Τείχη, τὰς Κινστέρνας ή Θερμέα, τὰ κτισθέντα ὑπὸ πολλῶν Ἀυτοκρατόρων ἐν Ῥώμῃ ή Κωνσταντινούπολει.

Ἡ συγκεχυμένη διάταξις τῶν στυλῶν τῶν ἡδη ὑποστηριζόντων τὰς αἰψίδας τῶν Κινστέρνων, κατὰ τὴν Γοτθικὴν ήφαὶ Σαρακηνικὴν μέθοδον βεβαιοῦ, ὅτι ἐκτίθησαν μετὰ τὴν ἐρήμωσιν τῆς Ἀλεξανδρείας· οἱ μετὰ τὴν πτώσιν τῆς ἀρχαίκης λαμπρότητος· τῆς Πόλεως ἐγκατίκοι, ἀναγκασθέντες ὑπὸ τῆς ἐπαπειλημένης ἐλλείψεως τῆς ὕδατος, ἐσύναξαν τὰς ὡδὲ οἰκεῖσε ἐρρήμένης στύλους, ή ἐκτίσαν αὐτὰς τοικτωτρόπως ασυμμέτρως, ὡς ὅρανται τὴν σύμερον^(*) πολλαὶ ἐκ τέττων ἀφεθέντες ἐκρημνίθησαν ἐξ αἰτίας ταύτης, πρῶτον ἔνεκα τῶν πολλῶν ή μεγάλων πρὸς ιαθαρισμὸν αὐτῶν οὐδὲ ἐλαστον χρόνου ἀπατημένων ἐξόδων, δεύτερον ἐλαττωθέντων ή τῶν ἐγκατοίκων ἀπὸ τῷ πολυναφέθησαν ποτὲ πλήθες, τὸ περιῆτὸν ὕδωρ αἴφεντως ἥθελε διαφθαρῆ, ή αὐτομφιβόλως ή ἀκινησίᾳ ή ή αἴποφορὰ αὐτῷ ή δυσαύδης μολύψατο τὸν αἴρα, ἥθελεν ἐπιφέρη ἐπακόλυθα παθῶν ὀλέθρια ήφαὶ ἐπὶ τὰς ἐγκατοίκους, ή ἐπὶ πάντας τὰς εἰς Ἀλεξανδρείαν προσπλέοντας· ἐὰν δὲ πάλιν ἥθελον ἐμφράξῃ τελείως τὴν ἄυλακη τῷ ὑδραγωγῷ τῷ ἄγοντος τὸ ὕδωρ εἰς τὴν πόλιν, ή αὐτὸν ἦν ὠσαύτως ἵνα κακὸν πάντων τῶν ἄλλων θανατηφόρον· τέλος δὲ πάντων ή ἀνάγκη ή μήτηρ τῶν ἐφευρέσεων μεσολαβήσασα τὰς αὐαγηαίας ἐγκατέλιπε, τὸ δὲ πλεῖστον μέρος τῶν Κινστέρνων αὐτῶν ὡς πιρῆτῶν ή ἀχρήστων κατέκλησεν· ἐκ δὲ τῶν ἀφεθέντων τέττων, ή πλησίον τῆς πύλης τῷ Ραχητίῳ ἐνυισκομένη διαφυλάττει διὰ πολλῷ χρόνῳ ασινὲς τὸ ὕδωρ, ὡς διὰ τυχὸν τῶν λοιπῶν πεδινωτέρᾳ· ἐκ τέττων τῶν Κινστέρνων οἱ Ἀλεξανδρεῖς ὑδροφόροι Ἀραβεῖς αντλῶντες τὸ ὕδωρ, μεταφέροντι ἐπὶ καμήλων ή ὄνων, ή πωλεῖσιν αὐτὸν εἰς τὴν νέαν Ἀλεξανδρείαν.

Δὲν μένει ἡδη ἔτερον περὶ τῶν ἐν τῇ τεχνοφερείᾳ τῆς ἀρχαίας Ἀλεξανδρείας εἰπεῖν, εἰμὶ τοιῶν τριῶν πυλῶν αὐτῆς ἔτι ή πρώτη καλεῖται τῷ Ραχητίῳ, ὡς διὰ αὐτῆς αἴρεχονται εἰς τὴν πόλιν ταύτην, τὴν περὶ τὰς ὄχθας τῷ Νείλῳ κειμένην, διάσημον μὲ τὸ προτέρημα τῆς κατὰ πάροδον ἐν αὐτῇ αποδήκινς τῶν διαφέρων πραγματειῶν τῶν ἐξ Αἰγύπτων εἰς Ἀλεξανδρείαν, ή ἐκ ταύτης εἰς Καΐρον μετακομιζομένων ή δευτέρᾳ πύλῃ ἐστὶν ή εἰς τὴν τῷ Πομπηϊᾳ· στήλην αἴρεχομένη, ἥτις διὰ τὸ μὴ ἔχειν τινὰ ἴνομασίαν ἐκληθεῖ.

(*) Οἱ θόλοι τῶν ὑπονόμων τῶν ἀρχαίων Κινστέρνων ὑπετήριζων πασῶν τὴν ἔκτασιν τῷ ἐδαφεῖ τῆς παλαιᾶς Ἀλεξανδρείας· αὐτὸν δὲ τὸ ὁραῖον ἔργον ὡς θάμbos μιᾶς παραδόξες τέχνης τῆς πᾶσαν τὴν πόλιν ὑπερῶν κρεμασθῆν ἢ τὰ κέδω διάκενεν αἴποτελέστης ἐν συμφώνῳ παραπάντων ἐλογίζετο^(*).

Теперь, въ разсуждениі находящагося въ предѣлахъ города, оспаєтсѧ сказашъ о двухъ еще его воротахъ: одни, между ко-торыми и новою Александрею есть пространная площадь, служаща общимъ вечернимъ гульбищемъ Европейцамъ, шамъ живущимъ.

Другія ворота Розецкія, окрестныя древности Александріи.

Старая гавань, называвшаяся нѣкогда Африканскою, что на островѣ Фарѣ, имѣетъ не большую крѣпость, лежащую на перешѣйкѣ пропиву Фарилона, съ которымъ островъ этотъ соединенъ.

Ближайшія къ оградѣ Александріи древности суть по-гребальныя пещеры, подземные ходы, канища, бани и проч. Видъ или форма пещеръ показываетъ, къ чему они служили: пространствомъ всякая въ помѣщеніе двухъ рядовъ пѣлъ человѣческихъ, изсѣчены изъ камня, и столь же древни, какъ вообще развалины Александріи. Онъ великое разстояніе занимаютъ вдоль по морскому берегу. Хищная рука алчности разкрыла всѣ эти гробницы: теперь онъ пусты, и болѣе ничего уже приманчивааго для корыстолюбія не имѣютъ.

Приморскіе берега составляли пріятнѣйшія уединенія и убѣжища отдохновенію; огромныя скалы, вытершіяся отъ берега, мрачныя ущелины образуютъ дикой видъ пещеръ неискусственныхъ, къ тому же, по удобности такого напураль-наго положенія и рода камней мягкаго, изсѣчены въ скалахъ цѣлья храмины. Онъ служили купальнями и защищали малыхъ суднъ въ бурное время. Чтобъ лучшимъ образомъ пользоваться видомъ гавани, надобно смотрѣть съ вершины этихъ пещеръ, изъ сѣни солнцемъ никогда не проницаемой, и откуда можешь видѣть, не будучи видимъ.

η τῇ Πομπίώ· ή τρίτη ή ὑστάτη ό φορῶσα πρὸς Ἀρκτον καλέσται ή τῆς νέας Ἀλεξανδρείας· μεταξὺ δὲ ταύτης ή τῆς νέας πόλεως ἐκτένεται μία ωραία παιδιὰς παραθαλάσσιος, περὶ τὴν ὁποίαν καθ' ἐκάστην ἐσπέραν μετὰ δύσιν ηλίου, ή τῆς αὐτῆς φορῆς καύσεως, πάντα τὰ τῆς Ἑιράπης ἐκεῖσε θαμίζοντα γένι αναψυχῆς χάριν περιδιαβάζοντα, τικέσσι. Τὸν αὖτὸν θαλάσσης ἀποπεμπόμενον ζωγονικὸν ζεφυρον:

Περὶ τῶν πέριξ τῆς παλαιᾶς πόλεως ἔυρυσκομένων ἀρχαιοτήτων.

Ο παλαιὸς Λιμὴν ὄνομαζόμενος ποτὲ λιμὴν τῆς Ἀφρικῆς δεφενδεύεται δεξιόθεν ἐκ μέρους τῆς πόλεως ὑπὸ τῆς μεγάλης Φρεγρέως τῆς Φάρων ὥσπερ ή ὁ λιμὴν ὁ νέος. Ἐπὶ δὲ τῆς ακροτηρίου τῆς νήσου Φάρων πρὸ τῆς εἰσόδου τῆς εἰς τὸν λιμένα, δεφενδεύεται ὁ αὐτὸς παλαιὸς λιμὴν οὐφέντερος μικρῆς Φρεγρεύς.

Απὸ τῆς λιμένος τάχτη δεξιόθεν ή τῶν τεχών τῆς αρχαιας Ἀλεξανδρείας αριστερόθεν προβαχάνων τινὰς ἔνα ὄλιγον δικότυπα, ἀρχεται ὁ πεστεργος νὰ πολυπραγμονῆ τὰ μέχρι ταύτης διασωζόμενα ἐρείπια τῆς αρχαιότητος, συνιστάμενα εἰς σπήλαια ταφῆς, ὅπογείς Ναὸς, πυλεῶνας ή λατρεῖας ή μόνη θεωρία τῶν σωιλασίων τάχτων δεκτικές τὴν αὐτῶν ποτὲ χρῆσιν· η ἐκτασίς ἐκάστη τάχτων ὕσταχει κατ' αναλογίαν περὶ δύοδοχην κατὰ σειρὰν δύω σωμάτων ἀνθρωπίνων, πάντα ταῦτα εἰσὶ λελατομημένα ἐπὶ τῶν ἐκεῖσε ἔυρυσκομένων ἀποτόμων πετρῶν ή καὶ βράχων, ή ἐκτεινόμενα ἐπὶ πολὺ διάσημα περὶ τὸ περιθαλάσσιον· η ἀρπαγος χεὶρ τῆς πλεονεξίας ή κατὰ πάντων λυττῶσα, ἥνοιξε ή τὰς σωρᾶς τῶν τεθνεῶτων. Ταῦτα ή ηδη εἰσὶ κεναὶ ή ἔριμοι πάσης ἐλπίδος κέρδες.

Περὶ τὰ ακροθαλάσσια ἔτι αὐτὰ ὅρῶνται τινὰ κοιλώματα προευτρεπιδέντα παρὰ τῆς Φύσεως, πρὸς καταφυγὴν τῶν ζυγέντων τόπου ανέσεως· τινὲς βράχοι ἐκτενόμενοι ἐπὶ τὴν θαλάσσαν χηματίζονται μίχν τοποθεσίαν τερπνοτάτην, τὰ ὑπὸ τῶν βράχων διάφορα αὐτὰ κοιλώματα ή σπήλαια Φύσει ὄντα ἐξ ἀπαλῆς πέτρας ἐλατομήθυσαν παρὰ τῶν ανθρώπων τοιετορόπως, ὡσε ἐκατασκεύασαν διάφορα οικίδια ή λατρεῖας θαλάσσιες, πρὸ δὲ τῶν σπηλαίων τάχτων ἐκ μέρους τῆς θαλάσσης εἰσὶ τινὲς θύραι, διὶ ὧν δύνανται νὰ προσορμιδέσῃ ἐνδον τῶν κοιλωμάτων τῶν πλήρη θαλασσίες ὄδατος, πρὸς διάσωσιν ἐν καιρῷ ταραχῆς ή βρασμῷ τινος τῆς θαλάσσης, τὰ μικρὰ πλοιάρια τῶν ἐκεῖσε ἀπερχομένων ἀναψυχῆς ή ψυχαγωγίας χάριν.

Въ нѣсколькихъ шагахъ отъ берега, пропивъ полуострова соспавляющаго приспань, есть подземное капище, въ кошорое входяще согнувшись шѣснамъ отверстіемъ. Сей мрачной низкой подземной путь, освѣщаемый факелами, зришеля вводимъ въ большую залу, у коей потолокъ и стѣны ровны и гладки, полъ покрытъ пескомъ и всякою нечистотою, какъ пребываніе лепучихъ мышей и разныхъ гадинъ; но это еще не капище; другой подземной переходъ вводимъ въ круглую храмину, которой потолокъ изсѣченъ сводомъ, и имѣетъ четыре двери противулежащія одна другой. Всякая украшена карнизомъ, и надъ фронтомъ каждой изъ нихъ изображенъ полумѣсяцъ; изъ четырехъ дверей одна отворены, а другія три соспавляющъ впадины въ стѣнѣ, опущенные ниже храма и содержатъ по одному высѣченому въ камнѣ вмѣспилищу, нынѣ пустому, которое кажется нѣкогда было гробницею человѣка знаменитаго или Царя: это есть общая догадка; впрочемъ какъ не находится никакой надписи, могущей сїе рѣшишь, то и всѣ заключенія о томъ оспаются не ушвердышельны.

* Ходъ ведущій къ другимъ, какъ казалось подземнымъ зданіямъ, непреодолимъ и неприсступенъ для всякаго отважнаго испытавшеля, ибо отъ ветхости обвалился; сїе послѣдупѣсть конечно и съ вышепомянутыми, въ которыя входъ время отъ времени шѣснѣстъ и низиша.

Близъ моря, на вершинѣ каменистой крутизны находятся глубокія ямы, чѣтверсторонно перпендикулярно вырытыя, глубиною были онѣ, глазомърно положить можно, футовъ шестьдесятъ, шириной же двадцать; но теперь такъ засорились, наполнились, что едва не совсѣмъ заграждаютъ отверстіе внизу ихъ, и безъ сумнѣнія ведущее также въ какую нибудь подземную пещеру. --- Не извѣсно, когда и для чего они были сдѣланы.

Μετά τὰ κοιλάματα ταῦτα τεσσαράκοντα βίματα ἀπὸ τῆς θαλάσσης κατευθεῖαν γραμμὴν, ἀπέναντι τῇ Ἀκροτηρίᾳ τῆς Νίσις Φάρω, τῆς χηματίζουσας τὸν λιμένα, ἐυρίσκεται ἐν μυημένῳ ἀρχαιοῦ καλάμειον ναὸς ὑπόγειος, εἰς τὸν οὐραγωγόμενοι ὑπὸ φωτῶν κατέρχονται διάτινος ὅπης, καὶ περιπατεύντες κεκυρώτες διὰ μιᾶς σενῆς διόδου καταντῶσι τέλος πάντων εἰς ἓνα οἴκημα ἐυρύχωρον ἢ ισόγωνον, ἢ ὁροφὴ τέττας ἐσὶν ὄμαλῇ καθὼς καὶ τὰ τείχη αὐτῷ, τὸ δὲ ἔδαφος ἐσὶν ἐμπλεον ἄμμος καὶ τάσσης αἰαθαρσίας ὑπὸ τῶν ἐκεῖ καταφευγόντων ἢ ζώντων νυκτερίδων καὶ ἐρπετῶν ἄλλων αὐτὸ δὲ τὸ κτήριον δὲν εἶναι ὁ καλάμειος ναὸς, ἀλλ' ἀπὸ τέττας διὰ ἄλλης τινὸς διόδου καταντῶσιν εἰς ἓνα ἐτερον ὑπόγειον χήρατος σρογγυλῆς κτισμένης ἀνωθεν ἐν χήρατι ἀψίδος. Περὶ τὰς τέσσαρας αὐτῷ πλευρὰς αὐτὸ τὸ κτήριον ἔχει ἀνὰ μίαν πύλην μίαν ἀπέναντι τῆς ἄλλης, καὶ ἐπικορυφώμενην ὑφ' ἐνὸς ἐπιτυλίχης καὶ ὑπὸ μιᾶς ἐπὶ κορυφῆς ἡμισελήνης. Ἀυτὸ τὸ χήρατος παρέχει αὐτίαν νὰ κρίνῃ τινὰς, ὅτι αὐτὸ τὸ κτήριον ἐσὶ μᾶλλον τάφος βασιλέως τινὸς ἢ ναὸς ὑπόγειος, μὴ δρομένης δὲ φδεμιᾶς ἐπιγραφῆς ἀλλ' ἕτε τινὸς γεγλυμένης χήρατος ἐπ' αὐτὸ τὸ κτήριον τρόπος ἐνδειξιν, εἰς τί ἄρα αὐτὸ ἦν ἐν χερίσε; πάντες οἱ συμπερασμοὶ μένοντιν ἀνευ βεβίας σαφηνείας.

Μία ἐτέρα δίοδος παρεκτεινομένη μακρόθεν τῷ νομιζομένῳ τέττας ναῷ Φανερώνει, ὅτι καὶ πωρόρωτέρω ἐνρίσκοντας ἔτι καὶ ἄλλα κτήρια τῷ αὐτῷ ἔδος, ἀλλ' αὐτῷ ὑπάρχουσιν ἄγνωστα, ἢ ἐυρεθέντα τοστὸν παραμέλησάν ταῦτα, ὥσε ἡ ἐσοδος αὐτῶν τελείως εἰς καθετολμηρὸν περιηγητὴν ὑπὸ τῆς ἄμμος ἀπεκλεψθη ὥσπερ καὶ τὸ προφητεῖον ὑπόγειον κτήριον θέλει ὑποκύψει πάντως μετὰ καιρὸν ταῖς αὐταῖς τύχαις, τῷ δόποις ἢ ἐσοδος ἡμέραν παρὰ ἡμέραν σενημένη, ἢ δίοδος αὐτῷ ὑπὸ τῆς ἄμμος ἀποκαθιστᾶται ἀδιόδιστος.

Ἄναβαίνων ὁ περίεργος ἐπάνω τῶν παραθαλασσίων βράχων, ἐνρίσκει πολλὰς Λάκκες βαθυτάτες κατευθεῖαν γραμμὴν βάθες ἀγδούκοντα ποδῶν καὶ τριάκοντα περιφερείας. Αὐτοὶ τοστὸν ἐπληρώθησαν ἄμμος, ὥσε μετὰ βίας διακρίνει τινὰς ἀνωθεν εἰς τὸν βυθὸν αὐτῶν μίαν ὑπόγειον ἐσοδον ἀπερχομένην τυχὲν εἰς τινὰ ὑπόγειον κτήριον ἀγνοῖται ὅλως πότε καὶ ὑπὸ τινῶν αὐτὰ τὰ βαθύτατα ἵβιγματα ἀνορίζησαν, ἢ πρὸς τί ἄρα αὐτὰ ἔχρησήμευσαν;

Въ существованіе Александріи мѣсто се занималъ форштадтъ, и называлось: Некрополисъ, то есть городъ мертвыхъ; сады и разные кладбища приличные предметы были его украшеніемъ.

Не докончавъ всего описанія, предложу нѣкоторыя мнѣнія на вопросы непосредствено представляющіяся: откуда взято и совокуплено столь превосходное количество мрамора и гранича къ спроенію Александріи? и где дѣвалось по ея паденіи? Не нужно было конечно далеко искать то, что, такъ сказать, подъ руками имѣлось въ развалинахъ Мемфиса; въ развалинахъ, отъ коихъ полагаю, яко ошъ праха Феникса изникла Александрія. Сѣе тѣмъ паче вѣроятно, что и понынѣ мѣсто древней сей столицы Египта представляеть на открытомъ мѣстѣ, занимающемъ окружность на 3 часа Ѣзы. Слѣды повсюду разсыпаны памятниковъ изъ обломковъ граничного камня съ высѣченными на оныхъ Іероглифами и разными фигурами, и множество ошапковъ великихъ громадъ своихъ. Возможноль было, безъ таковаго способа, довести Александрію до того состоянія изящности и всевозможнаго совершенства, какъ была она въ лучшій періодъ своего времени?

Скажутъ нѣкоторые: могъ ли Александръ Великій, великодушный Герой, уничтожить столько знаменитый городъ для того, чтобы построить изъ него другой на свое имя? Правда, что это не было бы доказано великаго духа; но положеніе, въ какомъ уже находился Мемфисъ при Александрѣ, оправдываетъ въ семъ дѣяніи славу его; ибо когда онъ вступилъ въ Египетъ, храмы и религія въ Мемфисѣ была низвер-

Ἐπὶ τῆς ἵπάρξεως τῆς ἀρχαίας Ἀλεξανδρείας ὁ τόπος ὅλος ὁ προρηθεὶς αὐτὸς συνέχετο μὲ τὸ προάστιον αὐτῆς καὶ ἐκαλεῖτο ιδίως Νεκρόπολις. Τινὲς ἀνεστικότες μέχρι ταύτης μικροὶ Λόφοι, ἐσωρεύθησαν τυχὸν ἀπὸ τῶν ἐρειπίων τινῶν ναῶν καὶ ἄλλων μνημείων, τῶν ἀνεγερθέντων ὑπὸ τῆς ἐυλαβείας τῆς δεισιδαιμονίας τῶν παλαιῶν Ἀλεξανδρέων πρὸς μνήμην ὅσιαν τῷ χρόνῳ τῶν τεθυέστων αὐτῶν.

Τικανδρίνην τεράνην περὶ τῶν Ἀρχαιοτήτων τῶν νῦν ὅρομένων ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ; ἀνάγκη ἐσὶ καὶ τινὲς, προτάσεις περιεργίας καὶ σαφηνείας ἄξιοι νὰ διαλυθεῖν ἐκάτην τότενταν ιδίως. — Πόθεν μετεκομίζησαν (δύναται νὰ προβάλλῃ ἡ πολυπραγμοσύνη τινῶν) τοσαῦτα πλήρη μαρμάρου καὶ μία τοσαῦτη ὑπερβάλλεσσα ποσότης γρανίτες λίθων πρὸς θεμελίωσιν ἢ ἀνέγερσιν τῆς πρώτης Ἀλεξανδρείας; ἢ πέρι ἀπῆλθον ταῦτα πάντα μετὰ τὴν πτώσιν καὶ ἀφανισμὸν αὐτῆς τῇ μεγάλῃς πόλεως; αὐτοὺς θιβύλως δὲν τοιούτους ἀνάγκην νὰ ἀπέλθενται νὰ ζητήσουν εἰς μακρὰ διατήματα ἐκεῖνα, ἀπέρ εἶχον χρεὸν ἐν ποσίν, ἐπειδὴ καὶ ἀνευ μιᾶς τοιαύτης ἐυκολίας αἰδίνατον ἦν ποτὲ νὰ ἀναβιβάσῃ τὴν πόλην ταῦτην εἰς ἐκεῖνον τὸν βαθμὸν τῆς μεγαλοπρεπείας καὶ λαμπρότητος, ἐπὶ τὸν ὅποιον εἶχε Φθάση ἐπὶ τῶν πρώτων ἀρχῶν τῆς θεμελιώσεως αὐτῆς καὶ ἐπὶ τῆς βασιλείας ἐπομένως τῶν Πτολεμαίων. Φυσικῶς τοιγαρεῖν κρίνων πᾶς τις ὄψεται, ὅτι ἡ Ἀλεξανδρεία ἔλαβε τὰς αὐγαῖς τῆς αὐτῆς λαμπρότητος ἀπὸ τῶν ἐρειπίων τῆς Μέμφεως, ἀπὸ τῶν ἐρειπίων ἐκείνων ἀφ' ὧν κρίνω ὡς ἐξ ἄλλης τέφρας Φοίνικος ἐξανθήσασαν τὴν Ἀλεξανδρείαν. καὶ αὐτὸς περιπλέον ἐκ τότενταν βεβαιεῖται, ὅτι καὶ μέχρι ταύτης ὁ τόπος τῆς ἀρχαίας ἐλείνης βασιλευόσης πόλεως τῆς Αἰγύπτου παριστᾷ ἐπὶ μιᾶς ἐκτεταμένης πεδιάδος τριῶν ὡρῶν διατήματος ἵχυη πανταχῷ διασκορπισμένων μεγίστων ἐρειπίων καὶ μνημένων, τεθραυσμένων γρανίτων, λίθων γεγλυμένων ἢ κατασκότων μὲ Ιερογλυφικὸς χαρακτῆρας ἢ εἰκονογραφίας ἀλλας. Ἀνευ λοιπὸν τῷ τρόπῳ τότενταν ὅλης τῶν ἐρειπίων τῆς Μέμφεως αἰδίνατον ἦν ποτὲ νὰ Φθάσῃ ἡ Ἀλεξανδρεία ἐπὶ τὴν ἀκμὴν ἐκείνην τὴν λαμπρανή τῆς δέξιης αὐτῆς, ἀρέσ τῷ αὐτῇ ἀνέδραμεν ἐπὶ τῆς ὄλβιας περιοδείας τῶν ἡμέρων αὐτῆς.

Θέλειν εἴπῃ τινὲς, ἐδυνήθη ὅρχε ὁ μέγας Ἀλεξανδρεὺς, ὁ πινέων αὐδρείας, μεγαλοψυχίας καὶ δικαίοτητος ἐκεῖνος Ἡρως, νὰ κρητινίσῃ καὶ νὰ κατασρέψῃ μίαν τοιαύτην θαυμασιὴν πόλιν τῆς ἀρχαιότητος ὡς τὴν Μέμφιον πρὸς θεμελίωσιν μιᾶς ἐτέρας ἐπονόματι αὐτῷ; — αὐτὸς ἀγαμθιβύλως δὲν ἥθελεν ἔναν ποτὲ ἴδιον μιᾶς μεγάλης ψυχῆς, ἐὰν ἢ κατάσασις ἐν ἦ ἐυρίσκετο ἡ Μέμφιος ἐπὶ τῷ Ἀλεξανδρῷ, δὲν συνέτρεχε διὰ μίαν τοιαύτην πρᾶξιν πρὸς ἀπολογίαν ἢ δικαιώσου τῆς δέξιης αὐτῆς. Ἐπειδὴ ἢ καθ' ὃν χρόνον ὁ Ἡρως αὐτὸς ἐιράτευσε ἢ εἰσῆλθε νικητὴς εἰς Ἀίγυπτον, οἱ υἱοὶ ἦσαν κατεδαφομένοι, ἡ δέξια τῆς

жена, жрецы отдалялись въ пустыни и идолы ихъ взяты Камбизомъ, Царемъ Персидскимъ.

И такъ Александръ и его преемники могли прикасаться, и не быть святыми; не быть предметомъ негодованія и ненависти народной за то, что развалины храмовъ ихъ, и отъ самихъ ихъ недостойнымъ употребленіемъ презрѣнныя употреблялись къ паки бытю храмовъ, въ которыхъ должноствовало возстановиться ихъ древнее богослуженіе.

Спрашивается теперь: какъ перевезено столькое множество материаловъ?

Должно непремѣнно, чтобъ Нилъ и каналъ Клеопатринъ споспѣшествовалъ тому. Самое настуральное понятіе запрещаетъ думать, чѣмъ каналъ эпохи не существовалъ при первоначатїи Александріи; онъ необходимъ былъ, потому что мѣстоположеніе ея не имѣло собственно воды къ употребленію годной, и имѣть не могла иначе, какъ чрезъ него.

Столь же недостойно вѣроятія, чтобы ъздили они за водою къ устью рѣки Нила: впервыхъ Нилъ впадая въ море, далеко разпространяется въ себѣ соленость морю свойственную, и поэтому къ употребленію дѣлается ее невозможна; при томъ на такую проѣздку съ возвращеніемъ требовалось не менѣе двухъ дней, и такъ ближе всего положить, что каналъ эпохи сдѣланъ былъ прежде всего въ Александріи, и каналъ не столько доставляющей воду, но и судопроходной. Впрочемъ довѣло бы водопроводной трубы, но оная проведена была отъ канала уже въ городъ, а каналъ прямо паче имѣлъ въ море близъ Александріи. А что каналъ названъ именемъ Клеопатры, то еще не доказывается его отъ нея начало. Поправка, прогулка или празднованіе чего нибудь на немъ сею знаменитою Царицею въ памятникъ оставило ему сїе имя.

Θρησκείας εἶχεν ἐκκλησίψη, οἱ Ἱερεῖς ἡσαν πεφυγαδευμένοι ἢ μεγακρυσμένοι εἰς τὰς ἔρημάς, ἢ τὰς εἴδωλα αὐτῶν ὡς λαόφυρα θριάμβῳ αἰχμαλωταὶ εἰς Περσίαν πάρα τῷ Καμβύσῃ.

Καὶ τοιεποτρόπως ὅτε Ἀλεξανδρὸς ἢ οἱ μετ' αὐτὸν διάδοχοι Πτολεμαῖοι, ἐδυνήθησαν θαρραλέως νὰ καθάψουν τῶν ιρηνισμάτων τῆς Μίμφερως ἀνευ δυσαγμὸς ἱεροσυλίας, οὐδὲ χωρὶς νὰ ἀποσπίσουν ἐν τάτῳ τὸ μῆσος ἀλλ᾽ ὅτε τὸν γογγυσμὸν τῷ πληθᾶς, τὸ ὅποιον ἔχρεαντη νὰ ίδῃ μετ' ἄκρας αὐτῷ χρῆσταις, πᾶσαν τὴν ὑλην τῶν κατεδαφισμένων αὐτῶν ναῶν καταβαλθεῖσαν ἢ μεταχειρισθεῖσαν εἰς τοιαύτας οἰκοδομὰς πάλιν, ἐν οἷς χρεία ἦν νὰ σύνανεῳδῇ ἢ νὰ ἐπανέλθῃ ἐπὶ τὰς πρώτας ἀρχὰς ή λατρεία τῶν παλαιῶν αὐτῶν θεῶν.

"Επεταῦ ή ἔρωτησις ἔτι αὐτῇ, τίνι τρόπῳ μετεφέρθη μία τοσαύτη ποσότης ὑπερβάλλοσα ὕλης; — πρέπει αὐτοῖς ὅτι ὁ Νέλος ἢ η ἀυλαξ τῆς Κλεοπάτρας νὰ συνέτρεξαν εἰς τότο, η μόνη αὐτὴν απαραίτητος χρεία ἢ Φυσικὴ αἰτία σπεύδεσσα μετὰ πληροφίας αναγκάζει τοῦτος νὰ μὴν αὐτοῖς αὐτοῖς περὶ τὰς πρώτας ἐκπίνας θεμελίωσεις δὲν εἶχεν ανοιχθῆ ἔτι; αὐτὴν ἦν αναγκαῖα ἐπειδὴ ηδὴ η τεποθεσία τῆς Ἀλεξανδρείας ὑπάρχεσσα ἀμοιρὸς ποτίμων ὕδατος, κατηγάγησε πρὶν ἔτι τῆς θεμελιώσεως ταύτης, τὴν ἐφεύρεσιν μιᾶς αὐτοῖς αὐτοῖς απὸ τῷ ποταμῷ Νέλῳ μέχρι Ἀλεξανδρείας.

"Αμφίβολον ἢ απίθανον ὄλως, ἵτι οἱ τῆς Ἀλεξανδρείας τότε ἐγκάτοικοι ἀπήρχοντο ἢ μετεκέμιζον τὸ ὕδωρ απὸ τῷ σομί τῶν εἰσβολλῶν τῷ Νέλῳ εἰς τὴν πόλιν. — Πρῶτον ὁ Νέλος ό μόνον ἐσίν αἰλμυρὸς περὶ αὐτοῖς τὰς εἰσβολλὰς αὐτῷ, ἀλλὰ ἢ μέχρι ἐνὸς οἰκανῆ διασύμαχος ἔνδον τῷ σομί αὐτῷ πολλάκις παρεκτένεται ἢ τῆς Θαλάσσης αἰλμυρότης: Δεύτερον διὰ μίαν τοιαύτην ὑδραγωγίαν ἐπρέπειν αὐτοῖς πάντοτε νὰ καταβάλλουν δύώ ήμέρας: τὴν πρώτην ἀπερχόμενοι ἢ τὴν αὐριον ἐπιτρέφοντες. Τοιγχρῆν ἐγγὺς ἀλιθείας τότο πάντων, ὅτι η ἀυλαξ αὐτὴν ἢ αἴγυσσα απὸ τῷ Νέλῳ τὸ ὕδωρ εἰς τὴν πέλιν, ανοιξύθη ἢ προεγένετο πάντων τῶν λοιπῶν κτηρίων ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ, ἢ αὐτὴν η ἀυλαξ ὡκὴν μόνον ὑδραγωγὸς ἀλλὰ ἢ πλαύτιμος, ἐπειδὴ ηδὴ ἐὰν μίνον ἀνάγκη ἦν ὕδατος, αρκετὸν ἦν νὰ κτίσῃν ἔναν ὑδραγωγὸν, ἀλλ' αὐτοὶ διένοιξαν ἔναν μέγαν διάρυγαν, ὅστις πλησιάζων εἰς τὴν Ἀλεξανδρείαν, διαιρεῖ ἔνα μέρος τῷ ὕδατος αὐτῷ διὰ ἑνὸς ὑδραγωγῆς εἰς τὴν πόλιν, αὐτὸς δε διερχόμενοι τὴν ἑδὲν αὐτῷ εἰσβάλλεις κακρὰν τῆς Ἀλεξανδρείας εἰς τὴν θάλασσαν.

Разныя мнѣнія многихъ пушечеспенниковъ. Мое мнѣніе, что каналъ этолѣ сполъ древенъ, какъ Александрія; судя по сему, что какъ скипетръ Фараоновъ, такъ и благоденствиѳ торговли въ Египтѣ разпространялось вдоль рѣки Нила по перемѣнамъ времени. Сначала древними Царями въ Тебайдѣ, потомъ сильнымъ Сесостромъ по открытии разныхъ полезныхъ каналовъ въ Мемфисѣ, и напослѣдокъ Александромъ Македонскимъ по предпріятіи выгоднѣйшихъ средствъ къ совершенному замѣнѣю и послѣдняго блеска скипетра и торговли Мемфиса, въ новостроенному имъ при морскихъ берегахъ города Александріи.

Почему могутъ сказать: на останкахъ Александріи, кроме Обелисковъ и фундаментныхъ мраморовъ, столба Помпеева, ни на чемъ не видно Іероглифовъ, которые должны бы украшать всякой столбъ, всякую часть зданія Мемфисского. По той причинѣ, что Греки не имѣя богатствъ, драгоценностей Египетскихъ, и находя впрочемъ вкусъ архитектуры ихъ запущаною смѣсью хаоса, совсѣмъ отъ нея отстали. Во время Александра и его преемниковъ, Греки хотя ошь Египта заимствовали первыя основанія зодчества; но давъ оному иной лучшій видъ, составя разные ордены его, которые были простѣе, изящнѣе и совершеннѣе, почитались первыми почти изобрѣтателями сей науки.

Александръ Великій, будучи приверженъ къ обычаямъ своего отечества, и по врожденному высокомѣрю духа, спремясь превзойти въ твореніяхъ своихъ все прежде его бывшее, почиталъ недостойнымъ себя сохранять обычай царствъ имъ завоеванныхъ. Онъ сооружалъ Александрію въ чистомъ Греческомъ вкусѣ, и какъ чинъ архитектуры Греческой былъ весьма пионокъ и мѣлокъ, а Египетской грубъ и огроменъ, то изъ послѣдняго въ первой возможно было переобразовывать.

• Αυτή ή αὐλαξή σεμνηνομένη μὲ τὸ ὄνομα τῆς Κλεοπάτρας, δὲν ἀρκεῖ η ὄνομασία μόνον ταύτη πρὸς ἔνδεξιν, ὅτι ἐκτίθη μπὸ ταύτης τῆς βασιλήσσης, η γενομένη τυχὸν ἀνοικοδομὴ, η τέλος πάντων πανήγυρίς της τελεθῆσα πλησίου ταύτης ὑπὸ τῆς διαβοήτις βασιλήσσης αὐτῆς, παρέλειπε πρὸς μνήμην διηκετῆ τὴν ἐπωνυμίαν ταύτη.

Διάφοραι εἰδέσαι η πολλοὶ πολλῶν περιηγητῶν σοχασμοὶ περὶ τῆς αὐλακος ταύτης, ἀλλ' η ἐμὴ γνώμη, ὅτι αὐτὴ ὑπάρχει τόσον ἀρχαίκη, ὅσον η αὐτὴ η Ἀλεξανδρεία, κρίνων ἐγὼ ἐκ τότε, ὅτι τά τε σκῆπτρα τῶν Φαραῶν βασιλέων τῆς Αἰγύπτων η καλὴ κατάστασις η ἐνημερία τῆς ἐμπορίας ἐν Αἰγύπτῳ, παρεκτάνθη η διεξαπλάνη περὶ τὰς ὁχθας τῆς Νάλας κατὰ τὰς καιρικὰς μεταβολὰς η περιβάσεις, κατὰ πρῶτον ὑπὸ τῶν ἀρχαίων βασιλέων τῆς Αἰγύπτων ἐν τῇ Θιβαΐδῃ, ἐπειτα ὑπὸ τῆς δυνατᾶς ἐκένω Σεσώρχος μετὰ τὴν αὐτοῦ οὐρανοῦ διαφέρων ὠφελήμων διωρύγων ἐν τῇ Μέμφει, η τέλος πάντων ὑπὸ τῆς μεγάλης Ἀλεξανδρείας τῶν διὰ ὑπὸ τῆς τολμηρῆς η ὀξυδερκῆς αὐτῆς πνεύματος ἐπενογχέντων ἐπὶ πλέον ὠφελήμων τρόπων πρὸς ἔκλεψιν η τῆς ματήτης λάμψεως τόσον τῶν σκῆπτρων, ὅσον η τῆς ἐμπορίας τῆς Μέμφεως ἐν τῇ νέᾳ κατὰ πάντα ὑπερτερόση τῶν λοιπῶν μερῶν τῆς Αἰγύπτων ἐπωνύμῳ αὐτῆς πόλεων.

Δίνανται νὰ ἐπῖσην τινὲς, ὅτι ἐὰν τὰ ἐρείπια τῆς Μέμφεως ἐμεταχειρίζησαν ωρὸς οἰκοδομὴν τῆς Ἀλεξανδρείας, τίνος ἄρα επὶ τὰ νῦν λείψουν οὐκ ικανίσμετα τῆς πόλεως ταύτης ἐκτὸς τῶν Ὀβελίσκων οὓς τὰν πετρῶν τῶν ὑπὸ τῆς τῆς Πομπηίων σήλις ὅρμέων, ἐπ' ὡδένα ἄλλο ἐρείπιον δὲν βλέπεται ωδένα ἵχιος ιερογλυφικῶν χαρακτήρων; οἵτινες χρεία ήν νὰ σολίζγεν ἔκαστον τῶν Κιόνων η ἔκαστον μέρος τῶν κτυρίων τῆς Μέμφεως; η δὲν αἰτία ἐσιν η ῥῆθεσα· οἱ "Ἐλλινες σωσανίζοντες τῆς πλευρούτος οὐαὶ σβρότητος τῶν Αἰγυπτίων, ωρὸς δὲ τέτοιος λογιζόμενοι εἰσέτι τὸν τρόπον οὐαὶ τὴν μέθοδον τῆς Αἰγυπτίων Ἀρχιτεκτονικῆς ως χάος τινὰ συγκεχυμένον ἀσυμμέτρῳ οἰκοδομῆς τελείως ταύτην ἀπέρριψαν." Οθεν η ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆς Ἀλεξανδρείας η τῶν αὐτῆς διαδέχων η μέθοδος τῆς τοιχύτης Ἀρχιτεκτονικῆς δὲν ἦτον πλέον ἐν χερσεῖ· οἱ "Ἐλλινες ἐξ Αἰγύπτων μὲν παραλαβόντες τὰς πρώτας ἀρχὰς τῆς τέχνης ταύτης, ἀλλὰ τὸν ἔγκινον οὐαὶ ἀσύμμετρον τρόπον αὐτῆς ἐπ' ἄλλον λεπτότερον οὐαὶ ὠρμότερον μετηλλαζόντες, η μετακοσμίσαντες ἄλλον ἔδος τῶν Αἰγυπτίων ἐνγενέσερον, σινειρότηταν τοσαύτας ὡραίας τῆς Ἀρχιτεκτονικῆς τάξεις. οὐαὶ ἐπὶ τοστον βαθμὸν συμμέτρῳ τελειότητο; αὐτὰς αἰνῆγαν, οὓς ἐνομίζησαν οὐαὶ ἐδοξάθησαν παρὰ σάντων οι πρῶτοι ἐφευρεταὶ τῆς τέχνης ταύτης.

Греки старались уничтожить Иероглифы на зданіяхъ со-
всѣмъ уже особыхъ, взирая на нихъ не съ чистымъ сердцемъ,
яко на символы шаинспѣ религии и наукъ, коихъ они назы-
вались первыми изобрѣ пашелями, а не понимали символовъ зна-
ченія. Это досаждало ихъ честолюбію.

Да и чтобы за симметрія была: сполбъ Иероглифической
съ сполбомъ Коринѳической ордена?

И такъ, можно сказать, что Мемфисъ въ нѣкоторомъ
смыслѣ каменоломня Александріи.

Спрашивается теперь: куда дѣвались громады развалинъ
Александрии?

Определительно на сѣе ничего сказать не льзя, но можно
думать, что они глубоко вгрузли въ землю, такъ какъ дре-
вній Римъ разрушеніемъ своимъ сдѣлалъ полъ, или поверх-
ность Рима гораздо выше.

Сверхъ того, въ продолженіи многихъ вѣковъ, и нынѣ
непрестанно остатки развалинъ развозятся на корабляхъ въ
Европу Агличанами, Французами и прочими.

Великій сполбъ Помпеевъ, сей чрезмѣрный Колосъ, что
человѣческая сила возмогла воздвигнуть и посвятить славѣ
блissшаельного честолюбія, сей первый и послѣдній любопыт-

Ο μέγας Ἀλέξανδρος ὑπάρχων ὅλος ἐγκέμενος οὐδὲ δεδομένος εἰς τε τὰ ἔθνα οὐδὲ τὰς τάξεις τῆς πατρίδος αὐτῷ, οὐδὲ κατὰ τὸν Ἑμφυτὸν Φιλοτιμίαν τὴν πνεῦματος αὐτῷ, ὅρμῶν καὶ ὑπερέβη εἰς τὰς πράξεις αὐτῷ τὸν πρὸ αὐτῷ πάντας, ἐνόμιζε τὸντο ὡς ἐυτελὲς ήτο αὐτοῖς τῆς δόξης αὐτῷ νὰ διαφυλάξῃ τὰς συνθήσιας ητο τάξεις τῶν κυριευθέντων ὑπ' αὐτῷ βασιλεῶν αὐτὸς οὐδὲ οἱ μετ' αὐτὸν τὰ σκῆπτρα τῆς Αἰγύπτου κρατήσαντες Πτολεμαῖοι πάντα τὰ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κτήρια, ναὶς ητο αὐτοῖς, ἐκτισαν αὐτὰ κατὰ τὸν τρόπον οὐ τὴν μέθοδον τῶν Ἑλλήνων, ητο ἐπειδὴ ἡ Γραικικὴ ἀρχιτεκτωνικὴ ὑπῆρχε λεπτὴ ητο ψιλὴ, ητο δὲ αἰγύπτιος ἐν μέγιστον σῶμα ὄγκος, ἐυκόλως λίγαν ἐδυνάθησαν απὸ τῆς θεάτης ἐπὶ τὴν πρώτην νὰ ξέσψου ητο νὰ μεταποιήσουν τὰς κίνας, τὰς πέτρας ητο μάρμαρα.

Οι Ἑλληνες ἔξαλεψκαν πάντας τὰς Ἱερογλυφικὰς χαρακτῆρας ἐκ πάντων τῶν πετρῶν οὐδὲ κιόνων ἐκείνων τῶν εἰς τὰς οἰκοδομὰς τῆς Ἀλεξανδρείας ὑπ' αὐτῶν μεταχειρισθέντων· αὐτοὶ τὰ τῶν Αἰγυπτίων ἀμυδρὰ ταῦτα μυσικὰ σύμβολα τῆς τε θρησκείας οὐδὲ τῶν ἐπιτημῶν αὐτῶν πάντων διασαφίσαντες, οὐδὲ απὸ σκοτεινῆς νυκτὸς ἐπὶ τὸ ὑπέρλαμπρον τῆς ἡμέρας φῶς αὐτὰ ἐπαγγαγόντες οὐδὲ ἀρχιγέται, πρόβολοι ητο ἐφειρεταὶ πρῶτοι πάντων τῶν ἐπιτημῶν χρηματίσαντες, ἐνόμιζον τὰς χαρακτῆρας αὐτὸς πάντας εἰς χρήσιν τῆς Ἑλληνικῆς ἀρχιτεκτωνικῆς τελείως περιττὸς οὐδὲ ἀχρήστης, διὰ δὲ τὸν ἀπέξυσαν αὐτὸς οὐδὲ ηφάνταν. Καὶ ἀναμφίβολως ὅποια ἀναλογία οὐδὲ συμμετρία ηθελεν εἶναι νὰ βλέπῃ τινὰς ἐναντίον κίναν μετὰ Ἱερογλυφικῶν χαρακτήρων, ισάμενον μενδὲ ἐτέρω Κορινθίων τάξεων; Οι Φίλοι τῶν ἀρχαιοτήτων δὲν δύναται ἀλλεοτρόπως νὰ σοχαθῇ διὰ τὰ τῆς Μέμφεως ἐρείπια, εἰπὲν ὡς ἐν λατομίον ἀκατέργασον, ἐξ δὲ τὰς πέτρας ἔξηγαγον διὰ νὰ διαχωρίσου οὐδὲ νὰ λαξεύσῃς αὐτὰς οὐδὲ οὐδὲ τρέπον ἀρμοδιώτερον οὐδὲ εἰγένεσερον, ἐπειδὴ ἐνθὺς ὅπλος σοχαθῇ τινὰς ὅτι η Μέμφις ην ἐν μέγα ἐρείπιον, ἐπετοι ὅτι οὐ πέτραι, τὰ μαρμάρα οὐδὲ οἱ κίνες ησαν τὰ πάντα κατεθραυσμένα οὐδὲ οὐδίγα τινὰ τέτων ὀλοτελῆ.

Σὺν τέτοιοι πᾶσιν ἐγέρεται οὐδὲ ἄλλη πρότασις, ποτὲ ἀρχαὶ ἀπῆλθε μία τοσαύτη μεγάλη ποσότης ἐρειπίων, τὰς ἵποια ἀναγκαῖως ἐπρεπε νὰ ἐγλαταλεφθῶν ἐπὶ μέγαν ἀριθμὸν μετὰ τὸν τοσθόν γεννικὸν ἀφανισμὸν οὐδὲ τὴν τελείαν καταρροφὴν μιᾶς τιλικαύτης μεγίστης πόλεως ὡς τῆς Ἀλεξανδρείας; — εἰς τότο ἀποφαντικῶς ὁ περίργος νῆσος δὲν δύναται νὰ εἴπῃ ἔτερον, εἰπὲν συμπεριχαματικῶς ιρίνει, ὅτι αὐτὰ ἐβυθίσθησαν εἰς τὸν γῆν βαθεῖας οὐδὲ κατεκαλύφθησαν ὑπὸ τῆς τέφρας οὐδὲ τὸν χοὸς, οὐδὲ πᾶσα ητο ἐπιφάνεια τῆς ἀρχαίας Ρώμης, πᾶν τὸ ἔδαφος αὐτῆς ὑπερυψώθη απὸ τὴν πέτραν, ύπε τὸν ὑποπεσόντων ἐπ' αὐτὸ ἐρειπίων ητο κρημνισμάτων. Ἐκτὸς ἐτοι τέτοιας διάσημα τοσθῶν αἰώνων ητο μέχρι ταύτης ἀκαταπαίσως, τὰ ἐγκαταλειφθέντα ἐυάγωγα τῶν ἐρειπίων ἐπὶ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς πόλεως ταύτης, μεταφέρονται ὑπὲ διαφέρων Ἐυρωπαίων γενῶν εἰς τὰς ἔκυπταν πατρίδας.

ный глазъ предместь для всѣхъ приближающихся моремъ бѣ
Александрию, и отпльвающихъ изъ земли, неизвѣстно по-
чemu такъ называется; извѣстно, что Цезарь оплакивалъ
смерть Помпея, славнаго полководца; но сего не довольно къ
заключенію, чи то памятникъ сей Цесаремъ или Римскимъ Се-
наромъ ему посвященъ. Молчаніе древнихъ Историковъ на сей
случай удивительное, и всѣ мнѣнія объ эпомъ многихъ нынѣ
пушесственниковъ, а паче господина Савара, называющаго
почему то же неизвѣстно его спомбомъ Александра Севера,
суть юкою несовершенныя гаданія: но какъ орденъ спомбъ
сего Коринѳической, и по пышности и изящности работы
сей орденъ предъ прочими былъ исключительнымъ, и употреб-
ляемымъ Греками послѣ Александра Македонскаго къ соору-
женію и украшенію по большей части храмовъ и памятниковъ
ихъ: то симъ свидѣтельствуетъ онъ возстановленіе свое ипо-
чно во время Птоломеевъ, кои особливо старались украшать
Александрию, какъ столицу ихъ, науками, зданіями и досто-
памятностями. Говорю возстановленіе: почтая его не соб-
ственно такъ сооруженнымъ, но передѣланнымъ въ нынѣ су-
щій. Надпись едва примѣчаемая, на одной сторонѣ пѣdestала
его, со спороны западной, послужила бы можетъ откровеніемъ
его исторіи, если бы все уничтожающее время хотя нѣко-
торыя черты ея пощадило.

Гдѣ и на какомъ мѣстѣ собственно находился гробъ Але-
ксандра Великаго, Серапіумъ, Музей и проч., не льзя утвер-
дительно сказать, и щеще запрудненіе сїе старались рѣ-
шить многіе пушесственники до моего таmъ времени; осо-
бливо Агличане, отважные и неупомимые въ достиженіи цѣли
своей, и наиболѣе посвящающіе себя открытиямъ древностей.

Α'λιθινά δὲν δίνανται νὰ μεταφέρεν ἐν τ' αὐτῷ, εἴη μόνον ἔναν μικρὸν αὐθικὸν τῶν ἔγκριταλεφθέντων ἐρεπίων τύτων τῶν συνιστμένων ἐκ μαρμάρου η σηλῶι μικρῶι, ἀλλ' αὖτα καιρὸν εἰς καρφὸν συνάγεται αναμφιβίλως μία μεγάλη ποσότης τῆς μεταφρέσης τύτων.

Ο μέγιστος Κίων τῆς Πομπηίας, αὐτὸς ο Γιγαντικὸς Κολοσσός, ἐν η τῶν αὐθιγώπων δίναμις ἐδινόθη νὰ ανεγέρῃ ἐπάνω εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς ὡς αὐτοῦ τῆς ματαίκης δέξης η δεῖχμα τῷ τύφῳ τῆς Φιλοτιμίας, αὐτὸ τὸ πρῶτον η ὕστατον πελάργον μακρόθεν τῷ πλησίον αξιοπερίεργον μποκέμενον τῶν ὁφθαλμῶν πάντων τῶν προτπλεόντων η αποπλέοντων τὴν Ἀλεξανδρείαν, ἀδηλον μὲν διὰ τὸ ἄρα τοιχοτρόπως ὄνομάζεται; δῆλον δὲ ὅτι ο Καισάρης η αὐτίζηλος τῆς δάξης αὐτῇ τῷ μεγάλῳ αὐτρῷ ἔκλαισε τὸν θάνατον αὐτῇ τῷ μεγίστῃ σφραγῆ τῶν Ρωμαίων, ἀλλ' αὐτὸ μόνον δὲν ἀρκεῖ νὰ αποφασίσῃ τικάς, ὅτι αὐτὸ τὸ αἷδιον ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ ισάμενον μνημεῖον υπὸ τῷ Καισαρος, η ὑπὸ τῆς Γερεσίας τῆς Ρώμης πρὸς τιμὴν αὐτηρέθη τῷ Πομπηίᾳ; η σιγῇ τῶν παλαιῶν Ισορικῶν περὶ τῆς σήλης ταύτης ἐσὶ παράδοξος, η αἱ δικόροις πολλῶν γνώμαι η ὄνομασία νεωτέρων περιηγητῶν η μᾶλλον τῷ περιηγητῷ Ἀβάρη τῷ καλέντος αὐτὴν σήλην τῷ Σεβήρῳ, εἰς πάντα ταύτα ἀτελεῖς ἐπινοίαν η προλήψεις απαγένεται τῆς φαντασίας αὐτῶν η μόνη δὲ βεβοία παρατίρησις ἐσὶν η ἥρησις, ὅτι ἐπειδὴ η ο κίων αὐτὸς μπάρχει Κορυνθίας τάξεως, ηοὶ κατὰ τὴν μεγαλοπρέπειαν η δύναμις τῆς τέχνης αὐτὴ η Κορυνθίος τάξις ην τῶν λοιπῶν ἐξηρημένη, η μεταχειριζομένη υπὸ τῶν Ἐλλήνων μετὰ τὸν μέχαν Ἀλεξανδρον πρὸς αὐτύψωσιν η καλλωπισμὸν μᾶλλον τῶν ναῶν η αἰοδήμων αὐτῶν μνημείων, σοχαίζεται ἐκ τύτων τικάς ἐτι αὐτηρέθη ἐπὶ τοῖς χρόνοις τῶν Πτολεμαίων, τῶν περιτλέον προθυμοποιηθέντων νὰ καλλωπίσουν τὴν Ἀλεξανδρείαν ως πόλιν αὐτῶν βασιλεύσαν μὲ διαφόρους ἐπιτήμας, κτίριοι μεγαλοπρεπῆς η ἄλλα πολλὰ μνήμης αἰδίοις αἴξια (*).

Διατὶ δὲ αὐτὴ η σήλη αὐτηρέθη εἰς τὸ προάστειον ἐξω τῆς περιφερείας τῆς πόλεως η όχι ἔνδον ταύτης; αὐτὸ ἐσὶ κεκρυμμένον εἰς τὴν αφεγγῆ οὐκταν τῆς λίθης τῶν παρεκθόντων αἰώνων, η τυχὸν ως ἔναν λόφον πάντων τῶν λοιπῶν ἐπιπέδων μερῶν τῆς Ἀλεξανδρείας αὐτὸν υψηλότερον, πρὸς αὐτοὺς προσέργεσιν τῷ αἰδίῳ μνημείῳ τύτων τὴν τοποθεσίαν ταύτην οι ανεχείραντες αὐτὴν ἔκλεξαν.

(*) οὐτοὶ καὶ ἀνήκη αὐτῇ, η θελεγόμως ἔναν δύσκολον μὲ ὅλας τὰς παρασήσεις τῆς αληθείας οτι δὲν ανήκη εἰς τὸν Πομπηίον νὰ μεταλλαχθῇ η ὄνομασία, τὸν ὅποιαν πρὸ τοστῶν αἰώνων απέδακαν εἰς τὴν σήλην ταύτην τῆς Ἀλεξανδρείας. — Αυτὴ η σήλη ην τὸ γεννικὸν μέρος ἐκεῖνο, ἐξ ὃ ὁ περίδοξος τῷ αἰώνος ημῶν αἰδέρεις καὶ πρῶτος ηδη υπάτος τῆς Γαλλίας, ἐφορμήσας μὲ τὰς φάλαιγγας αὐτῷ ἐξ ἐφόδου ἐλε τὴν Ἀλεξανδρείαν. Τὰ ἐν πτώματα τῶν ἐν τῇ μάχῃ ἐκείνη ως θύματα τῆς ανδρείας αὐτῶν πεσόντων πολεμισῶν, περὶ τὸ σηλόπατον τῆς σήλης ταύτης ταφῇ παρεδίθησαν, καὶ τὰ ὄνεματα αὐτῶν ἐπὶ τῆς σήλης ταύτης ἐνεχούσαν.

По мнѣнїю Нордена и нѣкоторыхъ другихъ путешесственниковъ, Музей былъ на мѣстѣ нынѣ менышеаго Фарилона; но можно полагать его также между Фарилона и развалинъ дворца Клеопатрина, ибо весь югъ берега морской обilenъ ошпашками огромныхъ зданій.

Гробъ Александра Великаго, гробъ оспличнаго въ родѣ смертныхъ! Вмѣстилище праха побѣдителя вселенной существовалъ до пятацонадесять вѣка, нынѣ же не обрѣщается и мѣсто его. Нынѣ и въ преданіяхъ народныхъ изчезла о немъ память. Подобно не существуетъ и Серапіумъ, или хранящія можетъ бытъ нѣкоторые ошпашки его подъ громадами пыли, въ которыя превращены споль великолѣпныя дѣла рукъ человѣческихъ.

Уцѣлѣвшій Обелискъ и столбъ Помпеевъ есть вящею ошпѣнкою печальной сей картины, есть надгробнымъ Мавзолеемъ надъ величественными почтенными развалинами.

Ты ли это Александрія? спрашивалъ я, находясь посреди печальныхъ предметовъ сего опустошенія. Ты ли первопрестольный градъ мудрости, наукъ, торжествъ, всего изящнаго, всего имѣющаго вѣянія на блаженство чувствительныхъ существъ? Ты ли это, которой имя споль громко было въ концахъ земнаго творенія? Нѣтъ, не узнаю шебя! не узнаю тебя въ сихъ ошпашкахъ, подобныхъ изсякшимъ костямъ бреннаго человѣчества, на коихъ споль глубоко напечатлѣна могущая, неупомимая рука времени.

Αυτή ή σηλι ανηγέρθη, όχι δὲ ή ἐκατασκευάσθη ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ, πισεύων ὅτε αὐτὴ ἦν καταρχὰς Αἰγύπτιος ή ὅτι μετὰ ταῦτα μεταχηματίσθη ἐπὶ τὸν νῦν ὁρόμενον τρόπον· ἡ ἐπιγραφὴ ή μόλις κατὰ τὸ ἐν πλάγιον τῆς συλοπάτης αἰμαδρᾶς πολλὰ τὰ ἔχνη τῶν χαρακτήρων αἴνακαλύπτεσσα, ἀνευ αἱμφιβολίας ἐδύνατο πάντως νὰ δώσῃ μίαν βεβοίαν ιδέαν φωτισμὸς τῆς αὐτῆς υπερέξεως περὶ τινος ἄρα αἰδίου μνήμης ή υπότιμος ανηγέρθη; ἐὰν δὲ τὰ πάντα φεύγων ή διαβιβραίσκων χρόνος ἥθελε διαφυλάξῃ τινὰς γραμμάτες τῆς αἰδίλυτης ἐπιγραφῆς ταύτης.

Πᾶς δὲ ή εἰς ποῖον ἄρα μέρος τῆς πόλεως ταύτης ἐυρίσκεται ὁ τάφος τῆς μεγάλης Ἀλεξανδρείας, τὸ Σεράπιον, τὸ Μασεῖον ή τὰ λοιπά; ἀδύνατον ἐστὶ νὰ ἐπισηρίξῃ τὴν εἰδέαν αὐτῆς τινὰς καὶ νὰ βεβαιώσῃ τῷ ὄντι, μεταξὺ ἐνὸς τηλικέτης πολυαριθμών σωρῶν συγκεχυμένων ἔρεπτίων, τὴν ἀληθῆ τοποθεσίαν τέτων ή ἐμὴ γνώμη, ὅτι ἐάν οἱ ἔρχασης τῶν αἱρχαιοτήτων ἥθελε σοχαθῆ ὅτε οὐ ναὸς τῆς Καισαρος, καὶ τὸ Μασεῖον υπῆρχε περὶ τὸ αἱροθαλάσσιον μεταξὺ τῆς Οβελίσκου ή τῆς μικρῆς Φύρως κατὰ τόπον ὀλιγότερον θέλει λανθασμῆ, η ἀπερχόμενος ή αἴναζητῶν τὴν τοποθεσίαν αὐτῶν τῶν κτυρίων εἰς τὰ ἐνδίτερα μέρη τῆς παλαιᾶς Ἀλεξανδρείας.

Πολλοὶ τῶν ἐκεῖσε παραζόντων περιηγήσεως χάρειν Ἐνιρωπαίων, ή περιπλέον οἵτε Ἀγγλοι ή Γάλλοι, οἱ μὲν τολμηροὶ, ἀψοκίνδυνοι ή ἀκοπίασοι πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ὁρμῆς ή κλίσεως τῶν σκοπῶν αὐτῶν ἀνδρεῖς, οἱ υπερεκπερισσοὶ φωτίζοντες ἐαυτὰς μὲ τὰς αἴνακαλύψεις πανταχός τῶν αἱρχαιοτήτων· οἱ δὲ ὄχι ἐλαττον τῶν πρώτων διατρέχοντες πανταχός ή ὅδεν φεδολογίμενοι πρὸς ἔρευναν τῶν αὐτῶν τῶν αἴσαν τὴν Ἑλλάδα διασκορπισμένων ἔρεπτίων τῆς αἱρχαιοτητος, ὡς τὰ ἐλδοθέντα τῶν περιηγήσεων αὐτῶν τὴν πολυμαθίαν αὐτῶν κυρῆταις, ή μᾶλλον ἐξ ὅπο τῆς ἐφόδου αὐτῶν ἑάλω ή Ἀιγυπτεῖος, ή πᾶν τὸ τῆς Αἰγύπτου διάδημα υπὸ τῆς κρατουμένης δέμητος τῶν ὅπλων αὐτῶν τοῖς ποσὶν αὐτῶν ἀπεργίφθη, μέχρε τῆς ἐκλείψεως τῆς τριετῆς αὐτῶν ἐκεῖσε αὐτοθεστοτείας ἐλευθέρως τὰ πάντας αὐναδιφισάντων ή αἴνακαλυψάντων, ἀπεκδέχεται νὰ ιδῇ τὸ φιλομαθές σιολλῶν τὰς ἐκδόσεις μεγάλων ἀνεργέσεων αὐτοὶ δὲ οἱ αρροφιθέντες ή περιπλέον οἱ Ἀγγλοι ματαίως μέχρε τῆς ἐκεῖσε διατριβῆς ἐκοπίαζον, νὰ δικλίσῃ τὴν δυσκολίαν περὶ τῶν βεβαίων τοποθεσιῶν τῆς πρατάσεως παρὰ πολλῶν ταύτης.

Ο τάφος τῆς μεγάλης Ἀλεξανδρείας. — ο τάφος τῆς ἐξαιρεθέντος αὐτῆς αὐδρὸς αἴπο τῆς κοινῆς πορείας τῆς ζωῆς τῶν λοιπῶν αὐθεώσων, τὸ μηρὸν ἐκεῖνο ἀφεγγές ή περιστριμένον χωρίον, ἐνδον τῆς ὁσίας ἐχωρίῳ η χοικὴ ὑπαρξίας τῶν γεγυμνωμένων ὅσων τῆς νικητῆς ἐκείνης Ἡρακλείης. αἰτὸς ην γιασος μέχρι τῆς δεκάτης πέμπτης αἰώνος ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ, ηδη δὲ δέν ταχέμενεν ὅτε σημεῖον τέτοιος τῆς τόπου, ηδη δὲ ἐξαλείφθη καὶ η κατὰ παράδοσιν μνήμη αὐτῆς τῆς πόλεως, παρομοίως ἀπωλέσησαν καὶ τὰ σημεῖα τῆς

Кто хочешь видѣть всю вешхость земной обитали сей, — видѣть мрачную, шомную, издыхающую натуру въ самомъ болѣзненномъ изображенїи печали, и вступить въ сѣнь смерти вещественнаго міра: да приидетъ на сїи плачевныя развалины, на коихъ меланхолія утвердила престолъ свой, гдѣ она въ глубокомъ траурѣ, въ кипарисовомъ вѣнцѣ своемъ, — въ вѣчномъ ужасномъ унынїи, спнаетъ надъ урою всеобщаго разрушенїя! да приидетъ въ сїе свящилище мрака, гдѣ всякой размышляющей, всякой сердце имѣющей смертный съ трепетущимъ благоговѣніемъ повергается на хладной камень предъ непостижимымъ всепворяющимъ Духомъ, и теряясь въ чувствїи Его безпределльности, изливаетъ въ пошокахъ слезъ живое ощущенїе своего предъ Нимъ ничтожества, и признанїе суевиности всего земнаго.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
ΤΟΥ ΦΑΡΟΥ,
ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ,
ΤΟΥ ΝΑΟΥ ΤΟΥ ΚΑΙΣΑΡΟΣ,
ΤΟΥ ΣΕΡΑΠΙΟΥ, ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ,
ΤΩΝ ΟΒΕΛΙΣΚΩΝ;
ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΙΕΡΟΓΛΥΦΩΝ.

„Τρόπαια ην ἔσησαν Διὸς υἱέως,
„Δάμνυσι θνητῶν κεραυνοὶ ἀυτὴν ὅπλων
„Πόλιν ἄρρεντον Ἀρεως ἐκηβόλε,
„Πεσεῖν κατηγκασαν βέλη βαρβάρων.

διαγνώσεως τῶν ἐρεισίων τῆς Σεραπίδης καὶ ἄλλων θαυματῶν οἰκοδομῆν, καὶ τὰ ἐγκαταλειθέντα ἕχητα τάττων αἴναμφιβόλως σώζονται μόνοκάτω τῶν μεγίστων σωρῶν τῶν ὄρωμάνων καὶ μνισμάτων, εἰς τὰ ὄποια μετεβλήθησαν τοσαῦτα καὶ τηλικύτα θαυμάτια ἔργα τῶν χειρῶν τῶν ἀνθρώπων.

Ο διαμείνας αὐβλαβής
μόνα διαφυλαχθέντα ἐκ-
σρόφου αξίνης τῆς πανί·
λειον, ἐσιτεθημένο·
ξανδρεῖας.

Σὺ ἀρεα ἐ·
αξίων λύπτης ἔρειτ
τὴν σὴν περιόδον
ἄλων ἐκείνων
μονίον τῶν
ἐξελθών
γυναρίσω,
μοιάζοντα
βαθέως κατεσφρε.

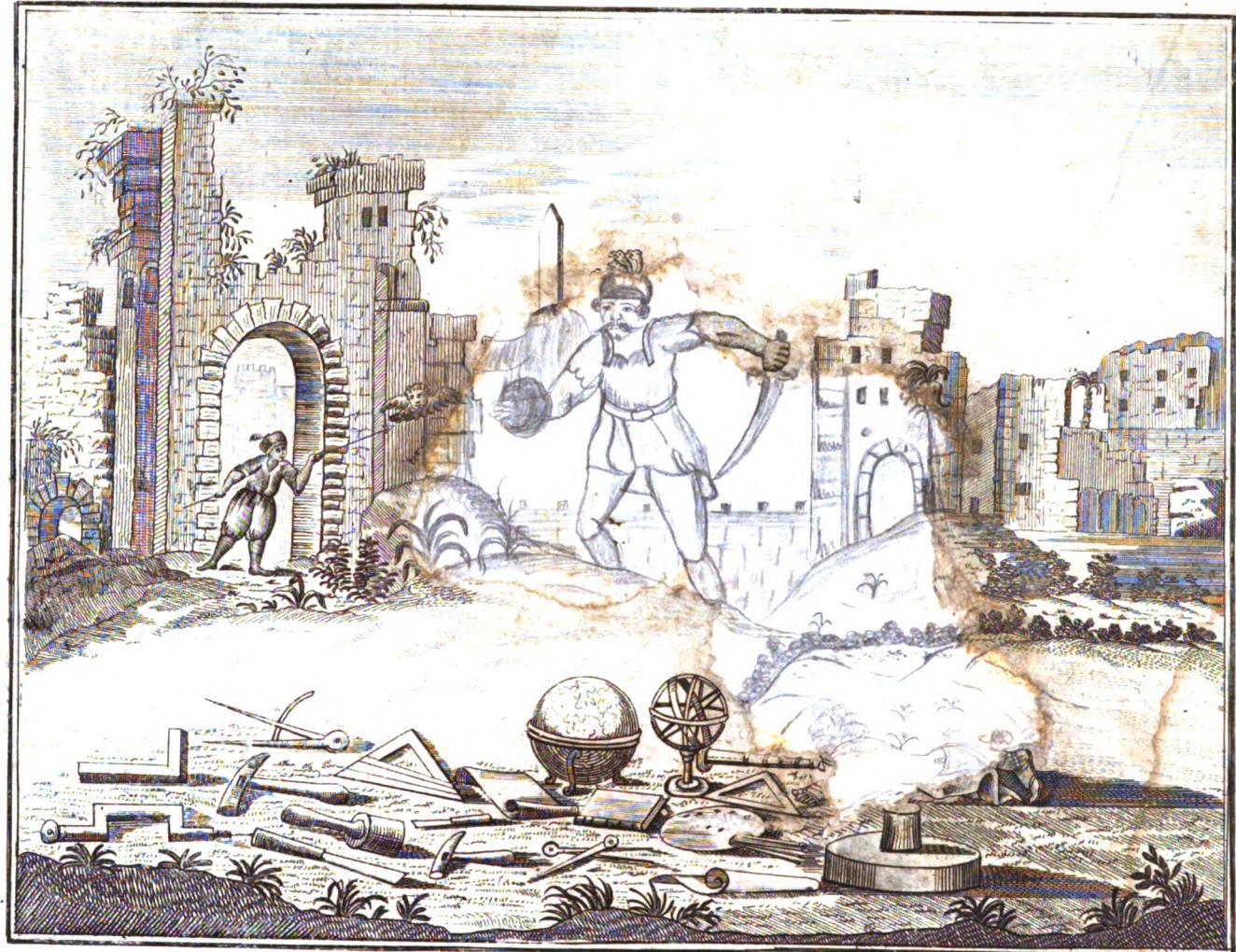
καὶ ὁ Κίων ὠσαίτως τῆς Πομπού, τὰ
καὶ ἡ τῶν ἑλεθρίων σάλων καὶ τῆς πατα-
θλιβερὸν ἐσιτάφειον Μαυρά-
των κρημνισμάτων τῆς Ἀλε-
ξανδρείας.

μενος ἐν μέσῳ τῶν τοσούτων
Σὺ τάχα εῖ; Ή κατὰ

πισηκῶν, τῶν πανηγύρεων,

ων τὴν προσοχὴν πρὸς ἐυδαι-
σχεις ἐκείνη, ήστις ὁ Φθόγγος τῆς ὀνόματος
οἰκῆς ιτήσεως; Αἱ! ἡ δύναμις ὅλως νὰ σὲ
τὰ τὰ αξιοδάκρυτα ἐγκαταλείμματα, τὰ παρο-
δοῖα τεθημένως αὐθράπτις, ἐπὶ τὰ ὄποια τόσον

τοσούτον ἰχυρῶς κατέθραυσεν αὐτὰ ἡ δυνατὴ καὶ ἀκο-
ωίασος χειρὸς τῶν πάντα φεύγοντος χρόνῳ ὅστις γὰν θέλει νὰ ίδῃ ὅλην τὴν παλαιότητα
τῆς γενρᾶς ηγή ματαίας κατοκίας ταύτης, ὅστις ἐπιθυμεῖ νὰ ίδῃ τὴν σκοτεινὴν καὶ μεμα-
ρισμένην τὰ λοίδια πνέωσαν φύσιν μὲ τὰς πλέον λυπητερὰς ηγή τυραννικὰς μορφὰς τῆς
θλίψεως ηγή βέλεται πραγματικῶς νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν σκιὴν τῆς τύπως τῆς θανάτου, ἀς
προσδράμη ηγή ἐπὶ ταῦτα τὰ αξία θρίγων ἐρέπια, ἐπὶ τὰ ὄποια καὶ μελαγχολία ἐσήριξε
τὸν θρόνον αὐτῆς, ὅπις αὐτὴ περιβεβλημένη τὰ πλέον πενθικὰ ιμάτια αὐτῆς ηγή μὲ τὸν
αἴποι παπαρίσσων ἐπὶ νεφαλῆς σέΦανου αὐτῆς, καταβυθισμένη εἰς μίαν παντοτινὴν αἴθυμίαν,
σενάζει αἴπαραμθήτως ἀνακλίνασσα ἐκυρήνη ἐπ' αὐγκῶνος τῆς παντελῆς καταρροφῆς τῆς πό-
λεως ταύτης! ἀς ἔλθι ὃ πολυπράγμων εἰς αὐτὸν τὸ κατοικητήριον τὸ παπλιξομένον θλί-
ψεως, ὅπις καθεὶς νυνεχῆς, καθεὶς ὁ ἔχων καρδίαν μεμνημένην τὸ ἄδατον τῆς ζωῆς ταύτης,
μὲ μίαν σπαράττουσαν ἐκ καρδίας ἐυλάβειαν, μόνοκλίνει ἔχυτὸν ηγή προσπίπτει ἐνώπιον τῆς
ἀκατανούτως ηγή τὰ πάντα ἐργαζομένα ηγή μεταστενάζοντος πνεύματος, ηγή εἰσπεσῶν εἰς
τὸ πελαγός τῆς ἀκαταληψίας τῆς θείας ἀπεριφερτοῦ αὐτοῦ, διαχύνει δάκρυα ποταμίδον,
καὶ ἐκ καρδίας αἰδίνεται τὸ ἐαυτὸν ἐνώπιον τῆς θεάς αὐτοῦ βλαής μηδὲν, καὶ τὴν αἰδίτιν
τῆς ματαίστιτος πάντων τῶν ἐν τῇ γῇ ἀδάτων ηγή ἐνμεταβλήτων πραγμάτων.

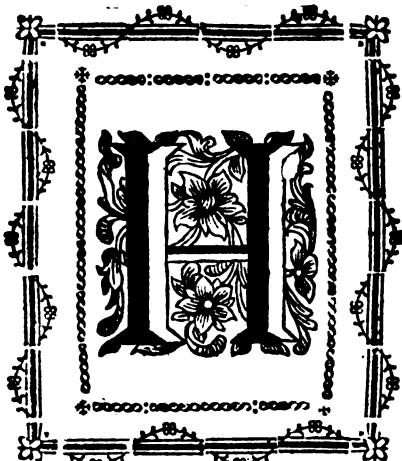


НОВАЯ АЛЕКСАНДРІЯ.



новая Александрия ничто больше, какъ подлинно бѣдная сиропа, получившая въ наслѣдство одно великое имя отца своего. Пространные нѣкогда предѣлы ея спѣснены въ небольшомъ шокмо перешейкѣ, межъ двухъ гаваней; на мѣ-

ΝΕΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ.



νέα Ἀλεξανδρεια δὲν ἴπάρχει ἡδη ἐτερόν τι, ἐμὴ μόνον μία τῶ
οὗτι πτωχὴ ὁρφανὴ, ἡτις ἔλαβε μόνον εἰς διαδοχὴν τὸ μέγα
ὄνομα τὸ πατρὸς αὐτῆς. Τὰ ἐκτεταμένα ποτὲ αὐτῆς ὅρα περι-
εσφίχθησαν οὐδὲντες εἰς ἓνα μικρὸν διάσημα ἐνὸς μόνου
ἰδιμᾶς μεταξὺ δύω Λιμένων κατεμένη, ηγὶ χεδὸν ὡσαὶ νὰ ἀπομακρύθη πᾶσα ή πόλις απὸ

спо величественныхъ капищъ, супъ проспыхъ мечети; на мѣсто правильныхъ, роскошныхъ, отважныхъ зданій, уроды архитектурного искусства. Превосходные успѣхи торговли, и богатство жителей ея премѣнилось въ самую крайнюю нищету, и есть только приспань къ выгруженю служащая. Столица Царей содѣлалась мрачнымъ обиталищемъ узниковъ, обиталищемъ угнѣщенаго человѣчества. Столица мудрости содѣлалась столицею невѣжества, варварства. Наконецъ, эпохе фениксъ, паки изникшій отъ испепеленного праха своего, но чуждое, дикое исчадіе безсмертнаго бреня, осуществленное плещоворнымъ влїяніемъ законовъ Алкорановыхъ.

τὴν περιφέρειαν τῶν τεχνῶν ἀυτῆς οὐκὶ διεχωρίδη: εἰς ἔνα μικρὸν χωρίον· αὐτὶ τῷ μεγαλωπεπῶν οὐκὶ περιφανῶν σύνεγγυερμένων πετεῖ ναῶν, ἦδη ἐκεῖσε δρῶνται τινὰ τεμένη τῶν Ὀθωμανῶν μιᾶς ἀπλῆς· οὐκὶ ἀχρείας οἰκοδομῆς — ἀντὶ τῶν μετὰ τέχνης οὐκὶ συμμετρίας ὑψηρόφων τρυφῆς παλατίων, ἔκτρωμα ἀρχιτεκτωνικῆς καθ' ἄλλα τὰ ικτήρια ἐντελεζάτης. — Η̄ βασιλεύσα ποτὲ τῶν μετὸς Ἀλεξανδρου περιφανῶν Πτολεμαίων, ἐγένετο μία μεμελανομένη ιατοικία πεφυλακομένων, μία εἰρκτὴ καταπονημένων καὶ δυσυχῶν ἀνδρῶν — ἣ τῆς Σοφίας ἔσια, κατεσάθη ἔσια τῆς ἀμαζίας καὶ τῇ βαρβαρισμῷ — τὰ μεγάλα κατεξοχὴν κέρδη τῆς πραγματείας οὐκὶ ὁ πλεῦτος τῶν ἐγκατοίκων ἀυτῆς, μετετράπτη. εἰς μίαν ἄκραν πτωχίαν, οὐκὶ ἦδη δὲν εἶναι πλέον ἡ μητρόπολις ἐκείη τῆς ἐμπορίας, ἀλλ' εἶναι ἔνα ἀπλὸν μόνον ὄρμητήριον πρὸς ἀποφαστισμὸν οὐκὶ τῆς μεταφορᾶς τῶν δικόρων πραγματεῶν τῆς Αιγύπτου: — Τέλος πάντων ἀυτὸς δὲν εἶναι ἄλλος Φοίνιξ ἀναζωγονιζεῖς ἀπὸ τῆς τέφρας ἀυτῆς, ἀλλ' εἶναι οἵμοι! ἔνας ξένος, ἄγριος σκάληξ γεννηθεῖς οὐκὶ ἔξελθῶν ἀπὸ τῇ ἐπεγερθέντος ἐκ τῶν ἐνδοτέρων τῆς Ἀρχαίας Βιάς: κοινορτῇ καὶ τοσαύτας ἐπικρατείας καὶ πόλεως μυρίας κρίμαστι κυρίως τῇ ὀλεθρίῳ διαβρώσει: ἀυτῷ καταμίανας ἄρδην κατέφθειρεν. — Ἰδοὺ λοιπὸν ἐν Συνόψει, Φίλατε Φιλομαθῇ τῶν ἀρχαιοτήτων, μὲν βαρφὰς τηλικαύτας ἀμέρφες: οὐκὶ δυσειδῆς τὴν εἰκόνα τῆς νέας Ἀλεξανδρείας, οὐκ τῇ ἀληθείᾳ ἀυτῇ δὲν ἵσται καλλιτέρων καὶ ἐνγενερέων τὴν σήμερον, εἰὸν ὁ χρόνος ὁ μεταβάλλων πάντα δὲν ἥδειν ἐξαντελῆ πάλιν ἐκεῖσε, ἐυστλαχνίᾳ πρὸς τὴν τυραννικήν υπὸ τῆς ἀμαζίας ἀνθρωπότητος χρησάμενος, τὸ ποθεινὸν λυκαυγὲς τῶν ἐπιτημῶν καὶ τεχνῶν οὐκὶ τὴν ἐπὶ τὰ πολιτικότερον τῶν οὐκὶ ἐνγενέσερον μεταμόρφωσιν.

Ἐτι δὲ παραγενόμενος ἐκεῖσε χάριν περιεργίας, πραγματείας, η̄ ἄλλης τιὸς χρείας ὡς λιμένα πρῶτον τῆς Αιγύπτου, ἀνάγκη νὰ συνηθίσῃ εἰς τὰ ἥδη οὐκὶ γνώμας τῷ κατὰ δυσυχίαν βαρβάρῳ ἐκείνῳ ἥδη τόπῳ, χρεία ἀφευκτος νὰ περιορίσῃ ἔκυτὸν εἰς μίαν μεγάλην σφράγειν ὑπομονῆς, νὰ ὑπομένῃ μεγαλοψύχως τὰς περιφρονίσεις ἐνὸς ἀγρίας οὐκὶ χοντρεῖ γένες σκωπτικῆς οὐκὶ αἰχροκερδῆς εἰς ἄκρον, οὐκὶ φίσει πρὸς πάντας τὰς ξένες γενικὰς ὡς ἄλλοτρίες της Θρησκείας αὐτῶν μανικῆς οὐκὶ ἀπολιτεύτω: — Ἀλλὰ τοιαῦτα εἰσὶ τὰ ἐπακόλυθα πάντοτε μιᾶς τηλικότητης δεσποτείας· η̄ πηγὴ τῆς ιοινῆς ἐνδαιμονίας ξηρένεται, οἱ φωτεινὸς πυρσὸς δὲ γὰρ τὸ τῶν ἐπιτημῶν οὐκὶ τεχνῶν πνεῦμα σπεῦδει νὰ φωτίσῃ τὰς ἀνθρώπους πρὸς μόνην τὴν θεωρίαν τῶν κοινῶν δυσυχιῶν μελαναυγεῖ, οὐκὶ τέλος πάντων ἀποβέννυται υπὸ τῶν δακρύων τῶν ἐκ τῆς τυραννίας πανταχόθεν ρέοντων. Οἱ φθοροποιοὶ λαίλαψ τῶν τοστῶν ἐπηρεῶν καταπνίγει τὴν φωνὴν τῆς φιλοσοφίας, τὰ σῆφη τῶν καλῶν πάντων ἀφαντά γίνονται, τὰ σμήνη πάντων τῶν κακῶν παμπληθῆ συντρέχοσιν. Αἴ! οἱ αἰθαντικὸς ἀνθρωπος, η̄ πεπληγομένη ψυχὴ, η̄ μαρτυρεῖσα υπὸ τῶν δεινῶν καρδία, ἀγανακτεῖ κατὰ τῶν θηριωδῶν τάγματων φαινομένων μετεώρων, τῶν μετὰ μιᾶς ζωῆς βραχείας ἐπάνω τῆς σφράγεις ταύτης, τῷ πανευρυχώρῳ ιράτης πάσης ἀρπαγῆς καὶ δυνατείας ἔιπτόντων ἀνεύ συμπαθίας τὸν θανατιφόρον κύβον κατὰ τῶν ὑπαρχόντων οὐκὶ ἀυτῆς τῆς ζωῆς φένει, τοστῶν, ὡν τὸ ἀτίθασσον ἐν τῇ φύσει υπερβάμενον διοιζήλως, φρίττει οὐκὶ αὐτῆς τὰς ἀγρίας τίγρεις τὰς κατὰ τῶν δόμοιών αὐτῶν չδέποτε ἐφορμόντας. —

О С О Б Е Н Н О Е О П И С А Н И Е

Ф А Р О С А,

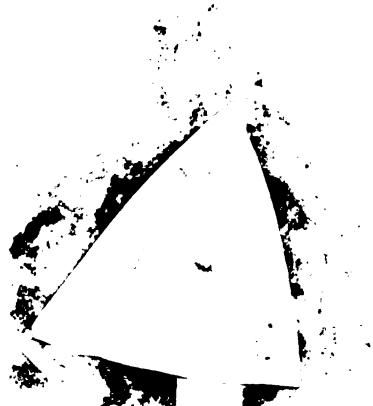
К Н И Г О Х РАНИЛИЩА П Т О Л О М Е Е В А,

Х Р А М А Ц Е С А Р Е В А,

С Е Р А П I У М А, М У З Е У М А

и

О Б Е Л И С К О В Ъ.



Φ Α Ρ Ο Ζ.



Φ Α Ρ Ο Σ.

Χ



Г. А. Федоров.

ФАРОСЪ.



ежду прочими памятниками, свидѣтельствующими о величиї, пышности, и тицеславии Египетскихъ Царей, и сношеній посредствомъ мореплаванія не Египтянъ, ибо они по нѣкошорому предразсужденію жрецовъ своихъ оное презирали, но иносиранцовъ съ ними, есть и Фаросъ въ древностиши столико знаменишый.

ΦΑΡΟΣ.



εταξύ τῶν μυημέων τῶν μαρτυρόντων τὸ μεγαλεῖον τῆς πύρα;
καὶ τὴν δύναμιν τῆς κενδοξίας τῶν Αἰγυπτίων, καὶ ἐπομένως
τὴν ιοιωνίαν ἣν εἶχον διὰ τῆς ναυτικῆς ψυχῆς οἱ Αἰγύπτιοι, ἐπε-
δὴ αὐτοὶ διά τινα πολιτικὰ τέλη ή κατὰ τὸν εἰσεχθείτα ἐξ ὧν
νόμου τῶν ιερέων αὐτῶν ταύτην ἀπειρέφοντο, ἀλλὰ τὰ ἄλλα
γένη μετ' αὐτῶν, ἐσὶ καὶ αὐτὸς ὁ Φάρος, ὁ τοσστον διὰ τὴν ἀρχαιότητα αὐτῷ τερ-
κλεῖς καὶ περίδοξος.

Ж 2

Густой и непроницаемой топъ же мракъ, покрывающій съ шоликимъ непонятіемъ вѣрное и почное начало другихъ прочихъ въ Египтѣ памятниковъ, проспирается такоже и на Фаросъ, и доказываетъ шѣмъ глубокую его древность.

Мнѣніе Аравитскихъ писателей въ описаніи сего Фароса, одно отъ другаго разное, нѣкоторые изъ сихъ относятъ оной къ Х. Фараону, Царицѣ какой-то Дулейнѣ другое же къ Клеопатрѣ.

Но Греческіе и Лапинскіе писатели единогласно первое онаго основаніе приписываютъ Птоломею Филадельфу. Слѣдственno такое во мнѣніяхъ различіе доказываетъ, что сіи Историки, запутавшись въ мракѣ неизвѣстїя, смѣшиваютъ возобновителей съ основателями.

На самомъ мѣстѣ, кошорому Александрія началомъ своимъ обязана, въ древнія времена построенъ быль городъ, Рахописомъ именуемый -- а островъ, лежащій напротивъ Александріи, и составляющій посредствомъ перешейка своего присоединенаго къ твердой землѣ двоегуспную гавань, что назывался еще и прежде Македонскаго завоевателя Фаросомъ, сїе подтверждается Гомеромъ сими стихами:

„Тамъ за Египтомъ есть на морѣ островъ яромъ,
„Которой издавна всѣ именуютъ Фаромъ.

Отъ такого наименованія заключить не трудно, что на островѣ семъ была сооружена древними Фараонами, огромная и великолѣпная башня Фароса, которая со временемъ, по причинѣ морскихъ сильныхъ бурь, разлившія водѣ, великихъ землетрясеній и паче отъ слабости наконецъ Египетскихъ Царей совсѣмъ обрушилась.

Можетъ быть Македонскій Александръ между прочими великколѣпными зданіями, кошорыми желалъ украсить Александрию, подобно какъ приказалъ воздвигнуть въ честь Ифестона, его любимца, на семъ островѣ Героический топъ памятникъ, намѣренъ былъ построить шоже вновь сей Фаросъ, если бы неумолимая смерть не похитила его на 33 году его жизни.

„Η^ε Ζωφρὰ καὶ σκοτεινὴ νῦξ, ἡ ἐσικαλύπτεσσα μετὰ τοσαίτης βιθυτάτης δυσνοήτης αἰγνοίας τὰς τῷ ὄντι βεβαίας ἀρχαῖς πάντων τῶν κατ' Αἰγύπτου περιβοήτων μυημέων ἡ ἐγκαταλεμμάτων τῆς ἀρχαιότητος, ὑπερεξεπλέτου ὠσαύτως ἡ ἔνσ εἰς αὐτὰς τὰς πρώτας ἀρχαῖς τῷ Φέρε, ἡ βεβαιοῦ διὸ ἀρρένιδήλως τὴν βιθυταν αρχαιότητα αὐτῇ, ἡ οἱ μὲν τῷ Ἀράβων Συγγραφεῖς δικμεριζόμενοι ἀσυμφάνως τινὲς τάτων ἀνάγεται τὰς ἀρχαῖς αὐτῇ πρὶς τὸν δέκατον Φαραὼ, βασίλισσάν τινα τῆς Αἰγύπτων καλεμένην Δελέην, ηδὶ ἔτεροι τάτων εἰς τὴν Κλεοπάτραν, οἱ δὲ τῷ Ἐλλήνων ηδὶ Λατίνων ἐκ συμφώνων εἰς τὸν Πτολεμαῖον τὸν Φιλαδέλφον. ἐκ ταύτης λοιπὸν τῆς διαφορᾶς ηδὶ ἀσυμφωνίας ἔπειται νὰ σοχαθῇ ηδὶ νὰ εἰκάσῃ τινὸς ἀναμφιλέκτως, ὅτι οἱ συγγραφεῖς ταῦτες τερπιλανθέμενοι ἐν τῷ σκότει τῆς αἰγνοίας, δὲν ἐδυνάθησαν διὰ τὴν ἐπιπροσθετὴν αἰχλὺν τηλικότες πεπυκνωμένη γνόφῳ, νὰ δικδώσουν εἰς ήμᾶς τὴν ἀληθῆ, ἐπισατικὴν η διηγειρωμένην τληροφόρην. περὶ τῶν πρωταιτίων ἡ προβόλων τῷ κτηρίᾳ τάτω, ἀλλὰ συνέμιξαν ἐξ ἀτυχίας τὰς σανακανισάς μὲ τὰς θεμελιωτὰς ἡ κατεσκότισαν τὴν ισορίαν.

Ο τόπος, ἐπὶ τὸν ὅποιον ἐκτίθη η Ἀλεξανδρεία, ἦν πρότερον μία πόλις Αἰγύπτιος καλεμένη Ράχωτης, ὅτι δὲ η νῆσος η παραμήκης η πλησίον τῆς Ἀλεξανδρείας, η ζεδιάζεσσα διὰ τῷ Ιδμῆ αὐτῆς πρὸς τὴν ηπειρον τὸν αἰμφίομον λιμένα, ἐκαλεῖτο ηδὶ πρὸ τῷ Μακεδῶνος Ἀλεξανδρεία Φέρος· τέτοι μετυργὴ ηδὶ ὁ Ὁμηρος μὲ τὰ ἔπη τάδε

„Νῆσος ἐπειτα τις ἐξὶ πολυκλύσω ἐνὶ πόντῳ.

„Αἰγύπτω προπάροιθε, Φάρον δὲ ἐκικλήσκεσσιν.

Απὸ τῆς λέξεως λοιπὸν ταύτης ἡ τῆς ὄνομασίας Φάρος, δύναται νὰ πισένοι πάστις αὖσάκτως, ὅτι ἐπὶ τὴν νῆσον ταύτην ὑπῆρχεν ἀνεγεγερμένος κατὰ τὰς τῶν Ἀράβων ισορικοὺς, ἐ παρὰ τῷ Αἰγυπτίων βισιλέων τεράσιος τῷ μεγέθει ηδὶ τῷ ὅγκῳ τῆς οικοδομῆς πύργος τῷ Φέρε, κακὸ τῷ ὅποις οἱ κατὰ καιρὸς συμβάντες σεισμοὶ, οἵτε βρασμοὶ τῆς θαλάσσης, βίσαιοι πλημμύραι ἡ αἰπώτεις, ἡ τὸ μᾶλλον, ἵτε ἀμέλεια ηδὶ αὖσαμίκα τῶν τῆς Αἰγύπτω βισιλέων εἰς ἐν πάντα συρρέουσαντα, ἐπέφερον τὴν ὄλοτελῇ τῷ θαυμασίᾳ τάτω τηγίνου πτώσιν.

Τυχὸν ο Ἀλέξανδρος ἐβολέτο νὰ ἀνομοδομήσῃ μεταξὺ τῶν λοιπῶν μεγαλοπρεωῶν κτηρίων, μεθ' ὃν ἐφίετο νὰ καλλωπίσῃ τὴν νέαν ταύτην ἐπώνυμον αὐτῇ πόλιν η τὸν Φάρον τάτου, καθὼς ἡ τὸ ὑπὲρ ἩΦαισίωνος ἥρωον ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ, ἐὰν ο ἀδυσώπητος θάνατος δὲ γῆθελεν αἴφαρπάσῃ αὐτὸν μεταξὺ τῆς ανθράσης ἔτι αὐτῇ ήλικίας.

Но Птоломей Филадельфъ, третій по Александрѣ въ Египтѣ царствовавшій, знаменитый Государь, которыи дозволенное число знаковъ и памятниковъ великолѣпія своего во многихъ городахъ, а всего больше въ Александріи по себѣ оставилъ, при началѣ царствованія въ 284 году до Р. Х. началъ со всею возможною пышнотою сооружашь на развалинахъ прежнихъ новое зданіе Фароса подъ назиданіемъ Сосстраста Книдскаго уроженца, славнаго Архитектора и Инженера того времени, опимънно уважаемаго Птоломеемъ, и котораго Страбонъ древній Географъ называетъ любимцемъ Царей. Онъ на сей башнѣ вырѣзаль шакую надпись: Сосстратъ Книдійской, сынъ Дексифановъ, богамъ спасищелямъ ради плавающихъ.

Мнѣніе нѣкоторыхъ писателей, что Сосстратъ, желая утаить надпись сю отъ глазъ Птоломея, сделанную имъ безъ его позволенія, желая при томъ сообщить ее будущимъ временамъ, заслонилъ ее умышленно шакою каменною поверхностью съ другою надписью, которая въ послѣдствіи опала, и такимъ образомъ исполнилась воля Зодчаго.

Но Плиній пишетъ, что Сосстратъ имѣлъ позволеніе отъ Птоломея вырѣзать свое имя, безъ малѣйшаго отношенія къ имени Птоломея, и что онъ, въ благодарность за споль отличную милость, посвятилъ сюю славную надпись не только тому Царю и Царицѣ, но и всѣмъ его преемникамъ, называвшимся вообще богами спасищелями. Это любимое название Царей Греческихъ въ Египтѣ и въ Сиріи.

Башня сїя по изяществу и пользѣ почиталась долгое время въ числѣ седьми чудесъ свѣта, и хотя при ужасныхъ тѣхъ потрясеніяхъ временъ, жестокости спихій, сильныхъ землетрясеніяхъ, частыхъ осажденіяхъ и завоеваніяхъ Александрии Римлянами, Греками, Сардинами, и при тщеславной и нещастной Крестовой войнѣ успремившейся паче къ сему, чтобы наносить неисцѣлимые бѣдствія Греческой Империи, башня сїя многократно подвергалась первой участіи поврежденія и разоренія, однако скоро по разнымъ вкусамъ старались о поправленіи ея.

Αλλ' ὁ Πτολεμαῖος ὁ Φιλάδελφος, ὁ τρίτος τῶν απὸ Αλεξανδρῷ τὴν Αἴγυπτον παραλαβόντων, ὁ πολλὰ δείγματα καὶ μημεῖχ τῆς μεγαλοφρεσίνης κατὰ πόλεις ἄλλας καὶ μᾶλλον κατ' Αλεξανδρεῖαν ἀπολιπώι, περὶ τὸ 284 πρὸ Χριστοῦ ἔτος τὸ ἔγγονο τῆς αἰνακαινίσεως τὸ Φάρος αὐθούδηρα διέπι μεγαλοπρεπῶς ἀκελάβετο διὰ τὴν αἰκοδόμην Σωτράτη τὸ Κνιδίον, διαθρυλλήτης Ἀρχιτέκτονος καὶ μηχανῆται κατὰ τὸ τότε χρόνος διασήμου καὶ ὑπερεκπερισσῆς τιμωμένου πήρε τὸ Πτολεμαῖον, τὸν ὅποιον Στράβων ὁ Γεογράφος ἐκθιάζων, ὄνομαζε φίλον τῶν βασιλέων, αὐτὸς ἀπαρτήσας τὸ λαμπρὸν αὐτὸν ἔργον, ἐπέδημεν ἐπὶ τὸ Φάρος τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην.

,Σωτράτος Κνιδίος Δεξιφάνης, Θεοῖς Σωτῆρσιν ὑπὲρ τῶν πλωϊζομένων.

Ἡ γυναικὶ τινῶν ισοριῶν θελεῖ, ὅτι ὁ Σωτράτος βελόμενος νὰ κείψῃ τὸν ἐπιγραφὴν ταύτην απὸ τῆς ὁρθαλμῆς τὸ Πτολεμαῖον, τὸν ἀνευ τὸν αὔτης αὐτῷ ἐπιτιθέσαν ἐπὶ τὸ Φάρον, καὶ ἐπιθυμῶν ἐπομένως νὰ ἐγκαταλείψῃ ταύτην ὡς δείγμα τῆς τέχνης αὐτῷ αἴδιον εἰς τὰς ἐπιόντας χρόνους, κατέχρισε καὶ κατεκάλιψε ταύτην μετὰ μιᾶς κολλητικῆς κεκοιαμένης κοινίας, ἐπιτηδεώς, η ὁποία μετὰ καιρὸν φαρεῖσα καὶ ἐπιπεσθεῖσα, αἰεκαλιψεν εἰς τὰς ὁρθαλμῆς πάντων τὴν κατ' ἐφεσιν πληροφορίαν περὶ τὸ κτίσιον.

Αλλ' ὁ Πλίνιος ὁ ισορικὸς καὶ ρήτωρ περιγράφει, ὅτι εἰς τὸν Σωτράτον ἐδόθη ἡ ἀδεια παρὰ τὸ Πτολεμαῖον νὰ ἐγχράξῃ οὐκὶ νὰ ἐπιθέσῃ τὸ ὄνομα αὐτῷ ἐπὶ τὸ Φάρον, χωρὶς κακομίαν αναφορὰν εἰς τὸ Πτολεμαῖον ὄνομα, καὶ ὅτι ὁ Σωτράτος πρὸς σημεῖον ἐχαρισίας διὰ μίαν τιλικάυτην πρὸς αὐτὸν παρὰ τὸ βασιλέως ιδίαν ἐιμένεαν Φιλίας, ανέθηκε διὰ τῆς καλακευτικῆς ἐννοίας, ταύτην τὴν ἐπίσημον ἐπιγραφὴν, ὥχι μόνον εἰς ἐκεῖνον τὸν βασιλέα καὶ τὴν βασίλητσαν, ἀλλὰ καὶ εἰς πάντας ἐπομένως τὰς διαδόχους αὐτῷ τὰς ὄνομαθέντας Θεοὺς Σωτῆρας. ὄνομα τοῦτο, τοσθού θελητικὸν καὶ πανέρασον, ὡσε πάντες οἱ ἐκ τῶν Ἑλλήνων τὰ σκῆπτρα τῆς τε Αἰγύπτου καὶ Σιցίας κρατήσαντες, ἐκολπώθησαν αὐτὸν καὶ ἐνασμενίθησαν. —

Αυτὸς ὁ πύργος διὰ τὸ ἴψος καὶ θαυμάσιον τῆς οἰκοδομῆς αἰτεῖ, καὶ διὰ τὸν ὑπὲρ τῶν πλεόντων μεγίστην ὀφέλειαν, ἐμετρέτο μεταξὺ τῶν θαυμάτων τῆς ἀρχαιότητος διὰ πολλῷ χρόνῳ. μετὰ δὲ ταῦτα ὑπὸ τῆς τὸ χρόνον παραρρέοις καὶ τῆς ἀκαταδαμάσις δυνάμεως αὐτῷ, ποτὲ μὲν ὑπὸ τῆς σφροδρότητος τῶν σοιχέων, ποτὲ δὲ ἵπο τὸ βιβίς κραδασμὸς τῶν κατὰ καιρὸς σιμβάντων ὀλεθρίων σεισμῶν, καὶ πολλοίκις ὑπὸ τῆς πολεμικῆς μανίας τῶν πολιορκούσαντων καὶ ἀλέντων τὴν Αλεξανδρεῖαν βαμάνων, βωμάνων, Ἀράβων καὶ τὸ δεσμοδαιμονος ἐκεῖνος καὶ τρισαθλίς τῶν δυτικῶν ἱερῶν πολέμων, τὸ κακὰ ἐπωδύνα καὶ

Но въ 1326 году ужасное землетрясение, сильно поколебавшее весь Фаросъ, опровергло, въ конецъ разрушило, унесло изъ виду и погрузило въ море оспашки его, такъ что и слѣдовъ болѣе на земли не осталось. Вѣроятно, что подводные и наружные камни, находящіеся при самомъ входѣ въ Александрійскую новую гавань, и которыхъ мимоидущіе корабли съ то ликою предосторожностию избѣгающіе, были нѣкогда частью основанія огромнаго зданія Фароса.

При шомъ размѣщанные камни въ семъ поршѣ, перепирающіе корабельные канаты, служащіе яснымъ доказательствомъ развалинъ города Рахописа, пополненного при бывшихъ на сихъ берегахъ морскихъ перемѣнахъ, и дорогїя вещи въ разныя времена изъ глубины вытаскиваемыя, утверждающіе любопытныхъ въ семъ мнѣніи.

К Н И Г О Х Р А Н И Л И Щ Е.

Славное Александрійское Книгохранилище, содержавшее въ себѣ споль обильное сокровище учености, споль достойные плоды ума человѣческаго, основано Птоломеемъ Сотеромъ, а сыномъ его Птоломеемъ Филаделфомъ, чрезъ особенное спасраніе Димитрія Фалеря, славнаго Перипатетического (*) Философа, увеличена до двухъ сорока тысячъ книгъ. Споспѣшествованіемъ преемниковъ его число книгъ простирилось до четырехъ сорока тысячъ; и тогда завели въ дополненіе оной библіотеки, новую въ Серапіумѣ, назвали эту дочерью ея; въ послѣдствіи и сїя имѣла присоединена тысячу книгъ.

Старшая или Птоломеева библіотека, во время войны, произходившей между Цесаремъ и Александрійцами, пожерта

(*) Глава Секты Перипатетической Философіи былъ Аристотель, и значитъ: Секта расхаживающихъ, потому что последователи овой имѣли обыкновеніе умствованіе прохаживаясь въ Лиден.

αὐτοράπευται ἐπὶ τὴν τῶν ῥωμαίων Ἀυτοκρατορίαν μᾶλλου ἐπαγαγόντος, ἀλληλοδιαδόχως πάχων ἡ ἐπανακατανέμενος, τέως περὶ τὸ 1320 ἔτος ἡ τὰ ἕτακτα τῆς ἀρχαιότητος αὐτῷ ἐγκαταλεφθέντα λείψανα, ὑπὸ τῇ γενομένῃ τότε μεγίστῃ σεληνῇ ἡ τῇ κατὰ βυθὸν κραδασμάτε οἷοὶ σάλις καταπεσόντα, ἀπῆλθον ἐκ τῆς ὁράσεως, ἐβυνθίσθησαν εἰς τὴν θάλασσαν οὐκ ἀπωλέθησαν.

Πιθανὸν ἔλως, ὅτι αἱ ὑφαλαι τάξεις αἱ ὅποι τῆς θαλασσῆς πρὸ τῆς ἐσόδου εἰς τὸν νέον λιμένα ἐνριπούμεναι, τὰς ὅποις οἱ παραπλέοντες μετὰ μεγάλης προσοχῆς διαφέυγον, ἵσταν ποτὲ μέρος τῇ θεμελίᾳ τῶν διατήμων κτισμάτων τῆς Φαρώ· ἔτι δὲ οὐλαὶ αἱ διασκορπισμέναι εἰς αὐτὸν τὸν λιμένα κατὰ βυθὸν, τάξεις οὐλαὶ διατρέγονται τὰ τῶν ἀγκύρων χονία, εἰσὶ μαρτύριον τῶν ἐρεπίων τῆς πόλεως Ῥαχών τῆς ἐπικλυθεόσης ποτὲ ὑπὸ τῆς θαλασσῆς, ἡ τὰ ἀριθμὰ κατὰ διαφόρους οὐραῖς ἀπὸ τὸ βάθος αὔχοντος πράγματα, βεβαιώσαν ὥσαύτως τὸν σοχασμὸν τούτον.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ.

Αυτὴ ἡ θαυματὴ τῆς Ἀλεξανδρείας Βιβλιοθήκη, ἡ περιέχεσσα ποτὲ εἰς τὰς κόλπους αὐτῆς μίαν τοσαύτην πολύτιμον αὐτονόμων θυσαυρῶν τῆς μανῆσις, τεσσάρης αἴξιγύστας τσίνες ἐφευρέσιων τῷ αὐθωπίνῳ πνεύματος, ἐφικελιώθη ταρά τῷ Πτολεμαίῳ Σωτῆρος, μετὰ δὲ ταῦτα παρὰ τῷ νίσι αὐτῷ Πτολεμαίῳ τῷ φιλαδέλφῳ διὰ τῆς ἐπιπότε ἡ ιδίας σωθῆσης ἡ ἐπιμελείας Δημητρίῳ τῷ Φαληρέως τῷ ἐπισήμῳ αὐτέρῳ τῶν Περιπατητικῶν ὑπερραυλέσθη μέχρι τῶν διακοσίων χιλιαδῶν βιβλίων. Τέλος δὲ πάντων διὰ τῆς συνδρομῆς οὐλὴ ἐπιμελείας τῶν μετ' αὐτὸν διαδόχων ὁ αὐτοῖς τῶν βιβλίων ἐφθασε μέχρι τῶν τετρακοσίων χιλιαδῶν, ἡ τότε μὴ ἔξχρικτα αὐτὴ ἡ Βιβλιοθήκη νὰ διαχωρέσῃ περισσοτέρας βίβλους, ἔλτισαν μίαν ἐτέραν εἰς τὸ Σεράπιον ἡ ὄνομάθι αὐτὴ ἡ νέα θυγατὴρ τῆς πρώτης προϊόντος δὲ τῷ χρόνῳ ἡ αὐτὴ ἡ υσάτη περιεῖχε τριακοσίας χιλιαδῶν βίβλους. — Ή παλαιὰ ἦτοι τῷ Πτολεμαίῳ ἡ βιβλιοθήκη ἐπὶ τῷ συμβάντος ἐκείνῳ πολέμῳ μεταξὺ τῆς Καισαρος ἡ τῶν Ἀλεξανδρέων ἐγένετο πυρὸς παρανάλωμα· ἡ δὲ υσάτη μείνασσα αὐτοῦ, προσετέθησαν μετά ταῦτα εἰς αὐτὴν παρὰ τῆς Κλεοπάτρας διακόσια χιλιαδες βιβλία, τὰ καθηραπαχθέντα μὲ χεῖρα πολέμου παρὰ τῷ Ἀντωνίῳ ἀπὸ τὴν τῆς Περγάμου Βιβλιοθήκην ἡ προσφερθέντα ὡς δῶρον ἔχωτος τῇ διαβοήτῳ ἐπὶ τῇ πολιτικῇ δυνάμει τῶν ἐρώτων βασιλίσσην ταύτη. — Η Βιβλιοθήκη αὐτὴ ἡ μέραν παρὸ ήμέραν αὐξάνεται ὑπερέβη κατὰ τὴν πλευρά την βιβλίων αὐτῆς ἡ τὴν τῷ Πτολεμαίῳ, μὲ ὅλου ἐπὶ εἰς τὰς συνεχεῖς ἐλείνας διατρέξας ἀλλεπαλλήλες ταραχαῖς τῶν τε ἐπανασάσεων ἡ πολέμου τῶν Ῥωμαίων πολλάκις πολλὰ τῶν βιβλίων

пламенемъ пожара , а ко второй оставшейся присообщено Клеопатриныхъ двѣсии и҃тысячъ книгъ, взятыхъ Маркомъ Антониомъ изъ Пергамского книгохранилища, и подаренныхыхъ сей Царицѣ. Непрестанно болѣе увеличиваясь , превзошла въ богатствѣ и славѣ первую. Хотя при частыхъ возмущеніяхъ во время Римлянъ неоднократно была граблена , но скоро паки спаравались награждать утрапы ея и приводить въ настоящее положеніе. Межъ таковыхъ бурь существуя многіе вѣки , изливала свѣтъ свой на пышомцовъ мудrostи ; но въ половинѣ седьмаго вѣка подверглась ужасному жребію матери своей , бывъ сожжена по взятии города Сарацынами въ 642 году. Іоаннъ Грамматикъ , славный послѣдователь Аристотеля , и всѣми по учености уважаемый , находясь тогда въ Александріи , просилъ ее у Амрима Аса , предводителя Сарацынской армїи ; Амримъ отвѣтствовалъ ему , что участь библиотеки зависитъ отъ его Калифа , что онъ будеТЬ къ нему обѣ ней писать и поступитъ съ нею по повелѣнію его. Отъ Калифа Омара получено слѣдующее рѣшеніе : „ежели всѣ тѣ „книги содержатъ въ себѣ тоже , что и Алкоранъ , содержащей „полное собраніе истинъ , то онъ лишни : ежели же не то , „что Алкоранъ , да будутъ испреблены!„ Сѣ неистовое опредѣленіе фанатизма уничтожило безсмертія достойные труды , и лишило человѣческво вожделѣннаго наслѣдія.

Всѣ книги безъ изъятія разданы были въ публичныя бани , и служили употребленіемъ вмѣсто дровъ шесть мѣсяцовъ.

ХРАМЪ ЦЕСАРЕВЪ.

Достовѣрно , что съ зданіемъ дворца Цесарева и библіотеки соединенъ былъ и храмъ Цесаревъ , которой такъ описываетъ Филонъ Іудеянинъ : „Съ Храмомъ Цесаревымъ ничто „сравниться не можетъ ! Онъ возвышается напротивъ гавани ; „столь лѣпообразенъ , величественъ , чѣмъ подобнаго нѣшъ ! -- „Наполненъ окладами , картинами , испуканами ; отъ всѣхъ „споронъ блісстающъ златомъ и серебромъ ; великъ , разнообра-

καθηεπάχθησαν, ἀλλὰ τώντοτε μετὰ προδίμων ψυχῆς ἔσπευσαν νὰ ἀναπληρώσουν τὰς ἐλλείψεις αὐτῆς ή νὰ διακρατήσουν αὐτὴν ἐπὶ ποδῶν τελείτητος. Μεταξὺ γνών τῶν τοστῶν ἑκάτιων ἐπιπνευσάμτων βιαίων καταγίδων ηοὶ τῷ σφοδρῷ σάλος τῶν πολιτικῶν περισάσεων ἐπὶ τέ τῶν Ῥωμαίων ή γραμμαίων Ἀυτοκρατόρων, ἀντέχεσσα ή διασωζούμενη παραδόξως διὰ πολλῶν αἰώνων, ἀπέπεμπε ή διέχυνε δαψιλᾶς τὸ φῶς αὐτῆς εἰς τὰς τῆς Σοφίας συντρέχοντας ἐκεῖσε πανταχόθεν τροφίμως, ἀλλὰ περὶ τὸ μέσον τῷ ἐβδέμῳ αἰῶνος ὑπέκυψε φεῦ, ή αὐτὴ τῇ ὀλευθερῷ συμφορᾷ τῆς μητρὸς αὐτῆς, πυρὶ δοθῆσα περὶ τὸ 642 ἔτος μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Ἀλεξανδρεᾶς ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν. — Ἰωάννης ὁ Γραμματικὸς ὁ τῷ Ἀριστέλες ὥπαδὸς ἐνδοξος, ὁ ἔνεκα τῆς Σοφίας αὐτῷ παρὸ πάντων τιμώμενος, παρευρεθεὶς τότε ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ, ἐδεήθη θερμῶς τῷ Ἀμπρὶ Ἀσσα σρατηγῷ τῆς τῶν Σαρακηνῶν δυνάμεως ἵνα αὐτῷ χαρίσῃ ταύτην. Οὐδὲν δὲ τοῦτο τοῦτον τούτην τὴν Βιβλιοθήκην ταύτης αὐτῷ τίταναν θέλει γράψει, ή ἐπομένως θέλει ἀκολυθήσαι μετὰ τῶν βιβλίων τάξιν κατὰ τὸν ὅρισμὸν τῆς θελήσεως αὐτῷ. Ἀπὸ τὸν Καλίφην Ὁμαρ απεισάλθη αὐτὸς τὸ δίλημμα τῆς αποφάσεως, ὅτι ἐὰν ἐκεῖνα ὅλα τὰ βιβλία παρέχεσθαι πᾶν ἐλένο, τὸ ἐποίην περιέχει ή τὸ αἱκοφάνιον τὸ περιέχον πᾶσαν τὴν συνάθροισιν τῆς αἰγαλείας, αὐτὰρ ἄρα εἶναι περιττά: ἐὰν δὲ περιέχεσθαι ἄλλας δόξας ή τὸ ἐναντίον νὰ ἔχοι λογοθευθεῖ. — Αὐτὴ δὲ ή βαρύβαρος ή ἀσύνετος απόφασις ή θηριώδης μανία τῷ φανατισμῷ, ηφάνισεν απὸ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς ή ἐξάλειψε τὰς αἰγαλάτες ή ὑπεραξιες ἐκείνες πόνες τοστῶν σοφῶν αὐδρῶν, ηοὶ ίστρησε τὸν αἱθρωπότητα μιᾶς τοιαύτης πανπερποθήτης ηοὶ πολυτίμως διαδοχῆς. — Πάντα ταῦτα τὰ βιβλία λοιπὸν χωρὶς καμίαν ἐξάρτησην διεγκριθησαν ηοὶ διεμοιράθησαν εἰς τὰς δημοσίες λατρεῖς, ή ὑπηρέτησαν οἵμοι! οἱ αἰγαλατοι ἐκεῖνοι πόνοι τοστῶν σοφῶν αὐδρῶν αὐτὶ ξέλων πυρὸς εἰς διάσημα μηνῶν ἔξ.

ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΚΑΙ ΣΑΡΟΣ.

Ἀγαμέλιως μετὰ τῷ κτιρίῳ τῶν αἰγαλόφων ή τῆς Βιβλιοθήκης συνενωμένος ἦν ή ὁ ναὸς τῷ Καίσαρὸς, περὶ τῷ ὅποις Φίλων ὁ Ἰεράρχης ἐν τῷ περὶ πρεσβείας πρὸς Γάιον αὐτῷ λόγῳ περιγράφει-αὐτὸν τοιχτρόπως. „Οὐδὲ γάρ τοιχτὸν ἐσὶ τέμενος σίον τὸ λεγόμενον „Σεβάσιον, ἐπιβατηρίῳ Καίσαρος νεώς, αὐτικρὺ τῶν ἐυοχμοτάτων λιμένων μετέωρος ἴδευται μέγιστος ή ἐπιφανέστατος, ή οἷος ὡς ἐτέρων, κατάπλεως αἰαθημάτων, ἐν γραφῆς ηοὶ „αὐδρίασι, ή αργύρῳ ηοὶ χρυσῷ περιβεβλημένος ἐν κύκλῳ, τέμενος ἐυρύτατον, σοδῖς,

„зенъ, украшенъ галлереями, библіопеками, дворцами, преддверіями и иными драгоценностями. Надежда прѣзывающихъ и опѣвывающихъ моремъ. „

С Е Р А П I У М Ъ.

Храмъ сей именованіе получилъ отъ имени споящей въ немъ спашуи бога Сераписа, переведенной по Оракулу Птоломеемъ Филаделфомъ изъ Синопы, что въ Черномъ морѣ, при берегахъ Азии. Онъ былъ споль великолѣпенъ и знаменитъ, чѣмъ превосходилъ шогда всѣ другіе храмы, кромѣ Капитоліи Римской.

М У З Е У М Ъ. (имя Академіи)

Музей построенъ и установленъ Птоломеемъ Сотеромъ. Въ немъ великое собраніе ученыхъ мужей, пищательно трудились для пользы наукъ, и постепенно возникали къ ихъ совершенству. Главный надъ Членами сея Академіи былъ Президентъ, и въ сїе споль важное достоинство избирали сами Птоломеи и Римскіе Императоры. Правленіе содержало на своемъ иждивеніи сїе общество просвѣщелей, сей источникъ славы Александріи, по которому починалась она во многихъ вѣкахъ обиталищемъ мудрости, отъ коего произтекло споль обильно, великихъ въ листературѣ людей обоего пола, и церковь Христіанская воспрѣяла нѣкоторыхъ изъ превосходнѣйшихъ своихъ учителей, какъ - то: Климентъ Александрійскаго, Аммонія, Оригена, Анатолія, Кирилла, Аѳанасія, Синесія и проч.

Огромное сїе зданіе существовало до времени Каракаллы, и испреблено въ войну происходившую между симъ Императоромъ и городомъ; но ревностное спараніе жителей, и послѣ Каракаллы покровищельство многихъ Императоровъ, вновь по-

„Βιβλιοθήκαις, ἀνδρῶσιν, ἀλσεσι, πεποιηταῖσι, ἐυρυχωρίαις, ὑπαιθροῖς, ἀπασὶ τοῖς εἰς „πολυτελέσατον κόσμον ἡσηκυμένου, ἐλαῖς ή ἀναγομένοις ή καταπλέσοι σωτήριος.

Σ Ε Ρ Α Π Ι Ο Ν.

Ο ναὸς ἦτος ἔλαβε τὴν ὄνομασίαν αὐτῷ τῷ ὀνόματος τῷ ἐν αὐτῷ τῷ ναῷ ἴσαμένῳ ἀγάλματος τῷ Θεῷ Σεράπιδος, τὸ ἅποιον μετεκομίζη παρὰ τῷ Πτολεμαίῳ Φιλαδέλφῳ κατὰ τὸν δοθέντα αὐτῷ χρυσὸν, ἀπὸ τῆς κατὰ τὸν Ἔυξενον πάντον περὶ τὰ ταράχλια τῆς Ἀσίας πόλεως Σινώπης· αὐτὸς δὲ ναὸς ἦν τόσον μεγαλωτερεπις ή ἐπίσημος, ὥσε ὑπέρκειτο ἐν τῷ τότε χρέων τάντων τῶν λοιπῶν ναῶν μὲ τὴν αὐτῷ ὀραιότητα ἐκτὸς τῷ ἐν Ρώμῃ Καπιτωλίᾳ. — Τυχὸν τὰ ἔρεπτα τῷ περιφήμῳ ναῇ ταῦτα εἰσὶ τεθαμένα ὑποκάτω τῷ σωρῷ ἐκείνῳ τῶν ιρημνισμένων ἀψίδων ηγήσανταν πλησίον τῶν αρροηθέντων ἐξ Κιόνων ὁρωμένων.

Μ Ο Τ Σ Ε Ι Ο Ν.

Τὸ ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ αὐτὸ μαστίν ἐθεμελιώθη ή ἀνηγέρθη παρὰ τῷ Πτολεμαίῳ Σωτῆρος· ἐν αὐτῷ ή μεγάλη ἐκείνη συνάθροισις τῶν απεπαδιυμένων αὐτῷ μεγάλης ἐπιμελεῖας· ηγήσασθαι μάρτυρα τὴν τῶν ἐπισημῶν ἀσκησιν πρὸς κοινὴν ὀφέλειαν· ἐν αὐτῷ βαθμιδὸν ωλλοὶ τῶν Σοφῶν τὴν πρὸς τὸν Ἐλικῶνα τῶν μαθητῶν αὐτορέχοντες, κατέλαβον τέλος πάντων περισσοὶ τάτων τὰ τῆς τελεότητος ἄκρα. ὁ ἐπὶ πάντων τῶν τῆς Ἀκαδημίας αὐτῆς μελῶν ἐκαλεῖτο Ὂστας, ή διὰ ἓνα τοιετον αἰδεσίμον αἴξιωμα πάντοτε ἔκλεγον τὸν ἀριστότερον μάρτυρα οἱ Πτολεμαῖοι ή αὐτοὶ οἱ τῆς Ράμης Ἀυτοκράτορες διὰ θεσπίσματος. — Η καὶ τῶν εἰσαδημάτων τῆς πόλεως διοίκησις διεκράτει τὴν κοινότητα τῶν εἰς αὐτὴν τὴν Ἀκαδημίαν διδασκάλωτε ή τροφήμων μὲ τὰ ἴδια αὐτῆς ἔξοδα. — Αυτὴν ή πηγὴ τῆς δόξης τῆς Ἀλεξανδρείας, διὰ τῆς ὃποιας αὐτὴ διὰ πολλῶν αἰώνων ἐσεβάσθη παρὰ πάντων ὡς κατοικία τῆς Σοφίας, ἐξ ησ τὰ χρυσαυγῆ ἐκεῖνα φέντρα τῶν κατὰ τὰς δύο Φύσεις περὶ τὰς μαθήσεις ή ἐπιτήμας μεγάλων αὐθρῶν τε ή γυναικῶν ἐξεργάζονται, ηγήσαται τῶν Χριστιανῶν ὡσαύτως ἐκκλησία ἐπλάτησε παρὰ αὐτῆς τιὰς τῶν μεγίστων Φωτίρων ηγήσασθαι αὐτῆς, καθὼς τὸν Κλήμεντα Ἀλεξανδρείας, Ἀμμώνιον, Ἀνατόλιον, Ἀθανάσιον, Κίριλλον, Συνέσιον ηγήσαται παραφρονήσαντα Ἀδαμάντιον. — Τὸ μέγιστον τῷ Κτηρίῳ κτίριον διέκεινεν ἀβλαβὲς μέχρι τῶν ἡμερῶν τῆς Κλεοπάτρας, ἐπὶ δὲ τῷ σιμβάντος πολέμῳ μεταξὺ τῆς πόλεως ή τῷ Ἀυτοκράτορος τάτῳ κατεδαφίσθη, ἀλλ' ὁ ζῆλος τῶν ωλλιτῶν ηγήσατο τὸ πολεύμα τῶν ἐπισημῶν τὸ ἀδικχώσιον ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ τῆς ἀληθεῖας δίξης, ηγήσατο τοῦ αἰτιψήματος ὡσαύτως ἴμετο μὲ τὸν λαὸν τὸν ταύτας Φιλέντα, πρὸς ἐργασίαν

правило и возстановило для продолженїя наукъ сїе обишлище мудрости.

О Б Е Л И С К И.

Обелиски суть чепвероспоронные сполбы, имѣющіе остроугольную пирамидальную вершину, изсѣченные изъ одного цѣльного гранича, и украшенные Іероглифами, эмблеммами или символами всѣхъ великихъ таинствъ Египетскаго народа.

Дивно и прекрасно спроеніе сихъ иносказательныхъ знаковъ; но мертвъ для насъ совершенное значеніе ихъ, и о невозвратности потери сей сѣплють мудрецы.

Говорю совершенное, потому что многіе великіе люди между учеными древними Греками изслѣдовали съ великимъ прилѣжаніемъ значеніе Іероглифической тайной сей науки, и нѣкоторое число изъ иносказательныхъ сихъ изображеній изъяснили: какъ Пиѳагоръ, Орфей, Солонъ, Платонъ, Уамвлихъ, Евсевій и многіе другіе.

Обелиски, яко посвященные солнцу и острою фигурую своею представляющіе образъ сїянія его, назывались отъ жрецовъ Египетскихъ перстами сего свѣтила. Аравляне называли ихъ Мессалесь Фараона, т. е. пирамиды Фараоновы, потому что они воздвигнуты были древними Царями Египетскими, называвшимися вообще Фараонами, какъ первые Римскіе Императоры Цезарями.

Сооруженіе Обелисковъ началось въ Мемфисѣ, Тебайдѣ и Иллополѣ въ 1422 году до Рождества I. X. Нѣкоторые изъ нихъ перевезены Птоломеями въ Александрію; нѣкоторые Римскими и Константинопольскими Императорами въ ихъ сполици, гдѣ и нынѣ находятся. Они разпространялись по всему Египту, но по завоеваніи его Камбизомъ Царемъ Персид-

τῆς συνθήσης ἡ Φωτισμὸν πολλῶν, πάλιν αὐτὸ τὸ μεσέον αὐτοῦ, ἡ ἐπὶ ποδῶν τῆς πρώτης λαμπροφανῆς κατασάσιας ἐπανέσισαν.

ΟΒΕΛΙΣΚΟΙ.

Οι Ὁβελίσκοι εἰσὶν ἔνα ἔῖδος τετραγάνων Κιόνων αποπερχτέμενοι εἰς κορυφὴν πυραμοειδῆ οὕτου, λελατομημένοι ὅντες ἐξ ἑνὸς ὀλοτελῆς Γρανίτες λίθος ἡ γεγλυμένοι αὐτὸ αὐνῷ τοῦ ἔως κάτω ηγήσανται τὰ τέσσαρα αὐτῶν πλάγια μετὰ ιερογλυφικῶν χαρακτήρων, οἱ ὅποιοι ὑπῆρχον ἐμβλήματα ἡ σύμβολα τῶν μεγίστων πάντων ἀποιρούφων τῆς Αἰγυπτίας γένεσι. — Τὸ θαυμασὸν ἡ ὁραιότατον τότε ἔργον τῶν ἀλληγορικῶν σημείων, ἄξιον λύτρως ὅτι ἀπεσβέθη ἀπὸ τὴν αὐθεντικῶν εὑδέαν, ἡ ἔμεινε χεδὸν νεκρὰ δι τῆς ημᾶς η τελεία ἐξήγησις τέτων, ἡ διὰ τὴν αὐτοκάλεσιν ἡ αὐτονόμεια τῆς σαφείας αὐτῶν αὐτονόμειας τῶν φιλομαθῶν Σοφῶν.

Λέγω διὰ τὴν τελείαν ἐξήγησιν, ἐπειδὴ ἡ πολλοὶ μεγάλοι αὐδοῖς μεταξὺ τῶν σταθμῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων αὐτοῖς τοῦτον μετὰ μεγάλης ἐπιμελείας τὴν ἐξήγησιν τῶν ιερογλυφικῶν τέτων μυσικῶν σημείων, καὶ τινα τέτων τῶν ἀλληγορικῶν αἰνυμάτων ἐσαφήνισαν· αὐτοὶ δὲ εἰσὶν ὅτε Πυθαγόρας, Ὁρφεὺς, Σέλων, Πλάτων, Τιάμβλιχος, Ἐυσέβιος καὶ ἄλλοι πολλοί.

Οι Ὁβελίσκοι υπάρχοντες ἀφιερωμένοι τῷ Ἡλίῳ ἡ διὰ τῆς οὕτου αὐτῶν χήματος παρισῶντες τὴν εἰκόνα τῶν αὐτίνων αὐτῷ ὀνομάζονται παρὰ τῶν Αἰγυπτίων ιερέων δάκτυλα τῆς Φωτῆρος τέττας· οἱ Ἀραβεῖς καλεσθεῖσιν αὐτοὺς παραχίδας τῶν Φαραὼν ὡς αὐνψωθέντας παρὰ τῶν ἀρχαίων βασιλέων τῆς Αἰγύπτου τῶν καλομένων γεννικῶς Φαραὼν, καθὼς ἡ οἱ πρῶτοι Ἀυτοκράτορες τῆς Ρώμης ὀνομάζονται απὸ τῆς πρώτης Καιταρος καθεξῆς Καισαρεῖς.

Ἡ αὐνψωσις τῶν πρώτων Ὁβελίσκων συνέβη πρὸ χιλίων τετρακοσίων εἰκοσιδύο χρόνων τῆς γεννήσεως τῆς Ἰησοῦ Χριστοῦ. Οἱ Αἰγύπτιοι βασιλεῖς πολλαὶ τέτων αὐτοῖς τοῦτον ἐν τῇ Θηβαΐᾳ, Ἡλιαπόλεις ἡ Μέμφει ἐν τοῖς χρόνοις τῆς Δακτίδης ὑψώσαν διάδηκα ἐκ Ἡλιαπόλεως περὶ τὸ 983 ἔτος πρὸ Χριστοῦ αὐτοῖς τοῦτον ἐναντίον τοῦτον ἀνεγέργησαν ιερογλυφικῶν χαρακτήρων, ὃν ἡ μετεκόμισεν δὲ Ἀυτοκράτορ Κλαύδιος μετὰ ταῦτα εἰς Ρώμην. — Οἱ βασιλεὺς Φαρμίτιχος περὶ 817 πρὸ Χριστοῦ ἤγειρεν ἕναν ἐν Ἡλιαπόλεις μετὰ πολλῶν γεγλυμάτων ἐν αὐτῷ ιερογλυφικῶν ἐμβλημάτων. — Οἱ βασιλεὺς Νεκτεναβᾶ περὶ τὸ 620 ἔτος πρὸ Χριστοῦ αὐτοῖς τοῦτον ἐν Μέμφει μάγιστρον, ὃν δὲ Πτολεμαῖος Φιλάδελφος μετέφερεν εἰς Ἀλεξανδρεῖαν. — Τὸ περισσότερον μέρος τῶν Ὁβελίσκων τέτων ἐδοκίμασαν τὰς αὐτὰς τύχας, τινὲς τέτων παρὰ τῶν λοιπῶν Πτολεμαίων μεγεκομίζονται απὸ τῶν ἐνδοτέρων μερῶν τῆς Αἰγύπτου εἰς Ἀλεξάν-

скимъ, и по низверженїи всѣхъ жрецовъ въ немъ находившихся, единственныхъ полкователей Іероглифизма, многіе изъ сихъ памятниковъ разрушены, и послѣ не было болѣе обыкновенія изображать на нихъ Іероглифы.

Хотя въ недрахъ земли Египетской находятся разнородные камни, но на созиданіе Обелисковъ былъ исключительно употребляемъ мраморъ Тебайской (*), твердый подобно порфириту, и паче другаго камени, могущій стоять вопреки Ѣдко-сши временъ. Могло и то быть причиною предпочтенія сего мрамора у споль суевѣрнаго народа, что отъ природы испещренный видъ его: фюлестровымъ, синимъ и сѣроватымъ цвѣтомъ, блестящею чермношію и весь усыпанъ кристальнымиискрами, сими четырмя цвѣшами имѣющими сходство или Аналогію съ четырмя стихіями, представлялъ для ихъ меч-шательнаго духа иѣкое шаинство, или особое дѣйствіе своего образованія, яко самую приличную сущность въ жертвенникъими обожаемому солнцу.

Всѣ Обелиски, не сущіе изъ помянутаго мрамора, сдѣланы не по образу жрецовъ Египетскихъ, но или послѣ нихъ уже, или супльтворенія чуждыхъ народовъ.

(*) Близъ Тебайда, въ горахъ простирающихся на полдень до самыхъ Ниловыхъ пороговъ.

δρεαν, ἔγεροι παρὰ τῶν Ἀυτοκράτορῶν τῆς Ρώμης καὶ Κωνσαντινούπολεως ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου
καὶ Ἀλεξανδρεῖας μετεφέρθησαν εἰς τὰς βασιλευόσας αὐτῶν, ἐνθα καὶ μέχρι ταύτης ὁρῶνται. — Ὁ Ἄυγουστος μετεκόμισε ἀπὸ τῆς Ἡλιαπόλεως τὰς δύνας ἐκεῖσε ἀνεγυηριμένας παρὰ τὴς Σεσώρειος. — Ὁ ἥκλιος ἔναν ὅστις ἦν ποτὲ ἀνυψωμένος παρὰ τὴς Ραμεσσῆι βασιλέως τῆς Αἰγύπτου, αὐτὸς ἐπὶ τῶν γενομένων ἐφόδου καὶ τῶν ἄλλων ἐπισυμβίντων πολεμικῶν παραχῶν ἐν Ρώμῃ κριμνήθης, ἀνηγέρθη παρὰ τὴς Σιξτοῦ πέμπτης πάλιν ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς βασιλικῆς τὴς Λατεράνεων.

Ἡ χρῆσις τότεων τῶν Ὀβελίσκων διεξαιρλῶσθη καθ' ὅλην τὴν Ἀιγυπτίου ἐν τοῖς τότε χρόνοις, ἀλλὰ μετὰ τὴν κατεξόσιασιν αὐτῆς καὶ κυρίευσιν παρὰ τὴν βασιλέως τῶν Περσῶν Καμβύσεως καὶ μετὰ τὸν διωγμὸν καὶ ἐξολόθρευσιν ἀπὸ ὅλας τὰς πόλεις τῆς Αἰγύπτου τῶν Αἰγυπτίων ἵερέων τῶν μόνων ἐξηγητῶν τῶν ἱερουγλύφων, πολλὰ τῶν μυημάτων τότεων κατεβλήθησαν καὶ ἐκρημνίθησαν, μετὰ δὲ ταῦτα ἐλεψε τελώνις καὶ ἡ χρῆσις τὸ νὰ ἐρχαράγγει ἐπ' αὐτὸς τὰς ἱερογλυφικὰς χρακτῆρας. — Αγκαλά καὶ εἰς τὰ σωλάγχηα τῆς Αἰγυπτίου γῆς ἐυρίσκονται διαφόρων γενῶν λίθοι, ἀλλὰ διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν Ὀβελίσκων ἐμεταχειρίθησαν ἕνα ξεχωριστὸν καὶ δικφορετηκὸν εἶδος ὁ λίθος ὁ ἀνορυττόμενος πελησίον τῆς Θηβαΐδος ἐπὶ τὰ ὅρη τὰ ἐκτενόμενα μέχρι τῶν καταράκτων τὴς Νείλου κατὰ μεσημβρίαν εἰς τόσον ἴχυρὸς, ἃσε νομίζετοι ὡς ἄλλος πορφυρίτης καὶ ἴκανὸς νὰ ἀνθέξῃ μακροχρονοτέρως κατὰ τῆς Φθορᾶς τὴς χρόνῳ μπέρ πάντας τὰς ἄλλας λίθους· τυχὸν καὶ ἀυτὸς αἴκομη ἦν ἐν αἴτιον νὰ προτιμήσῃ τὰν λοιπῶν λίθων κατ' ἐξοχὴν ἀντὸν τὸν ὡς ἄλλον πορφυρίτην λίθον, ἀυτὸς τὸ γένος τὸ πλέον δεισιδαιμόνιον τῶν λοιπῶν γενῶν πάντων. τὰς λίθους αὐτὰς φύσιν ὅντος κατασίκτες ὑπὸ τεσσάρων χρωμάτων, ἀπὸ ἕησον, κυάνεον, κύτρινον καὶ ἀπὸ μίαν φεγγωβόλου ἐρυθριότητας καὶ περικεχυμένας ὅλας ἀπὸ σωματικῆς κρυσταλλίνης, ἐνόμισε τὸ πλήρης Φαντασίας καὶ δειπτίσιμον αὐτῶν πνεῦμα, ὅτι ἡ τετραχτύθετος αὐτὴ ὁσία τῶν χρωμάτων παριστᾶ ἕνα τὸ ἀνάλογον τῶν τεσσάρων σωμάτων τὴς κίσμας.

Πάντες οἱ Ὀβελίσκοι οἱ μὴ ὄντες ἀπὸ τῆς προφητείας λίθοι, ἐλατομήθησαν ὅχι κατὰ τὸν τρόπον τῶν Αἰγυπτίων ἱερέων, ἀλλ' ἐκατασκευάθησαν ὡς πλαχτὰ τῶν Αἰγυπτίων αὐτῶν μετὰ τὴν αἰποδείωξιν τῶν ἱερέων αὐτῶν παρὰ τὴς Κλαυδίου ἢ μπίρχετε χαράν, ἀργα γενῶν ἄλλων. καθὼς οἱ ἀνυψωθεῖτες περὶ τῶν Φοινίκων ἔχον τὰς κορυφὰς αὐτῶν σφραγίδας, καὶ μπῆρχον λελατομημένοι κατ' ἄλλον τρόπον.

ΠΕΡΙ ΙΕΡΟΓΛΥΦΩΝ.

Τὰ εἰδικὰ ταῦτα σύμβολα οὐκ πρῶτα ἔχην τῆς ἐν σκότει ἔτι παρέας ή αἰματοίας τῶν αἱρχαίων γενῶν, τὰ πρὸς σαφήνειαν τῶν εἰδέων αὐτῶν ὑπὸ τὰ ὄγομα τῶν ιερογλύφων ὅτοι μυστιῶν ή ιερῶν χαρακτήρων ἐπινοθέντα, τὰς αἱρχαὶς αὐτῶν ἔλαβον ἐν Αιγύπτῳ. ἀλλ' ἐπειτὴ ή ἐπιειήμη ταύτη δεν περιεῖχεν ἐν ἑαυτῇ ψδένα πάγιον ή καθορισμένον, οὐδὲ ὁ αἱριθμὸς αὐτῶν τῶν συμβόλων ή ησαφήνεια προϊόντος τῷ χρόνῳ πολυπλασιαθεῖσα, κατεβάσαντε τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα μὲ τὰς πολλὰς δυσκολίας, καθηπατημένας ἐξηγήσεις οὐκ σαφηνίας ψευδεῖς. Οὐ φ' ἀν σενοχωρόμενον τὸ τῷ χαρίσματος πνεῦμα ή βιαζόμενον, ἐφερεν αὐτὸν τὸν ἔυκολον τρέποντα σκέψην ἔναν μικρὸν οὐδὲ περιορισμένον αἱριθμὸν σημείων πρὸς τὴν Φωνὴν ή νὰ χειδιάσῃ τὴν προφορὰν τῶν Φωνιέντων αὐτὶ τῷ αὐθίνῳ εἰδέων. μετὰ δὲ μίαν τουαύτην ἐπιτυχῆ ἐφεύρεσιν, τῆς χρήσεως τῷ Φωνιτηκῷ αὐτοφεύτητα διαδεχθείσης τὰς ιερογλυφικὲς αὐθίνες χαρακτήρας, οὐδὲ τῆς μυστικῆς διλασίεως αὐτῶν ἀδυνατότερης οὐκ πιπτάσκεις ἐν τῷ βυθῷ τῆς λίθης, αὐτοφύνταν πλήθη πολλὰ καθηπατημένων ἐτεροφθάγγων ἐνοιῶν μεσῶν παρεξηγήσεων. μετὰ δὲ ταῦτα αἴπει τῆς ὀλοτελεῖς ναυαγίας τῶν ιερογλυφῶν, τινὰ τέτων τῶν ἀλληγορικῶν σημείων οἱ κατὰ συφίαν μεγάλοι τῆς αἱρχαιότητος ἀνδρες διέσωσαν ή ἐσαφήνισαν τοικτορόπως. οἱ Αιγύπτοι ὑπὸ τὸ χῆμα ἐνὸς πλοιαρίων ἱενόθν τὴν τῷ ποταμῷ Νείλῳ πλημμύραν. — ὑπὸ τὴν πτέρυγαν ἐνὸς ὄρνέων τὸν ἄνεμον. ὑπὸ τὸ ἐμβλημα τῶν μετοικέντων ή ἀσάτων ὄρνέων ή ἄλλων ἐντόμων, τὰς τεσσάρας τροπὰς τῷ χρόνῳ ή αὐτὸς τὰς μῆνας. — ὑπὸ τὸ χῆμα τῷ ὄφεως, τὸν χειμῶνα, ἐπειδὴ ή ἐ φίς ἐν τῇ χειμερινῇ ὥστα ἐν τοῖς ἐγκάτοις τῆς γῆς Φέρων ἐκιτὸν κατορύγτει. — ὑπὸ τὸ κυκλοφερὲς σημεῖον τῷ ὄφεως, τὸ αἴδιον. — ὑπὸ τὸ χῆμα τῷ Ἡλίῳ οὐκ τῆς Σελήνης, τὸν κόσμον. — ὑπὸ τὸ ἐμβλημα τῷ Φοίνικος, τὸν χρόνον, ὑπὸ δὲ τὸ σημεῖον τῶν οἰλίδων αὐτῷ, τὰς μῆνας. — ὑπὸ τὸ σύμβολον ἐνὸς κυνὸς, τὸν προφήτην, ὡς ὁ αἴσηρος αὐτὸς προμητών ή ἐπιφέρων ἐπὶ τῆς αἰνατολῆς αὐτῷ τὴν τῷ Νείλῳ πλημμύραν. — ἐχημάτιζον ὡσαύτως τὴν τῷ Νείλῳ πλημμύραν ὑπὸ τὸ ἐμβλημα ἐνὸς Δέοντος, ὡς ὑπὸ τὸ ζώδιον τέτο γενομένης καθ' ἐκαστον χρόνον τῆς πλημμύρας. — ἐπαρίσων τὸν θεὸν ὑπὸ τὸ χῆμα ἐνὸς αἵρετος. — πάντα τὰ σφαιροειδῆ ἐδίλεν τὸν κόσμον. — ὅλα τὰ τόξα οὐδὲ ημίκυκλα τὴν Σελήνην. — τὸ πῦρ οὐκ τὰς ἐπὶ τὸν ὄλυμπον θεάς ὑπὸ τὸ σημεῖον τῶν πυραμίδων ή ὀβελίσκων. — τὸν Ἡλιόν υπὸ τὸ κονοειδὲς ἐμβλημα μιᾶς τιάρας τῷ Οσίριος. — οὐκ ὑπὸ τὸ χῆμα ἐνὸς αἰνθρώπων καθημένων ή διοικοῦντος ἕνα πλοιάριον ὡσαύτως ἐνόθν τὸν Ἡλιον τὸν διοικεῖτα πάντα. — ὑπὸ τὸ ἐμβλημα ἐνὸς αἰνθρώπων καθημένων ἐφ' ἐνὸς κροκοδελεῖς ἐστίμανον διὰ τῷ αἰμφιβίῳ τέτο τὸν αἴρεται ή τὸ ὕδωρ. — οἱ ιεραὶ ἦν τὸ ἐμβλημα τῷ Ἡλίῳ ή τῷ Φωτὸς, ας μόνος τῶντων τῶν λοιπῶν ὄρνέων ἐμβατῶν τῇ μεθ' ὁρμῇς αὐτῷ ἵπτασίᾳ τὰ ὑψηλότερα μέρη τῷ αἰθέ-

ρος ή Φιλενότερα. — δ ἵχθυς ἢν τὸ ἐμβλημα τῆς ἀποστολῆς, οὐδὲ ὁ ἵπποπόταμος τῆς δινασίας, ὡς κτείνων τὸν πατέρα αὐτῷ οὐκέ βιάζων τὴν μητέραν αὐτῷ. — ἐν Σεΐ επὶ τῶν προδύρων τῷ ἐκεῖσε ναὸς ὅρατο ἄυτη η ἱερογλυφικὴ ἐπιγραφὴ. α. ἔνας βρέφος, β. ἔνας γέρων, γ. ἔνας ἕραξ, δ. ἔνας ἵχθυς, ε. ἔνας ἵπποπόταμος, τὸ ἐμβλημα τέτο σημαῖνον. 1. ἐρχόμενος (ἐν τῷ κόσμῳ) ή 2. ἀπερχόμενος, 3. ὁ Θεός, 4. μισᾶ, 5. τὴν παρανομίαν. — ἐπαρίσων τὸν κόσμον υπὸ τὸ ἥρημα πέντε σφερικῶν σημείων ἀναφορικῶν ὅντων εἰς τὴν γῆν, ὃδωρ ἀέραν, πᾶς οὐ εἰς τὸ πνεῦμα.

Ταῦτα χεῦ πάντα ἐκ τῷ θησαυρῷ τῆς σοφίας τῶν ἀρχαίων ή νεωτέρων πάνοις ψυχῆς ἀναδιφόσας, τῇ φιλομαθεῖ περιεργίᾳ τῶν ἐμῶν παιριποδήτων ὁμογενῶν Φέρων ὅπ' ὅψιν υπέβαλων.

ΤΕΛΟΣ.